

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 333 • CENA 41,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,55 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,67 €
Slovenija 250 SIT

9. mart 2002.

NEMILOSRDNI PROGONITELJ

★ **DOK HOLIDEJ** ★

333

Frenk Larami

**NEMILOSRDNI
PROGONITELJ**

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 333

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE GUNFIGHTER BREED

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 1. III 2002.

Tržište: 9.III 2002.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE GUNFIGHTER BREED

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Tek posle tridesetak milja vožnje u diližansi, tapaciranoj finom smeđom kožom, Doku Holideju se učinilo kako mu je predeo kroz koji su prolazili počeo da biva poznat. A kada je u jednom trenutku skrenuo pogled na visoki, nahereni vrh planine Mnogo izvora, kako su je Indijanci zvali, puklo mu je pred očima.

Prinuđen smrknutim šerifovim licem, koji mu je stavio do znanja da do sutra u podne napusti grad, što je potkrepio zapetom dvocevkom i uperenim revolverima dvojice svojih još mrgodnijih pomoćnika, Holidej je znao, da kao i mnogo puta do tada, nije vredelo da ubeđuje predstavnike zakona da za obračun u kome je jedan mladi bandit tražio slavu u veri da će pobediti slavnog zapadnjaka, on nije nimalo kriv. Predstavnicima zakona želeli su „mir u kući“ i to su se trudili da postignu na najkraći način.

Zato je zapadnjak seo sledećeg jutra u prvu diližansu koja je naišla, ne pitajući kuda vozi. Sada je, međutim, shvatio da će do večeri ili najkasnije sutra ujutru stići u Bafalo Plejns, mesto koje je najmanje od svih gradova na svetu želeo da vidi!

Dođavola! Zar je moguće da ga je ružna mora, koja ga je godinama progonila, dovela baš na mesto njenog nas-

tanka? Zar ono što se desilo pre pet godina neće nikada biti zaboravljeno?

Bilo mu je tada dvadeset pet godina i proveo je prijatnih mesec dana u Bafalo Plejnsu, koji je bio prilično tih grad, iako je kroz njega prolazilo dosta ljudi – putnika ka jugu, kauboja i farmera. U grad su navraćali i goniči stoke, lovci na bizone, istraživači zlata i srebra i svakakvi drugi putnici i namernici, ali sve to nije remetilo spokojan varoški krajolik. Grad je imao dobrog i sposobnog šerifa, koji je uspevao da nemirne duhove vešto ukroti, čak i bez mnogo potezanja revolvera. Po koji pucanj ili tuča u salunu nisu remetili opštu mirnu atmosferu, a na zapadnjakovu sreću u grad nije svraćao niko koga je poznao. Bafalo Plejns je bio daleko od krajeva u kojima se dotle kretao i njegova slava strelca još nije doprla do ovog udaljenog ugla Kanzasa. Sam šerif, koji ga je po čuvenju znao i koji ga je u početku primio s podozrenjem, uverio se kako Holidej nema nameru da remeti postojeći red stvari, pa ga je pustio na miru, pazeći da svoja saznanja o zapadnjakovom identitetu i reputaciji ne ispriča ostalim građanima. Tako se Dok ponadao da će tu naći ono za čim je toliko žudeo: mir i spokojstvo. A tu je bila i Pet Mek Vej, ridokosa salunska lepotica, za kojim je ludela skoro cela pokra-

jina, a koja je svoju naklonost poklonila baš zgodnom zapadnjaku.

Ali nema priče o nepomućenoj sreći! Vlasnik saluna i kockarnice bio je izvesni Skaj Rajter. Jednoga dana, pošto je prethodno nepobitno utvrdio kako je rulet namešten, a da delitelj karata vrlo vešto vara, Dok je Rajtera u četiri oka upozorio da ne voli kada neko taj zanat zloupotrebljava. On sam je, i pored svih tih mahinacija, uspeo da u nekoliko igara zaradi na pokeru hiljadu dolara, ali mu se nije sviđalo da neko na nepošten način prazni džepove naivnih kauboja. Rajter ga je mračno pogledao i negirao sve optužbe, ali to je bio kraj mira u Bafalo Plejnsu.

Nekoliko dana kasnije tri najmljena revolveraša ujahali su u grad. Bio je lep, sunčan dan na početku leta i samo je Skaj Rajter znao za razlog njihovog dolaska. Jedan je bio Teksašanin Straut, visok i brz na revolveru, drugi Fišer, bikovske građe, ali malo sporiji strelac, mada još dovoljno brz, a treći je bio Mek Vej, možda najbrži od sve trojice, koji je reputaciju revolveraša stekao tokom nekoliko meseci na širokom prostoru od Montane do Teksaša, a bio je brat žene koju je Dok voleo, što ovaj, naravno, nije znao.

I desilo se ono što je bilo neizbežno: obračun između trojice izazivača i zapadnjaka, o kojem se posle dugo pričalo u celom kraju. U munjevitom dvoboju prvi je pao Straut, za njim Fišer, a onda i mladi Mek Vej.

Dotle skriveni iza uglova i prozora kuća, posmatrači su nagnuli ka poprištu obračuna. Prilazeći bliže postajali

su sve tiši i bojažljiviji. Gledali su zapadnjaka s respektom, čak prikrivenim strahom i nije bilo uobičajenih reči pohvale, tapšanja po ramenu i poziva na čašicu pića. Holideja je to začudilo, jer su se građani po pravili divili hrabrom pobedniku. Kada se na vici kruga okupljenih pojavila Pet Mek Vej i uz kratak vrisak pritrčala mrtvom izazivaču i, uzimajući njegovu glavu u krilo, briznula u plač, zapadnjaku je sve postalo jasno. Videvši da se Pet trese od jecanja, Dok joj je prišao, spustio ruku na rame i tiho izustio:

– Pet, ja... nije moja krivica.

Devojka se okrenula suznoga lica i Dok shvati da je među njima sve svršeno.

– Ostavi nas same – rekla je hladno. Iza sebe začuo je još jedan glas:

– Bilo bi bolje da je poslušate, mister Holideje.

Bio je to šerif Hejl, koji je uprkos svemu ostao prema njemu prijateljski raspoložen.

Građani se razdvojiše propuštajući ga i Holidej tek tada opazi da mu se pored uha, niz obraz, sliva tanak mlaz krvi iz rane na slepoočnici. Prislonio je maramicu na tu, na sreću, površinsku ranu.

– Sve će opet biti u redu kada prebrodi krizu, mister Holideje – umirivao ga je šerif.

– Ne, ništa više neće biti kao pre – odgovori Dok tiho.

I bio je u pravu. Iako je znala da Dok nije kriv za smrt njenog brata, njena se ljubav ugasila. I svaki susret s njom i pogled pun tihe patnje bio je teret na

zapadnjakovoju duši. Dva dana kasnije napustio je Bafalo Plejns da se nikada više ne vrati.

A sada ga je sudbina, posle nekoliko godina, ponovo ponela prema tom gradu. Ali ne, neće joj dopustiti da se poigrava njim! Imao je kod sebe preko hiljadu dolara i mogao je skrenuti bilo kud, ukoliko pre Bafalo Plejnsa postoji neka raskrsnica s postajom ili ranč gde može kupiti konja. Proturio je glavu kroz prozor diližanse i povikao:

– Hej, vozaru!

Debeljuškasti čovečuljak sa sombreom širokog oboda se okrenuo: – Da, senjor?

– Ima li pre Bafalo Plejnsa neka postaja?

– Da, senjor. Ima poštanska postaja Red Stoun. Stići ćemo do nje danas popodne.

Dok se zavalio u sedište i opustiv. Uskoro će sedeti u hladovini uz hladno piće i kafu. Tamo će videti kuda da krene.

Dva časa kasnije pred njima se ukazala mala građevina od kamena, sa ogradenim prostorom za konje. Kada su prišli bliže Holidej vide da u njoj ima više od dve zaprege konja i laknu mu. Verovatno će vlasnik postaje imati i sedlo za njega, a što se tiče odela... pa, mogao je u svom finom, gradskom odelu prejahati tridesetak milja, koliko ga je verovatno delilo od Grin Gardena, najbližeg grada s druge strane planine Mnogo izvora.

*

Vlasnik stanice dočeka ih je ispred zgrade i odmah uveo u hladovitu prostoriju, ispunjenu mirisom kuhinje i alkoholnih pića. Holidej je poručio piće i po navici seo u ugao. Nešto kasnije, kada se sunce spustilo do horizonta i vazduh postao malo svežiji, zapadnjak izađe na verandu i odatle osmotri koral. Pored dve kompletne zaprege, u ogradenom prostoru nalazilo se još nekoliko konja, od kojih se jedan mrkov sa zvezdom na čelu izdvajao čvrstom građom, širokim prsima i lakim hodom. Taj bi sasvim odgovarao njegovim potrebama, pomisli Dok u trenutku kada je na verandu izašao vlasnik postaje. Videvši šta njegov gost gleda, reče:

– Lep ždrebac, zar ne? Pre dva meseca ostavio mi ga je jedan rančer i u zamenu uzeo drugog. Kopito mu je bilo povređeno, ali sada je čio kao ptica.

– Vidim. Koliko ga cenite?

Krčmar se zamisli i žmirnu očima:

– Kupili biste ga?

– Ako nije previše skup... i ako uz njega imate sedlo i uzde.

– Pa... – vlasnik postaje je zastao kao da razmišlja koliko bi mogao da izvuče od svoga gosta, kome se, izgleda, žurilo na neku drugu stranu – ... sto dolara za konja i četrdeset za uzde i sedlo. To je najjeftinije...

– Ukupno sto dolara za sve – prekide ga Dok. – U gotovom. Ako pristajete, nahranite ga večeras što bolje i ujutru ga uzimam.

– Ali, mister, to je najbolji... – pokušao je da se cenjka vlasnik postaje, ali ga je Dok ponovo prekinuo: – Sto do-

lara inače putujem za Bafalo Plejns, dokle ionako imam plaćenu kartu, a tamo ću konja dobiti upola jeftinije.

– Dobro, dobro... – popusti gazda. – Mrkov će biti spreman sutra ujutru, mister, nahranjen i odmoran.

Zapadnjak izvadi novčanik i odbroja deset novčanica od po deset dolara. Onda se okrenuo i pogledao prema zapadu gde je crvenkasto sunce tonulo za horizont.

*

Istočno od puta kojim je Holidej jahao uzdizale su se planine čiji su vrhovi dosežali više od dve hiljade metara. S jednog brežuljka, na kome je zastao da bi osmotrio pravac kretanja, mogao se videti uzani prolaz, što je ličio na neko džinovsko sedlo. A na istočnoj strani tog prolaza četvorica konjanika zategla su vođice i zaustavili svoje konje.

– Vidiš li nekog znaka od njih? – upita Seš Džilman na čije su se lice usekle duboke brazde kao vidljivi znak umora i napora od četvorodnevnog bežanja pred upornom poterom.

– Ne – odvrati Radigan, žmireći od zaslepljujućeg sunca.

Ostala dvojica nisu ništa rekli, ali su i oni znali kako stvari stoje. Potera je bila blizu.

Džilman je duboko uzdahnuo kada je pogledao dalje prema preriji i tamo ugledao nekoliko sitnih tačkica, koje su bile udaljeni konjanici. – Pogledajte tamo – promrmljao je sumorno, pokazujući prstom.

– Prokleti da su! – huknu Radigan. – Kao da sa sobom vode pse tragače!

Džilman izvi usne u kiseo osmeh: – Jedini pas tragač s njima je onaj policajac Burke.

– Nije trebalo da napadnemo taj grad – javi se Bronk Reton.

– Zaveži, Bronk – obratio mu se Šorti. – Šta je učinjeno, učinjeno je i gotovo.

– U pravu si – složi se Džilman. – Izvući ćemo se iz ovoga i ostaće nam ipak osam hiljada zelembaća da podelimo.

Ostali klimnuše glavom u znak saglasnosti.

– Mislim da će se vratiti kad stignemo do granice – nastavi Džilman. – U Oregonu, Burke nema nikakvih zakonskih ovlašćenja.

– Možda ga to ipak neće sprečiti da pođe dalje – javi se Radigan, brišući usne nadlanicom.

– Hoće – reče Šorti. – Burke je čovek od zakona.

Nastavili su laganim hodom, jer je to bio maksimum za koji su njihovi konji još bili sposobni i oni su to dobro znali. Kad bi ih poterali brže, popadali bi od umora, a onda bi ih definitivno mogli otpisati. Najgore od svih izgledao je Džilmanov ždrebac. Vođa bandita je znao da će ta životinja pasti mrtva pre nego što stignu do granice, ukoliko mu ne omogući nekoliko dana odmora, što jasno nije dolazilo u obzir. Preostalo im je, dakle, samo da dobro otvore oči ne bi li ugledali neki ranč s kojeg bi mogli uzeti ono što im je trebalo.

Džilmanov konj počeo je da hramlje. Naglim trzajem vođice jahač ga je zaustavio.

– Šta je, Seše? – upita Radigan, zastavši pored njega.

– Na ovom neću moći dalje.

– Jaši ga dok ne padne – predloži Radigan. – Onda ćemo morati da jašemo udvoje.

Džilman se s naporom spusti iz sedla na tle. – Pokušaću neko vreme da pešačim, da vidim neće li se ta životinja malo oporaviti.

Žvaćući duvan, Šorti primeti: – Zaostali su za nama bar nekoliko časova. Do mraka nas svakako neće stići, čak i ako bismo svi išli pešice.

– Ta ti ideja nije loša – složi se Džilman.

Radigan je sjahao, ali se Reton pobunio: – Ja u principu ne hodam kad imam konja među nogama.

Džilman ga mračno pogleda: – Ako bismo tokom ostatka dana pošteđeli konje, oni bi sutra ujutru bili mnogo odmorniji i više bi nam vredeli. Možda će trebati da pred granicom poteramo konje u trk.

Reton najzad shvati da je Džilman u pravu, pa i on sjaha. Hodali su do večeri, žureći se da što više odmaknu i tek kada je ovladao sumrak zastali su oznojenih lica. – Gospode – jeknu Reton – ove čizme s visokim petama nisu stvorene za pešačenje. Hramljem kao Džilmanov ždrebac!

Džilman se nasmeja: – Oporavićeš se kad stanemo, Bronk.

Ulogorili su se pored jednog brzog potoka u kojem je Reton rashladio žuljevite, umorne noge. Docnije, dok su večerali suv hleb i sušenu govedinu, Radigan upita: – Koliko misliš da smo udaljeni od granice, Seše?

– Blizu smo – odvrati Džilman, sagnut kraj vatre.

– Koliko blizu?

– Oko dvadeset milja. Možda i manje.

Niko nije protivurečio. Džilman je dobro poznavao visoravni u jugozapadnom delu Ajdaha. Kao dete odrastao je u toj oblasti i trebalo mu je verovati.

Šorti se namrštio: – Pitam se koliko su one hulje iza nas.

– Izvesno je da su s ove strane prolaza – reče Džilman – dakle, suviše blizu da bi mi to godilo.

– Da je teren nešto ravniji i sigurniji – progunda Radigan – mogli bismo nastaviti putovanje i tokom noći. Ovako...

– Da – podrugnu se Džilman. – I kad bi konji mogli leteti! Kretanje noću, Radigane, bilo bi ravno samoubistvu s obzirom na duboke provalije i litice koje smo predveče videli. – Zagledao se zabrinuto u vatru. – Moglo bi doći i do pucnjave.

– Ja sam uvek spreman – reče Reton i potapša se po koltu.

Šorti pljunu u vatru. – Vi, mladići, kao da jedva čekate da izginete. Možda bi trebalo da naučite i nešto drugo.

– Ako požive, naučiće – primeti Džilman, osmehnuvši se Retonu. Gajio je neku naklonost prema tom mladiću, jer ga je ovaj dvadesetogodišnjak podsećao na njega samog kada je bio mlad i uvek spreman da potegne revolver. – U svakom slučaju – nastavio je – ako dođe do pucnjave, znam nekoliko zgodnih mesta za zasedu. A možda i neće doći. Zavisi u kakvom će nam stanju konji ujutru biti. Kad već govorimo o konji-

ma... – dodao je palcem znak Radiganu, koji klimnu glavom i odšeta se u tamu.

Šorti otkinu komad duvana za žvakanje i izraz negodovanja blesnu na njegovom spljoštenom licu.

– Da – rekao je Džilman umirujućim tonom – znam.

– Nije sposoban ni za šta – reče Šorti.

– Neka. Kad se vratimo kući biće sve drugačije. – Džilman odjednom shvati kako je njihovo skrovište nazvao domom. Čudno, pomislio je, to mu se do sada nikada nije desilo, iako je to skrovište faktički bio dom već skoro pune četiri godine. Taj stari, napušteni logor u Kugar planinama bio je sasvim dobro sklonište.

Vratio se Radigan skoro nečujno. Seo je pored vatre i zabrinuto izvestio: – Tvoj konj, Džilmane, je mrtav.

– Samo nam je još to trebalo – iskrivi Džilman usta.

Zavladala je mučna tišina. Zadubljeni u misli svi su mislili na isto: na poteru koja je brojala deset ljudi i koju je predvodio šerif Virdžil Burke. Ako ih uhvate to bi za njih sve značilo siguran konopac. Džilman prvi prekinu ćutanje:

– U nevolji smo. Ne вреди da to ignoriramo.

– Slažem se s tim – reče Radigan.

Zavijajući cigaretu, Džilman nastavi: – U osvit zore nastavljamo dalje. Ostaćemo zajedno sve dok ih ne ugledamo iza sebe.

– A šta je sa zasedom koju si pome-
nuo? – upita Reton. – Jesi li odustao od toga?

Džilman slegnu ramenima. – Ne verujem da ćemo stići do nekog od mesta

koja sam imao na umu. A oni su suviše nadmoćni.

– Amin – složi se Radigan ironično i tobož svečano.

Džilman se zacerekao: – Ti si zbilja pravi kućkin sin, Radigane.

– To su mi i ranije rekli – osmehnu se ovaj.

Onda svi prasnuše u smeh. Džilman se prvi uozbiljio:

– U svakom slučaju još nije sve svršeno. Još je daleko od toga.

– Koliko daleko, Seše? – upita Reton.

– Vraški daleko, sinko – dobaci Šorti.

Džilman se smeškao. – Kako što sam rekao, svakako ćemo ostati zajedno, ali ako bude izgledalo da će nas pohvatati, mi ćemo se razdvojiti. Kada umaknemo, naći ćemo se znate već gde. – Onda se okrenu Retonu. – Donesi moje bisage, dečko.

– Odmah, Seš – odgovori ovaj, zadovoljan što ga može poslušati.

Dobivši bisage Džilman reče: – Sada ćemo podeliti plan. – Onda izruči novac – osam hiljada u upotrebljavanim novčanicama.

Šorti zagnjuri zdepaste prste u gomilu novca. – Zar nije ovo najlepší prizor koji ste ikada videli? – upita.

– Najlepší posle gole žene – reče Radigan.

– Lepši od bilo koje žene, Radigane – reče Šorti.

– Dobro, dosta rasprave – umeša se Džilman. – Zavežite i pustite me da prebrojim novac!

*

Došlo je jutro, hladno i sumorno, kao nagoveštaj sve bliže opasnosti koja im je pretila.

Džilman i Reton su jahali udvoje na Retonovom velikom vrancu. Posle nekoliko sati noćnog odmora konji su izgledali znatno bolje, ali četvorica bandita su znali da će se životinje posle kratkog vremena ponovo umoriti i posustati. Jahali su prema zapadu, puštajući da im jutarnje sunce greje leđa. S vremena na vreme zastajali su da bace pogled unazad, kao da su očekivali da će ubrzo ugledati poteru.

– Do sada je sve dobro – promrmlja odjednom Džilman.

Radigan klimnu glavom. Po njegovoj proceni prešli su oko pet milja. Džilman sjaha i pope se na konja iza Šortija.

– Nas dvojica ćemo usmrtiti mog starog Blua – reče Šorti.

– Jahaćemo samo kratko vreme, a onda ću ja... – uteši ga Džilman.

– Hej! – uzviknu Reton.

– Šta je? – upita vođa bande.

– Tamo vidim dim od vatre – Reton pokaza na tanak pramen dima koji se kao sivkasta nit dizao iz jedne šumice omorika.

Džilman se prstom počesa po bradi. Onda odluči:

– Ja i Radigan ćemo pogledati šta je to. Logorska vatra mogla je značiti da tu ima nekoga s konjem, a možda i više konja.

Radigan izvuče svoj vojnički kolt s dugačkom cevi, proverio je li pun, pa ga vrati u futrolu. – Spreman sam – reče.

Do tada su svi sjahali. Šorti i Reton ostadoše da čuvaju konje, držeći ruke na njihovim gubicama za slučaj ako bi neka od životinja zarzala.

Onda Džilman i Radigan nestadoše u žbunju koje se protezalo do šumarka.

*

Holidej je bacio na vatru još jednu suvu granu, a onda tankim gorućim štapićem pripalio cigaretu. Put je ispao duži nego što je planirao, pa je morao da prenoći u preriji. Jedva je dočekao da svane, noć je proveo nemirno i polubudan, jer se tokom noći oko logora stalno vrzmala gladna puma.

Ustao je da prodžara vatru i skuva kafu, ali u trenutku kada je stavljao lončić na vatru začuo je za leđima oštro metalno zapinjanje obarača, a zatim glas:

– Ne pokušavaj da se mašiš revolvera, prijatelju!

– Ne pada mi na pamet – odvrati zapadnjak, podiže ruke i okrete se.

– Pametno – potvrdio je Radigan, držeći kolt uperen u Holidejev trbuh.

– Da – složi se i Džilman, koji je stajao pored svog kompanjona. – Jesi li sam?

Zapadnjak klimnu glavom. Prelazio je pogledom od jednog do drugog. Bio je siguran da su ovi ljudi u bekstvu pred nekom opasnošću, sudeći po izrazu njihovih lica.

Džilman uze vezanog konja za povodac i stavivši dva prsta u usta, glasno zviznu. Posle par trenutaka odgovorio mu je isti takav zvižduk.

Kada su se Šorti i Reton pojavili i ugledali visokog čoveka s podignutim rukama, na licu Bronka Retona ukaza se izraz iznenađenja.

– Mislim da ga poznajem – rekao je, dobacivši vođice svog konja Šortiju. Prišao je zapadnjaku i zagledao mu se u lice. Da, pomislio je, to su iste te sivo-plave čelične oči i ista vitka i snažna figura. Dok Holidej, dabome. Zadovoljno je klimnu glavom:

– Zdravo, šerife!

– Šerif! – prasnu Šorti.

– Tačno – potvrdi Reton. – Znam da je bio šerif. Da, momci, to je čuveni Dok Holidej, nekadašnji pas čuvar u Lodestonu u Koloradu.

– Ovo mu nije trebalo – konstatova Šorti.

Reton se zagleda Doku u lice:

– Sećate li me se, šerife?

Zapadnjak klimnu glavom:

– Naravno, momče. Kako je? – Sećao ga se kao neobuzdanog mladog čoveka koji se muvao po lodestonskim salunima dok ga on nije isterao iz grada.

– Pitaš kako je? – Reton je uživao u situaciji. – Ne može biti bolje!

– Drži ga na oku, Bronk! – opomenu ga Džilman. – I ti, takođe, Šorti.

Džilman i Radigan se udaljiše.

Reton se glasno nasmeja: – Moram da ti javim, Holideje, kako ćeš ostati bez konja.

– Zašto?

– Oduvek si bio jako radoznao, je li?

– Reton požele da zapadnjaka tresne revolverom po glavi.

Šorti je zainteresovano gledao Doka. – Čuo sam za tebe, Holideje. Kažu da uživaš priličan glas.

– Jeste – potvrdi Reton – ali ume i da se krije iza šerifske značke.

Holidej oćuta.

– Sad mi pade na pamet – Reton klimnu glavom – da sam čuo kako si pre pet godina u Bafalo Plejnsu smakao Mek Veja.

– Tako je bilo – potvrdi zapadnjak mirno.

– I zbog toga si, beše, izgubio curu. Je li i to tačno?

– Biće da je tako kao što kažeš, dečko.

– Ovo je neki dobroćudni čova, kanda – primeti Šorti, zaključivši kako Doko-vo sadašnje držanje ne ide sa njegovim ugledom.

Reton se lukavo osmehnuo: – Nemoj da te njegova dobroćudnost zavara, Šorti. On je opasan kao sam đavo. Brz je na pištolju kao munja. Je li tako, Holideje?

– Biće da je tako kao što kažeš, dečko – ponovi Dok.

Lice mladog bandita se iskrivi od besa: – Ako mi to još jednom kažeš, dam ti reč da ću te izrešetati kao sito! Ne volim kad se neko starateljski ponaša prema meni!

Zapadnjak oseti da mu svaki živac igra od gneva, ali se uzdržavao jer je znao da je taj balavac u stanju da ostvari svoju pretnju.

– Sad više ne izgleda tako dobroćudno, zar ne, Šorti? – primeti Reton.

– Bogami, uspeo si da ga naljutiš, Bronk.

U to se vratiše druga dva bandita.

– Lep konj – reče Džilman, tapšući mrkova po vratu.

– Znaš li šta se dešava s konjokradicama, čoveče? – upita ga Holidej.

Banditi se nasmejaše, a Džilman odgovori:

– Ako dođe dan da budem obešen, Holideje, krađa konja će biti poslednja na listi za koju ću biti optužen.

– Pretpostavljam da ne znaš ko je on, Holideje – reče Reton.

– Ne. Ko je?

– Seš Džilman. Hoćeš li sada biti mirniji?

Zapadnjak nije poznavao Džilmana ali je slušao o njegovoj surovosti. Opresno je rekao: – Bogami, čast je upoznati takvog čoveka.

Osmeh zadovoljstva zaigra na licu vođe bande. – I još veća čast je pozajmiti mi konja, zar ne?

– Da li vas gone? – upita Dok.

– Ne samo to, nego su nam i previše blizu. – Džilmanovo lice se opet pretvorilo u hladnu, surovu masku. Brzo je osedlao zapadnjakovog konja. – Nadam se da nemaš ništa protiv da se poslužim i tvojim sedlom.

– Sedlo bez konja mi ionako ne bi mnogo vredelo.

– Kao ni revolver bez municije – dodade Džilman. – Je li tako, Radigane?

– Jeste. – Radiganov pogled počivao je na zapadnjakovim bisagama. – Šta imaš u njima? – upita zapadnjaka.

– Ništa posebno. Nešto hrane i slično.

– Kažu da si vešt na kartama, Holideje. – Radigan je cedio reči. – A kockari uvek imaju neku rezervu novca. –

Gledao ga je ispod oka. – Verovatno ni ti nisi izuzetak.

Dok je ćutao. Nije vredelo da tvrdi suprotno, jer će ga lupeži sigurno pretresti i naći ono što su naumili. Zbog toga se nije mnogo nervirao kada mu je Radigan prišao i pritisnuvši mu pištolj na stomak, počeo da ga pretresa. Prvo mu je uzeo tabakeru s monogramom i strpao je sebi u džep, a onda mu je iz drugog džepa izvadio novčanik i bacio ga Retonu. Čim ga je otvorio i u pregradi ugledao naslagane krupne novčanice, mladom banditu zasijaše oči.

– Gle, gle! – uzviknuo je, a u glasu mu je zazvonilo oduševljenje. – Šta smo ovo našli? Izgleda da su te dobro plaćali za tvoje usluge, šerife! – Mahnuo je zelenim novčanicama kao lepezom. – Ovo se zove sreća! – Imamo u rukama jednog bogatog šerifa!

– Sto mu muka! – uzviknu Šorti. – Tu mora biti bar hiljadu dolara!

– Uzmite mu to – naredi Džilman – pa da se gubimo odavde.

Još uvek se cerekajući zbog neočekivanog plena, Reton stavi novac u džep, a novčanik baci na tle. Onda mu na licu zasja mržnja. – Šta ćemo s njim? – upita, zureći u zapadnjaka.

– Čini mi se da bi ti želeo da ga vidiš mrtvog, Bronk? – Džilman kao da je govorio o ispijanju čašice viskija.

– Baš tako – potvrdi Reton.

Još uvek držeći Holideja na oku, Radigan reče: – Mogli bi čuti pucanj.

Svi su znali da time misli na poteru.

– Da – složi se Džilman, penjući se u sedlo. – Mogli bi čuti. Uzmi mu revolver – obrati se Radiganu, koji je odmah

uzeo Dokov kolt, istresao ga, metke stavio u džep, a revolver hitnuo daleko u žbunje.

Poteravši konja Džilman ga pritera do zapadnjaka. – Ovo je tvoj srećan dan, prijatelju – rekao je. – Nemam naklonosti za policijska njuškala... čak ni onda kada više ne nose šerifsku značku. – Bezizraznog lica, izvukao je karabin iz futrole na sedlu i svom snagom zamahnuo. Pred Holidejevim očima prsnuše milioni bleštećih zvezdica, a onda ga je zemlja privukla sebi. Tonući u mrak, zapadnjak se sruši na tle.

*

Sunce je grejalo Holideja, koji je ležao licem okrenutim nadole, nepomično, ruku mlitavo opruženih prema vatri koja se lagano gasila. Docnije, kada se sunce uspelo više prema zenitu, vatra je već postala gomila ugašenog ugljevlja iz koje se više nije dizao dim da bi poteri skrenuo pažnju na zapadnjakovo logorište. A nalazila se samo stotinak metara odatle, ali zbog gustog rastiinja niko od deseterice ljudi nije mogao da primeti nepomičnu priliku, opruženu na zemlji.

Šerif Virdžil Burke stajao je duboko zamišljen i smrknut u licu. Bio je to peti dan njihovog lova na zločince i predosećao je da će najzad uspeti da ih šcepaju. Nadao se tome, jer je granica bila vrlo blizu, a na to mu je ukazivao i lip-sali mrkov na koga su nešto ranije naišli, što je značilo da jedan konj sada nosi dvostruki teret.

Šerifov zamenik Pet Moris jahao je pored njega, opustivši umorno rame-

na i oslonivši se rukama na jabuku sedla, iako je bio skoro dvadeset godina mlađi od svog pedesetogodišnjeg šefa.

Šerif zateže vođice i promrmlja: – Raširite se momci i pokušajte da nađete njihov trag. – Poslednji put je Burke trag tri konja video pre otprilike jednog časa, kada su prelazili potok. Pretpostavio je da su se banditi uputili ka kanjonu Zmijske reke, jednom uzanom proseku kroz lanac visokih planina koje su se dizale na šest milja pred granicom.

Odjednom Ben Valas povika: – Ova-mo, šerife! – U glasu mu se osećao prizvuk čuđenja. Burke ga zateče kako kleči pored jednog uskog peskovitog pojasa tla na kojem su se jasno videli tragovi kopita. Primetivši trag, Burke reče: – Odlično, a sad na konje. Brzo ćemo ih stići!

Valas pokaza palcem preko ramena prema tragovima: – Možda bi trebalo da bolje pogledate, šerife.

– Kaži šta misliš! Nemamo vremena za zagonetke – odseče šerif.

– Sada opet ima četiri konja – saopšti Valas.

– Četiri konja – ponovi začuđeno Burke. – Kako ih, dodavola, može biti četiri? – Zavrteo je glavom. – Izgleda da su nekako uspeali da se dočepaju jednog konja.

– Ali kako? – planu krupni kovač, koji je u opljačkanoj banci izgubio svu svoju dugogodišnju ušteđevinu.

– Otkud ja mogu to da znam, Deline? – prasnu nestrpljivo šerif. – Možda su se molili pa im je konj pao s neba! Bolje da krenemo nego da se čudimo!

*

Zapadnjak je postepeno došao sebi, ali je još uvek umesto jednog video dva lonca za kafu na kamenu pored ugašene vatre. Protresao je glavom i prstom dodirnuo bolnu čvorugu na njoj. Onda je polako, komadić po komadić, počeo da slaže mozaik sećanja, sve dok više potpuno nije rekonstruisao ono što se dogodilo.

– Psi – uzdahnio je. Grlo mu je bilo suvo, a usne ispucale. S naporom se pridigao na kolena. Glava mu se njihala tamo–amo i činilo se da još uvek nije u stanju da kontroliše pokrete.

Ustao je i posrnuo. Tako glavinjajući, stigao je do potoka i pruživši se potrbuške zagnjurio lice u vodu. To mu je činilo dobro. Ponovio je to nekoliko puta i hladna voda doprinela je da se oseća malo bolje. Palo mu je na pamet da je velika sreća što je uopšte živ. Da nije bilo potere u blizini Džilman bi verovatno dopustio Retonu da ga ubije. Pomisli na svog mrkova, konja u svemu idealnog za put po planini. Onda se priseti da nema ni revolver. Posle dugog, mučnog provlačenja kroz šibljie i mnogo ogrebotina uspeo je da ga nađe... ali bez municije.

Uzeli su mu sve. I novac. Srećom nisu našli nešto cigara i kesu duvana s papirom, koje je u dnu bisaga čuvao za poslednju rezervu.

Odgrizavši vrh cigare, kresnuo je šibicu i povukavši prve dimove napravio računicu o tome čime raspolaže. Imao je pri sebi nož, koji je obično nosio u bisagama, jedno čebe, pedesetak dolara, ušivenih u kožni opasač pantalona.

Obradovao se kad je u jednom papirnom omotu našao nekoliko komada suvog mesa.

Pogledao je ka nebu i po visini sunca ocenio da je skoro podne. Zapalivši ponovo vatru, napunio je na potoku lonac za kafu. Nešto kasnije srkućuci toplu tečnost nastavio je da razmišlja. Misli su mu bile usmerene na Seša Džilmana i na ono što je njegova banda otela od njega. Sedeo je tako dugo u hladu omorike, a ogorčenje u njemu je raslo. Zakleo se da će se osvetiti Džilmanu i njegovim banditima. Niko neće opljačkati Doka Holideja i ostaviti ga bez konja u pustoši, a da za to ne bude kažnjen. Ni Seš Džilman, ma kako opasna zmija zvečarka on bio.

*

U prostranoj pustari vladala je paklena vrućina i dokle god je oko dopiralo nigde se ništa nije micalo.

Iako je kanjon bio neposredno pred njima, Džilmanova banda je bila u ozbiljnoj nevolji. Radiganov i Šortijev konj bili su premoreni i jedva su vukli noge. Onda se Radiganov konj odjednom srušio na prednja kolena. Visoki bandit je skočio iz sedla i umalo nije pao, jer su mu se noge zaplele u žile nekog niskog rastinja. Konj se lagano prevadio na stranu i počeo šumno, isprekidano da dahće.

Banditovo surovo lice se na trenutak preobrazilo i neki blag izraz omekšao je njegove crte lica. Nedostajace mu velika siva kobila, koja ga je tako dobro služila. Potegnuvši britki nož presekao joj je žilu kucavicu na vratu i iz otvora

je šiknuo debeo mlaz tamne krvi. Kada se životinja poslednji put grčevito ritnula nogama, Radigan je skinuo sa sedla bisage i iz futrole izvadio svoju vinčesterku. Procedio je kroz zube psovku zbog naopakog razvoja događaja.

Džilman klimnu glavom. – Baš neprijatna stvar – rekao je i okrenuo se ka Šortiju, koji je sjahao: – Šta ti misliš?

– I s mojim konjem je svršeno, Seše. Praktično je mrtav iako još stoji na nogama.

Sada je i Džilman sjahao. U istom trenutku Reton je pobledeo i pružio prst u pravcu odakle su došli. Na oko pola milje, na jednom brdskom prevoju, ukazale su se siluete ljudi, jasno odražene na svetlom nebu.

– Ne treba mnogo pogađati ko su oni – reče Radigan tiho.

Džilman je grozničavo razmišljao. Malo dalje, pred njima, nalazilo se mesto skoro idealno za zasedu. – Neka vrag nosi konje – rekao je. – Još nismo pohvatani! Pred nama je jedno od onih mesta o kojima sam vam govorio. Jašite i terajte proklete životinje, makar popadale mrtve pod vama! – Rekavši to, besno je zario mamuze u slabine od Holideja ukradenog mrkova i naterao ga u trk.

Radigan je čvrsto stegao pušku u ruci i prebacivši bisage preko ramena vinuo se na konja iza Retona.

Mrkov je Džilmana nosio kao strela preko neravnog terena. Bacajući povremeno pogled unazad, vođa bande je video kako Šortijev konj galopira ali gubidah. Malo iza njega jurio je i Retonov konj s duplim teretom na leđima.

Blizu ispred njih nalazila se dugačka jaruga koja je vodila tačno do ulaza u kanjon. Oba kraja jaruge bila su otvorena i široka sve do polovine gde se nalazilo nabacano dosta krečnjačkih stena, od kojih su neke bile ogromne. Na tom mestu Džilman je planirao da poteru sačekaju u zasedi. Kada je njegov konj uleteo u jarugu, on mašući rukama ostalima da ga slede, povika:

– Skoro smo stigli, momci!

U tom trenutku Reton je sustigao Šortija.

– Je li u redu? – upita.

Ne odgovorivši, Šorti zaustavi naglim trzajem uzde konja pored Džilmana, koji je upravo sjahao. Šorti skoči na zemlju. Njegov konj tada posrnu, kratko zarza i njisnu i sruši se postrance.

Džilman zgrabi vođice umirućeg konja i povuče ga iza stene, kako bi životinja bila van domašaja pogleda onog ko bi ujahao u jarugu. Onda kratko naredi:

– Šorti, penji se na mog konja!

Ne postavljajući nepotrebna pitanja, Šorti posluša. Znao je da Džilman ima neki plan. On je uvek mislio unapred.

– Tako – reče mu vođa bande. – Evo šta ćemo uraditi...

*

Na licu šerifa Burkea lebdeo je izraz neskrivenog oduševljenja jer je znao da begunci sada nisu daleko pred njima. Na licu njegovog zamenika ocrtavalo se nespokojstvo i napetost. Članovi potere jahali su u koloni iza dvojice predstavnika zakona, držeći puške spremne na paljbu.

Kanjon se ukazao pred njima. Burke je računao da se begunci nalaze negde u prolazu ili neposredno na izlazu iz njega. Naterao je konja u još brži trk i odmah zatim životinja je uronila u prošireni otvor uzane jaruge.

Zamenik Moris oseti kako se neka crna slutnja nadvija nad njim. Ali nastavio je da jaše kraj svog šerifa, potiskujući nemir dublje u sebe.

Ulaz u planinski prolaz nalazio se sada oko tristo metara od njih i podsećao je na mračnu, razjapljenu čeljust. Neki od članova potere počeli su da zaostaju jer nisu mogli da prate šerifov pakleni trk, pa Burke povika preko ramena: – Hajdemo, ljudi! Sad više nisu daleko pred nama! – Znao je koliko je granica blizu i da će sve biti uzalud ako banda pređe tu kritičnu tačku. No do granice bilo je još najmanje šest milja, a predeo je bio ispresecan dubokim vododerinama i klanci, pa se moralo kretati sporo i još se svašta moglo desiti.

Kada su se svi iz potere okupili iza njega, šerif je ugledao jednog konjanika u hladovitoj senci planinskog prolaza. Bilo je to samo na tren, ali dovoljno da otkrije nameru bandita da beže, a ne da pružaju otpor. Burke je znao da u prolazu begunci neće naći pogodno mesto za odbranu.

– Oni beže! – povikao je.

Bile su to poslednje reči koje je šerif Grejt Folsa izgovorio, jer je plotunom bio izbačen iz sedla.

– Prokletstvo! – uzviknu Kvač Devlin, zategnuvši snažno vođice svog konja.

Šerifov zamenik Moris sada je znao razlog svojih crnih slutnji. Zaustavivši

konja, primeo je kundak puške ramenu. Ali tek što je prstom dotakao okidač vinčesterke, nanišanivši na jednog visokog čoveka koji je izvirio iza stene, teško olovno tane pogodilo ga je u prsa i oborilo na zemlju.

Strelac je bio Džilman, koji je nastavio da puca, a Radigan i Reton, obojica dobri strelci zasuše hitac za hicem u poteru.

Onima u poteri koji su hteli da uzvrate paljbu zasmetali su uplašeni konji, koji su se komešali i onemogućavali ih da precizno gađaju. A oni koji su skočili na zemlju našli su se na otvorenom prostoru bez zaklona.

Vazduh je odjekivao od gromke brze paljbe, jauka pogođenih ljudi i njiska uplašenih konja. Kroz koprenu barutnog dima banditi su nastavili da pucaju sve dok za to više nije bilo razloga.

– Svemogući bože! – uzviknu Reton, gledajući otvorenih usta na ono što su učinili... na deseticu mrtvih ljudi, od kojih ni jedan nije uspeo da opali dobro usmeren hitac.

Džilman nadlanicom obrisa čelo i okrenu se Retonu s jedva приметnim smeškom u uglu usana:

– Je li ti dosta pucanja za danas, dečko?

Džilmanove reči kao da vratiše mladica u stvarnost. Nikada se nije bolje osećao nego sada. – Zaista je dosta, Seše – odgovorio je, a onda prodorno zviznuo: – Ljudi, jeste li ih videli kako su padali s konja? Kao zrele kruške!

– Tako je i trebalo – reče zadovoljno Radigan, puneći magacin puške novim mecima. – Ipak smo mi prvoklasni

strelci – namignuo je Džilmanu, koji se nasmejao pri pogledu na mnoštvo konja, koji su se vrteli u krug.

U tom trenutku iz planinskog prolaza prema njima je dojahao Šorti s širokim osmehom na licu. Zategao je vođice Holidejevog mrkova i uzviknuo: – Vi zaista niste štedeli municiju!

– Sada imamo dosta konja – reče vođa bande. – Mada... čini mi se da ni oni nisu puno bolji od njihovih mrtvih gazda.

– Da, tako izgledaju – potvrdi Radigan.

– Ipak mi se čini da bi posle kraćeg odmora mogli da nam posluže – Reton ih je kritički odmerio.

Džilman odmahnu glavom: – Nema odmora dok ne stignemo do skrovišta.

– To mi izgleda pametno – složi se Radigan. – Ipak, moraćemo najpre da ih umirimo.

Džilman je pogledao gomilu mrtvih tela i pozeleo da je daleko odatle. – Uzmite svu hranu koju nađete – obrati se Radiganu i Retonu. – Šorti i ja ćemo uraditi ostalo. – To „ostalo“ je značilo da će pretresti odela ubijenih i od njih uzeti sve stvari koje bi im mogle koristiti: novac, municiju i sve drugo što ima bilo kakvu vrednost.

Radigan i Reton nisu imali mnogo sreće s hranom, jer je i potera bila potrošila skoro sve raspoložive rezerve. Našli su u bisagama nešto kafe, sušene govedine i nekoliko konzervi voća. Džilman i Šorti imali su više sreće. Skupili su tridesetak dolara u sitnim novčanicama, oko trista metaka kalibra 44 i oko sto pedeset metaka kalibra 45.

– Nije loše – konstatovao je Džilman zadovoljno, popunjavajući novim mecima svoj ispražnjeni pojas.

Šorti je za sebe uzeo šerifov novi kišni ogrtač, savio ga i privezao za svoje sedlo, dok je Reton u bisagama šerifovog zamenika našao nekoliko patrona za dvocevku. Radigan je dotle pažljivo posmatrao sedla na konjima i zamumlao zadovoljno ugledavši jedno skupoceno, vezom ukrašeno sedlo. – Krajnje je vreme da zamenim svoje staro – reče.

– Koliko konja ćemo uzeti, Seše? – upita Reton.

– Po jednog za jahanje i još po jednog rezervnog. Ostale ćemo pobiti. Ne bi bilo pametno da ih ostavimo ovde.

Pošto je svako odabrao po dve životinje, plotun hitaca okončao je sudbinu ostalih. Pucajući na poslednjeg preostalog, Džilman primeti: – To je za slučaj da onaj bivši šerifski pas naiđe ovuda. Mada se to, naravno, neće desiti.

Radigan se počesa po bradi. – Meni se učinilo da je on vrlo tvrd i izdržljiv.

– I jeste – složio se Reton. – Trebalo je da ga ubijemo.

Džilman samo nešto promrmlja. I sam je shvatio da je trebalo ubiti Holideja. Pojahao je konja. – Ako pođe za nama, mi ćemo ga ionako srediti. Prema tome, ako nije mrtav... biće. – Pokaza prema najbližem lešu: – Kao što je mrtav i ovaj pasji sin!

– Ipak je trebalo da ga ubijemo – nije popuštao Reton.

– Zaveži gubicu, dečko – odbrusi Džilman.

Bronk Reton stisnu usne i začuta.

*

U trenutku kada su banditi odlazili s tog strašnog mesta smrti Holidej se spremao da digne logor. Od preostalih stvari načinio je paket, koji je mogao poneti okačen o rame, a za tu svrhu upotrebio je komad šatorskog krila i komad kožnog remena. U tom paketu nalazili su se ćebe, njegov kišni ogrtač, so, nekoliko konzervi s mesom i još nekoliko sitnica, koje su mu bile potrebne za sledećih nekoliko dana. Zabacivši paket na leđa, s remenima usečenim u leđa od težine, sagnuo se i uzeo s tla čituru napunjenu vodom i prebacio je preko vrata i ramena. Onda je krenuo pravcem za koji je mislio da su njim pošli banditi.

Trebalo mu je malo vremena da nađe tragove kopita koji su mu potvrđivali da je krenuo kuda treba. Pravo prema zapadu. To je značilo da su se uputili ka Oregonu, ukoliko negde uz put ne promene pravac.

Nastavio je da hoda ka suncu koje se polako spuštalo ka udaljenom planinskom vencu za koji je znao da se nalazi blizu granice. Holidej je već jednom bio u Oregonu i to ne tako davno, pa je dosta dobro poznao taj kraj.

Nastavio je da pešači ne osećajući umor i teret na ramenima, trudeći se da se stalno drži zaklonjenog terena gde je postojala mnogo manja mogućnost da bude primećen. S vremena na vreme nailazio bi na tragove mnogobrojnih konja i zaključio da se radi o poteri. Potera je morala jahati veoma brzo.

Što se sunce više klonilo zapadu, vazduh je bivao sve hladniji i njegovo kre-

tanje sve brže. Dok je hodao shvatio je koliko je u tom položaju ranjiv i izložen opasnostima. Za odbranu je imao samo kratak nož, što bi bila slaba odbrana da naleti na Indijance ili Komančeroše.

S dolaskom noći morao je da stane. Bio je zadovoljan što je celoga dana hodao brzim tempom bez trenutka odmora, mada zbog teškog terena nije prešao veliko rastojanje.

Naložio je vatru i zažalio što nije poneo i lonac za kafu, ali je morao da vodi računa i o težini prtljaga. Odbacio je sve što mu nije bilo neophodno. Misao mu se vratila na Džilmanovu bandu. Koliko daleko će oni uspeti da stignu? Sumnjao je da im je pošlo za rukom da se dopajaju granice, jer je s druge strane kanjona zemljište bilo još neprohodnije.

Sem toga, tu je bila i potera. Koliko se daleko iza begunaca nalazila? Možda ih je već stigla. Mada je nekako u to sumnjao. A ako ih do tada šerif i njegovi pratioci nisu stigli, onda je bilo vrlo verovatno da će Džilmanova banda ipak stići do granice. U tom slučaju, smatrao je Holidej, posao potere biće završen i ona će se vratiti odakle je i došla. Ako se tako nešto dogodi, pod pretpostavkom da se potera vrati istim putem, postojala je velika verovatnoća da će ih sresti, što bi mu veoma odgovaralo.

*

Probudio se u praskozorje. Spavao je dubokim, mirnim snom i osećao je da je svež, odmoran i spreman da nastavi put. Brzo je spakovao ćebe i ogrtač. Odlučio je da kasnije prezalogaji.

Prešao je oko tri milje pre nego što se zaustavio na jednom potočiću, gde je u mekanom tlu ugledao tragove divljači koja je ovde očigledno dolazila na pojilo. Pošao je još malo uzvodno, gde je zastao, zbacio s ramena prtljag i dao se na loženje vatre. Planine na zapadu izgledale su mu tog jutra nešto bliže, a njihovi vrhovi stršali su kao niz oštarih zuba. Iako u velikoj daljini, mogao je da primeti kanjon Zmijske reke.

Malo kasnije opet je bio na putu mada mu se samopouzdanje u odnosu na prethodni dan smanjilo. S neba je pržilo nemilosrdno sunce, a u visini kružio je soko.

Oko podneva odmorio se kratko vreme u hladu jednog bora, leđima naslonjen na njegovo grubo deblo. Otpušio je čaturicu i štedljivo otpio par gutljaja vode, a onda pojeo malo suvog mesa i komad presušenog hleba. Zatim je ustao i nastavio put.

Sat kasnije zastao je da maramicom obriše oznojeno lice. Odjednom ga je obuzeo osećaj bespomoćnosti. Kakve je nade mogao imati da će ponovo videti Džilmanovu bandu, a i kad bi ih video, kako i čime da ih savlada? No, jedno je bilo izvesno: nije mu bilo povratka, čak ni u slučaju ako bi se potera vratila. Džilmanova banda moraće da plati za ono što mu je učinila.

Kao da mu je ta pomisao obnovila snagu, nastavio je da hoda brže. Kasno popodne zaključio je da mu je do kanjona Zmijske reke ostalo još oko četiri milje. Zato je bio bolje raspoložen kada se ulogorio za noć.

Jutro je donelo kišu, hladnu i neprekidnu, kao neprozirni vlažni zid. Nastavio je da hoda, čvrst i nepokolebiv, ali se, uprkos svojoj čvrstini, osećao sve slabijim. Suvo meso moglo ga je održati u životu, ali mu nije moglo dati dovoljno snage za ove napore.

Malo-pomalo kiša je postajala sve slabija i posle sat ili dva potpuno je prestala, a onda je opet provirilo sunce. Koliko mu je ujutro, na kiši, bilo hladno, sad mu je postalo prevruće. Takva je ovde klima, pomisli Holidej kad se odelo na njemu počelo sušiti. Pogledao se i zaključio da izgleda doista jadno. Od njegovog elegantnog sakoa i finih sivkastih flanelskih pantalona ostale su samo izgužvane krpe. Ali nije hteo da se zadržava sušenjem jer je planinski prolaz sada bio sasvim blizu i hteo je prvo njega da ostavi iza sebe, a onda da vidi šta će dalje.

Ubrzo se pred njim ukazala dugačka, uzana jaruga i Holidej se odjednom trže. Mada nije bilo nikakvog znaka opasnosti, šesto čulo ga je upozoravalo da valja biti oprezan. Ta jaruga je bila prava mišlovka... mesto u koje ni naoružan čovek nije smeo tek tako ući, a kamoli on, nenaoružan. Otišao je malo udesno s namerom da se popne desetak metara uz padinu i da po rubu jaruge prođe sve do druge strane, ali se predomislio kada je ugledao mrtvog konja. Požurio je što je brže mogao i ubrzo se našao iznad lipsale Radiganove kobile. Odmah se setio tog kratkonogog, zdepastog bandita, koji ju je jahao.

Znači, ostali su bez jednog konja. Zapadnjak zamišljeno počeo neobri-

janu bradu, a onda opazi velike grabljivice koje su počele da se spuštaju na jednu od stena u jaruzi. Dok požuri, ocenivši po mirnoći inače plašljivih lešinara da tu nema opasnosti. Odjednom je ugledao prvog mrtvog čoveka i naduvenu lešinu konja. Odmah je znao da su se na tom mestu sukobile Džilmanova banda i potera.

Za manje od minuta zapadnjak je obišao celo poprište gde je potera upala u zasedu. Nešto dalje, iza jedne stene našao je čitavu hrpu praznih čaura. Ovi jadnici bili su laka meta brzih strelaca.

Holidej izvadi iz džepa cigaru, prvu toga dana, a onda priđe telu šerifa Burkea, kome su lešinari iskopali oči. Gospode Bože! Deset mrtvih ljudi! Prosto nije mogao da poveruje u ono što mu je stvarnost pokazivala. Pogled mu se zadržao na srebrnoj šerifskoj zvezdi, prikáčenoj za Burkeov kožni prsluk, na kojoj je bilo utisnuto: „šerif Ajdaho Springsa“.

Znači, potera je dolazila iz oblasti Kings Kaunti, jugozapadno od mesta gde se sada nalazio. Sagnuo se, otkopčao zvezdu s prsluka i stavio je sebi u džep. Onda je pretražio odelo ubijenih, njihove bisage i smotuljke s ćebadima i ubrzo je ustanovio da su banditi odneli svu municiju koju su našli, pa su čak i ispraznili sve puške i revolvere. Odneli su i svu hranu. Onda je krajičkom oka opazio svetlucanje jednog sjajnog predmeta. Bio je to kolt i sa rastojanja od nekoliko metara video je da mu je magacin pun.

Proveo je zatim neko vreme slažući oružje koje je našao. A bilo ga je dosta

vrsta i mogao je da napravi dobar izbor. Na kraju se odlučio da uzme samo jednu vinčesterku 73, pogodnu za nošenje u futroli na sedlu. Pored kolta, koji mu je uvek bio glavno oružje, ta puška biće mu dovoljna. Kada je najzad pošao prema ulazu u kanjon Zmijske reke imao je dva metka u koltu i tri u vinčesterki, koju je nosio u desnoj ruci.

*

Dva dana su prošla od kako je Džilmanova banda ostavila kanjon iza sebe. Putovanje se odvijalo jako sporo. Povremeno su morali da sjašu i vode konje, jer je teren bio vrlo opasan. Kada su ponovo pojahali, svi konji sem Džilmanovog, odnosno Holidejevog mrkova, bili su toliko umorni da su jedva mogli dići glavu. Zbog toga su sve vreme banditi budno motrili oko sebe, tražeći rešenje svojih nevolja u nekom eventualnom ranču. On bi za njih značio sveže, odmorne konje i bar jedan obrok pristojne hrane.

Jahali su kroz ravan predeo tu i tamo prošaran kržljivim drvećem. Džilman je jahao na čelu. U jednom trenutku Radigan podbode svog konja i približi se Džilmanu. – Hoćemo li se brzo ulogoriti, šefe? – upita.

– Hoćemo. Ali hteo bih pre toga da vidim šta je na drugoj strani ovih šumara. Malo ranije primetio sam tragove goveda, istina stare, ali nikad se ne zna.

U tom trenutku Šorti ispusti glasan poklič. Ugledali su nekoliko goveda. A prisustvo goveda uvek je značilo da tu ima i ljudi, što je opet obećavalo sveže

konje i hranu. Da, da, stvari su počele da dobijaju povoljan obrt.

Goveda su se raspršila na sve strane kada se grupa konjanika pojavila iz šume. – Glupe životinje! – promumla Džilman sebi u bradu.

– Jesu glupe, ali su dobre u vidu debelog odreska – primeti Šorti.

Produžili su da jašu uz dugačak, stepenast i blago okomit uspon, a svuda oko njih širila se drvećem prošarana prerija. Kada su stigli do vrha malog uzvišenja, pred njima je pukao beskrajno veliki pašnjak sa sočnom, zelenom travom.

– Hej, pogledajte tamo! – upozori ih Radigan, naginjući se lenjo u sedlu.

Džilman se zacerekao i pogledao prema udaljenoj rančerskoj kući iz čijeg se dimnjaka dizao tanak stub dima.

– Neko je kod kuće – ustanovio je Radigan.

– Hajdemo da se predstavimo – odluči Džilman. – Možda ćemo biti pozvani na večeru.

Svi banditi se gromoglasno nasmejše.

Pašnjak, kojim su Džilman i banda jahali, pripadao je vrednom mladom čoveku Klivu Koganu, koji je na tom zemljištu sa svojom ženom Meri već tri godine dosta uspešno gajio veliko krdo goveda. U poslednje vreme on je uz pomoć najamnih radnika uspeo da izgradi lepu rančersku kuću i pomoćne zgrade, jednu štalu i kovačnicu u kojoj je sam popravljao polomljeni alat i druge potrebne stvarčice.

Gajio je uglavnom stoku kratkih rogova. A imao je i tridesetak grla odlič-

nih konja. U poslednje vreme poslovi su mu išli tako dobro da je bio u mogućnosti da angažuje još jednog radnika. Za čoveka od dvadeset pet godina, koji na Istoku nije uspeo, ovde nije išlo rđavo.

Toga dana, dok je Džilmanova banda jahala prema njegovoj kući, on je bio u štali sa Vebom Džilsom, odlučnim momkom koji je, kako bi se to reklo, znao svašta i mogao svašta. Njih dvojica su gledali jednu mladu kobilu koja je uskoro trebalo da se oždrebi.

– Mislim da će s njom biti sve u redu, Džile – rekao je Kogan.

– Da, gazda. Izgleda da su oni lekovi, koje nam je veterinar dao, dobro delovali.

Kogan se osmehnu. – Nahrani i ostale konje i onda si za danas završio svoj posao.

Kogan izađe iz štale s osećanjem zadovoljstva i ponosa. Ali čim je zakoračio preko praga primetio je konjanike. Obrve su mu se jedva primetno namrštile. Na njegovom imanju posetioci nisu bili uobičajena pojava. Zastao je podbočivši se i sačekao da mu priđu.

Banditi su jahali jedan kraj drugog. Radigan se osmehnuo: – Izgleda da je gazda izašao da nas dočeka. – Zaustavili su konje tik ispred Kogana, koji je naglo pobledeo uplašen da će ga zgaziti.

– Zdravo, prijatelju – osmehnu se Džilman.

– Dobro večer – odzdravi Kogan kruto.

– Ko je vlasnik ovog ranča?

– Ja. Pretpostavljam da ste zalutali.

– Pokazao je rukom u pravcu juga. –

Put koji vodi u grad je tamo, južno odavde.

Džilman se okrenu Radiganu: – Jesi li čuo? Grad je tamo.

Šort i Reton se glasno nasmijaše, ali je Radigan ostao hladan i dok je desnom rukom gladio drvenu dršku kolta, na licu mu se pojavio preteći izraz. Od tog izraza vlasnik ranča se naježi od strave.

Reton je, međutim, dodao dubokim glasom: – Ne bih imao ništa protiv da okušam malo od nečeg onakvog, čoveče!

Rančer se okrenuo i ugledao svoju ženu koja je prišla ka njima. Brisala je ruke o svetloplavu kecelju i izgledala je zaista izvanredno. Okrenuvši se ponovo prema četvorici pridošlica, Kogan je na Retonovim usnama opazio podrugljiv osmeh i uzdržao se od namera vanog ljutitog odgovora.

Sve oči su sada počivale na ženi čija je skladna i raskošna prilika bila tačno ono o čemu su ovi ljudi sanjarili i priželjkivali da imaju u postelji. Ona se zastavila pored svog muža i rukom podigla pramen tamne kose, koji joj je pao preko čela, sakrivši njene oči zelenomodre kao more. – Je li sve u redu, dragi? – upitala je.

Radigan se glasno nasmija: – Izgleda kao da se obraća tebi, Šorti!

Ovaj izgovori neku prostačku reč i Radigan se još glasnije nasmija: – Ne, nije ona za to.

Odjednom se začu oštar, snažan glas: – Nazad i gubite se! – Čovek koji je to izgovorio pojavio se na vratima štale s kundakom puške, prislonjenim uz ra-

me. Visoki Džils nišanio je na pridošlice.

Džilman izusti tiho da ga je samo rančer mogao čuti:

– Ko je ova motka od čoveka, gazda?

– Džils, moj radnik.

– E pa lepo. Reci mu da spusti tu pucaljku i ostavi je u stranu. Razumeš?

– A ako neću? – upita Kogan.

– Ako nećeš ubićemo njega, tebe i tvoju ženu iz ovih stopa.

Kogan zaprepašćeno proguta knedlu i doviknu drhtavim glasom: – Džilse, skloni tu pušku!

– Ali gazda, oni su nevaljalci! – Džils je i dalje držao pušku uperenu u Radigana, kome se to nije nimalo sviđalo.

– Džilse, nemoj da ti dva puta kažem! – reče Kogan.

Njegov radnik kolebljivo i nevoljko spusti pušku.

Džilman šapnu: – Smakni ga, Radigane.

Ovaj poteže kolt i opali. Na Džilsovom licu ukaza se izraz neverice, a onda ga udar metka ponese unazad i puška mu ispade iz ruke.

Kogan i njegova žena su ukočeni od straha netremice zurili u svog čoveka koji je umirao, a onda se pobledela žena okrenu ka banditima: – Bedni ubico! – reče.

– Ona to misli na tebe, Radigane – primeti Šorti.

Radigan je još uvek držao revolver u ruci i sada se okrenuo i pogledao Šortija. Ako je taj zdepasti bandit ikada gledao smrti u oči, onda je to bilo ovog trenutka. – Previše govoriš – procedi Radigan i sigurno bi opalio na Šortija

da ga Džilman nije preduhitrio, čvrsto ga zgrabivši za ruku. – Ne – rekao je.

Radigan vrati kolt u futrolu.

Onda se Džilman okrenu Šortiju: – a ti zaveži! Nije nam potrebno da se međusobno obračunavamo!

– Dobro, dobro, ćutaću – promrmlja ovaj drhtavim glasom.

Uplašena Meri Kogan je potražila utočište u naručju svoga muža, koji je, i sam uplašen, zapitao: – Šta hoćete od nas?

– Konje. Hranu – odvrati Džilman koji je krenuo da sjaše.

– U redu. Dobićete.

– Odlično – odvrati Džilman pošto je sjahao.

– Najpre hranu – navaljivao je Reton, ne skidajući požudan pogled sa žene.

Kogan čvrsto stisnu ruku Meri, kao da joj time želi uliti snage: – Učini što traže.

Ona samo klimnu glavom, a onda je, pošto je zapazila kako mladi bandit zuri u nju, osetila jezu.

Džilman se okrenu svojim ljudima: – Bronk, ti pođi s njom. Motri dobro da slučajno ne načini neku zbrku.

Reton se osmehnuo kao dete koje je dobilo božićni dar: – Sa zadovoljstvom, Seše.

– Ti – Džilman pruži ruku prema Koganu – pokaži nam konje koje imaš.

Vlasnik ranča se okrenuo i pogledao na zgrčeno Džilsovo telo. Na njegovom licu i posle smrti lebdeo je neki mlađalački izraz. Izgledao je kao neko ko je s celim svetom zaključio večni mir.

Ušavši u štalu, Kogan reče: – Ovo je sve što imam.

Džilman obuhvati pogledom tri konja. – Sve što imaš ovde, hoćeš da kažeš?

Kogan se brzo ispravio i dodao da je upravo to hteo reći jer je osetio da vođa ovih krvoločnih vukova neće trpeti obmane.

– Koliko vremena ti treba da dovedeš još konja? – Džilman je već primetio da je kobila ždrebna i nije za jahanje.

– Pa, mislim nekoliko časova.

– Mislim – podrugnu se Radigan.

– Zaveži – naredi mu Džilman. Ovaj sleže ramenima i udalji se.

– U redu – Džilman klimnu glavom.

– Očekuješ li slučajno neku poseti, ili tako nešto?

– Ne. Oh... – Kogan zasta u pola reči.

– Šta?

– Možda će se vratiti moj drugi radnik...

– Možda? A gde je otišao?

– Otišao je u lov. Prema istoku. Ali tek juče ujutru, pa očekujem da će se vratiti tek prekosutra.

– U redu. Ali ako se slučajno pojavi ranije, ti ćeš odigrati ulogu kako treba! Jasno? – Džilman je odjednom pružio ruku, dograbio rančera za okovratnik i prsa košulje i zavrnuo tkaninu tako čvrsto da je Kogan pomodrio u licu i počeo da se guši. – Jasno?

– Da – jedva je prokrkljao Kogan.

– Sve dotle dok se budemo dobro razumeli biće sve u redu – prosikta Džilman. Privukao je Kogana bliže sebi, a onda ga svom snagom gurnuo tako da je ovaj, odbačen unazad dobrih metar i po, tresnuo leđima o ogradu boksa. Pritom je zakačio nogom vreću s ječmom i izgubivši ravnotežu, pao na pod.

Šorti se grohotom nasmeja, pljeska-jući se po butinama.

Otresajući plevu i slamu, rančer se polako digao. Tek što je ponovo stao pred Džilmana, ovaj je nastavio: – Dobro, mislim da si sada sve shvatio. Pođimo sada da vidimo šta ona tvoja ženica sprema za nas.

– Kakva ženska! – procedi Šorti zadi-
vljeno.

– Da, zgodna je – složi se Džilman. Više od mesec dana nije imao ženu u zagrljaju, a to je za njega bilo mnogo.

U kuhinji je Meri Kogan mutila kise-lo testo za uštipke, a Bronk Reton je sedeo na ivici velikog stola. Cigareta mu je visila u uglu usana. Dotad joj se obratio dva puta i ona mu ništa nije odgovorila. Ponašala se kao da ga nema. Onda on ponovo pokuša: – Medena, koliko godina imaš?

Meri se ugrizla za usnu. Način na koji ju je taj mladi pohotni bik gledao terao joj je žmarce niz kičmu.

– Hajde, šta se praviš, reci mi – na-valjivao je Reton. Okrenula se da ga pogleda i videla preteći sjaj njegovih očiju.

– Dvadeset dve – rekla je.

– Starija si od mene samo dve godine. Hej, jesi li ikada imala momka mlađeg od sebe? – Pošto mu opet nije odgovorila, upitao ju je: – Koliko je star tvoj muž?

– Dvadeset pet. – Dodala je malo soli u testo i nastavila da muti.

– Meni izgleda kao da je stariji – mladi bandit je maksimalno uživao u svom nadmoćnom položaju. – Mora biti

da ga jako zamaraš čim tako loše izgle-da. Jesam li pogodio?

I ovaj put je njegovo pitanje ostalo bez odgovora. U Retonu se počeo sku-pljati bes. Šta ta kučka umišlja?

Nastavio je s grlenim prizvukom u glasu: – Ovde ćemo ostati preko noći, medena. Za jednu noć svašta se može dogoditi. Znaš li na šta mislim?

Meri oseti kako joj se utroba prevrće, ali se to nije videlo na njenom licu, koje je ostalo mirno kad mu je odgovorila: – Nećete se usuditi!

Reton pripali ugašenu cigaretu. – Videćeš, medena.

U tom trenutku su ostali ušli u kuhi-nju. Džilman, gurajući Kogana ispred sebe. Kogan priđe svojoj ženi s dubo-kom brigom na licu: – Je li sve u redu, draga?

– Naravno da je sve u redu, gazda – reče Radigan podrugljivo. – Nisi valj-da mislio da će je naš mladi Bronk od-mah povaliti na pod?

Lice rančera pobele kao kreda. Već je hteo da reaguje kad ruka njegove že-ne čvrsto stisnu njegovu: – Ćuti, Klive!

– Ona je pametna žena, momče – javi se Džilman. – Zbilja, kako se zovete?

Rančer duboko uzdahnu: – Ja sam...

– Najpre dama – prekide ga Džilman.

– Ona je moja žena Meri. Ja sam Kliv Kogan.

Vođa bande se osmehnu kad mu je pogled pao na umućeno testo. – Čuj, ne-ma razloga zašto mi svi ne bismo bili prijatelji... je li tako, Meri? – Pogledao ju je s osmehom, a vodnjikave plave oči su mu šeretski svetlucale.

Žena potvrdno klimnu glavom: – Tako je.

Džilman zadovoljno protrlja ruke. – Odlično. Klive, kako bi bilo da nam pripremiš kafu?

Kogan se nekoliko sekundi dvoumio, a onda je požurio da ga poslušaju. Džilman ga potapša po ramenu. – Zaista si brz kad ti se nešto naredi. Vidim već da ćemo se dobro slagati.

Šorti je počeo da šeta po kući s ciljem da nešto pronađe, što izaziva prigušeni bes u rančeru. Prateći Šortija pogledom, vođa bande reče: – Noćas ćemo ostati da spavamo ovde, Klive. – Namignuo je Radiganu, koji mu je na isti način odgovorio i pokretom glave pokazao na ženu.

Videvši znake koje su dvojica bandita jedan drugom uputili, Meri uzdrhta. Slutila je da će se nešto dogoditi.

Uskoro je kafa bila gotova i Kogan ih posluži kao što se služe ugledni gosti. Srkućući kafu, Džilman uzviknu: – Šorti!

– Da, Seše – javi se ovaj, prilazeći mu. U ruci je držao otčepljenu bocu brendija. Bilo je očigledno da je iz nje potegao nekoliko dobrih gutljaja.

– Daj ovamo – naredi mu Radigan, pružajući levu ruku.

Pre onog incidenta s revolverom Šorti bi se tome možda usprotivio, ali sada je dobro znao s kim ima posla. Zato je predao bocu Radiganu, koji je nadio dosta pića u svoju kafu. – Hoćeš li i ti malo? – upita Džilmana.

– Neću. To kvvari ukus kafe.

– Daj meni malo – javi se Reton, stojeći sasvim blizu Meri. Pružio je ruku

sa šoljicom, namerno se očešavši o njene čvrste butine. Radigan prinese grlić boce. – Reci kad je dosta.

Reton je čekao, gledajući tečnost kako klokoće, a onda je digao grlić. – Dosta je.

– Bronk – obrati mu se Džilman. – Ti i Šorti namirite konje čim budete završili s kafom. U štali ima sena i zobi u izobilju.

– Pretpostavljao sam da ćemo ih ostaviti kada budemo nabavili odmorne konje, Seše – reče Reton, malo začuđen. – Zašto onda da ih hranimo?

– U štali ima dva dobra konja, shvaćaš?

– Naravno.

– Lepo. Njih će uzeti Radigan i Šorti. Ja imam svog mrkova, a pretpostavljam da će tvoj konj ujutru biti odmoran i sposoban za put.

– Možda – prihvati Reton, ali njegove reči nisu zvučale ubedljivo.

– Stvar je u tome – objasni Džilman – da možda nećemo tako brzo doći do odmornih konja... možda tek kasnije pre podne, a ja bih voleo da dotle već budemo daleko.

Reton klimnu glavom i pozva Šortija: – Hajdemo.

– Evo idem. – Šorti spusti na sto šolju.

Meri je bila zauzeta poslovanjem oko štednjaka, ali joj ipak nije promakla nijedna reč. Grozničavo je razmišljala ne bi li našla neki izlaz iz naoko beznačajne situacije. Iste misli opedale su i njenog muža. Nešto od toga mora da se videlo na njihovim licima jer ih je vođa bande ozbiljnim glasom upozorio:

– Ako bilo ko od vas dvoje pokuša neku glupost, to će biti njegov poslednji pokušaj. Činjenica je, rančeru, da mi od tebe nemamo neke velike koristi, jer ćemo ujutru nastaviti put, pa iz toga sam izvuci zaključak. Ono što čoveku ne treba toga se lako otarasi, dakle...

– Nemojte mu učiniti nikakvo zlo, molim vas! – zavapila je Meri u očajanju.

Džilman laktom munu Radigana, pa upita: – Lepo. Šta će biti ako vas poslušamo?

– Ja ću...učiniću sve što vi...

– Meri! – povika muž izgubljeno.

– Želiš li da budeš mrtav? – upita ga ona.

On proguta vazduh. – Ne.

– Onda zaveži – reče Radigan, ošinuvi ga pogledom.

Džilman dotače ženu po ruci. – Ako sam dobro čuo, vi rekoste...?

Duboko je i šumno udahнула. – Učiniću sve što kažete – ponovila je.

– To je prava žena, zar ne, Radigane? – nasmeja se bandit.

– Boga mi jeste.

Kogan se gušio od muke. Dao bi život samo da ne diraju njegovu Meri. Ali šta je mogao da učini? Ništa. Mogao bi biti mrtav i da opet bude kako oni hoće.

Džilman se okrenu Radiganu: – Idi da proveriš šta rade ona dvojica kod konja. Povedi i njega sa sobom...– pokaza palcem na rančera.

– Ne! – vrisnu Kogan.

Radigan ga gurnu. – Izlazi ili ćemo te izneti mrtvog. Jasno?

– Klive, molim te – promucala je Meri.

Rančer se bespomoćno okrenuo i pognutih ramena ćutke izišao, a Radigan za njim. Kada su se vrata zatvorila, Džilman započe igru: – Pametan je čovek taj Kliv, zar ne, Meri? – Gledao ju je kao što kobac gleda svoj plen.

– Ako vi tako kažete, onda je tako.

On je zadovoljno klimnuo glavom: – I vi ste pametni. Da, da, vrlo pametni. Volim pametne i razumne žene. Čujte, šta takva prava lutkica radi s tipom kao što je ovaj prokleti naseljenik? Baš bi me interesovalo da to znam!

– On je čovek dostojan poštovanja – odvratila mu je resko.

– Mislite? – Džilman malo začuta pa nastavi: – Došao je sa Istoka, zar ne?

– Da.

– A vi, Meri? – dodirnuo je po mišici, pa nastavio da prstima šeta po ženi-
noj ruci.

– Iz Kanzasa.

– Lepa je zemlja taj Kansas. Tamo sam doživeo nekoliko zaista divnih avantura. U Kansasu izgleda žive temperamentne žene. Jeste li i vi vrele krvi, Meri? – Njegova ruka sada je počivala na ispupčenom delu bluze.

Meri duboko uzdahnu. Želela je da mu zarije nokte u lice i da mu na obrazi-
ma ostavi duboke krvave brazde, kojih će se uvek sećati, ali je znala kako bi on na to reagovao. Zadrhtala je i ukočila se kada joj je zavukao ruku u razrez bluze. Njegova široka šaka obuhvatila je jedre grudi i počela ih stiskati. Meri oseti kako joj u grlu stoji džinovska knedla, koja joj ne da da jaukne.

Bože, pomози nam, pomisli u sebi.

*

Toga dana, kada je naišao na pobijenu poteru, zapadnjak je kasno popodne prešao široku Zmijsku reku i ostavio je za sobom. Sledećeg dana, negde oko dva popodne, zastao je i prilegao jer je u neposrednoj blizini začuo pucanj. Puška, pomislio je. Onda odjeknu još jedan.

Pucnji su dopirali iza jednog uzvišanja, udaljenog oko dvesta metara. Šunjajući se od zaklona do zaklona, Holidej se pognut uputio u tom pravcu. Došavši do vrha provirio je iza jednog žbuna i ugledao čoveka, koji je klečao pored ubijenog jelena. U pitanju je, dakle, lovac, ali ni čovek u lovu nije morao biti prijateljski raspoložen.

Zbog toga je Dok ostao u zaklonu neko vreme, prelazeći pogledom po celom vidikovcu, kako bi proverio da li u blizini ima još nekoga, ali nikoga nije opazio. U tom trenutku lovac se uspravio. Vitak mladić, pomisli Dok.

S neskrivenim čuđenjem na preplanulom licu Din Kovi je stajao iznad svoje lovine i netremice zurio u moćnog mužjaka, kojeg je ulovio. Bio je to njegov prvi jelen te veličine. Ispostavilo se da je Ved Džils bio poptuno u pravu, pomislio je. Ova travna i mestimično šumovita prerija bila je raj za srne i jelene. Pitao se šta će Ved reći kad se pojavi s tim fantastičnim rogovima, a još više šta će reći gazda i njegova žena. No pri pomisli na Meri Kogan oduševljenje mu malo splasnu. Znao je da ona mrzi bilo kakvo ubijanje.

Seo je na zemlju. Zavukao je ruku u džep kožne jakne i izvadio duvankesu.

Drhtavim rukama od uzbuđenja počeo je da zavija cigaretu. Propužio je pre nekih četiri meseca, ali nije postao neki strastven pušač. U stvari, pušenje mu se čak nije ni sviđalo, ali je želeo da bude u svakom pogledu zreo muškarac. Kresnuo je šibicu i kada je plamičak prineo cigareti oseti iza sebe neko kretanje. Ruka mu mahinalno polete ka revolveru na levom bedru.

– Nemoj, dečko! – Glas iza njega zvučao je odsečno i odlučno.

Kovi zastade u pola pokreta.

– Okreni se – naredi isti glas.

Mladić se polako okrenu. Ugledao je visokog, neobrijanog čoveka u neuglednom građanskom odelu, koji je stajao desetak metara od njega. Držao je u rukama uperenu pušku.

– Ko ste vi, mister? – upita.

– Čovek koji ne traži svađu i neprilike, sinko – zapadnjak je i dalje stajao s puškom uperenom u Kovija.

Na te reči mladić odahnu s olakšanjem. Mada je držao pušku u ruci, nepoznati mu nije izgledao kao neki nasilnik.

Holidej pokretom glave pokaza na odstreljenog jelena.

– Da – potvrdi mladić ponosno. – Spazio sam ga s vrha onog brda tamo... – pokazao je palcem preko ramena. – Tamo sam ostavio svog konja. Zaćuta nakratko pa se predstavi: – Ja sam Din Kovi. – Pruži mršavu preplanulu ruku.

– Džon Holidej.

Zapadnjak i mladić se rukovaše. Ona Dok upita:

– Šta ti ovde radiš, mladiću?

Kovi se sasvim opusti i ispriča kako je uzeo par dana odsustva s posla na ranču kako bi mogao zadovoljiti svoju veliku želju za lovom.

– I ja sam pokatkad dosta lovio – reče Holidej. Zaćuta malo pa upita: – Koliko je daleko ranč na kome radiš?

– Oko petnaest milja, ali mi je teško da to precizno odredim jer sam išao levo-desno. Pošao sam otuda juče, ali se nigde nisam žurio.

– Gaji li tvoj gazda konje?

– Gaji.

– Hoće li mi prodati jednog?

– Nisam siguran – Kovi se tek sada namrštio, shvativši da je nepoznati došao pešice. Čudno za Zapad.

Zapadnjak pomisli na novac koji mu je preostao. Pedeset dolara. To je možda bilo dovoljno da kupi konja, ali ne i sedlo. Iz toga se mogao izroditi nerešiv problem. – Pretpostavljam da u blizini ima i neki grad? – upita.

– Da – potvrdi Kovi, pitajući se nije li Holidej možda begunac pred zakonom, jer je izgledao dosta neuredno i beznadežno. – Bentonvil.

Zapadnjak klimnu glavom. Čuo je za njega. Bilo je to malo naselje nedaleko od terena kojim je nedavno prošao i o kome mu je jedan putnik pričao kao o idealnom kraju za lov.

– Mislim ipak da će vam gazda prodati jednog konja – uteši ga mladić posle kratkog razmišljanja. Nije video razloga da to Kogan ne učini.

Zapadnjak se počea po bradi. – Hoćeš li me povesti tamo?

Mladić pogleda došljaka, a onda svoju lovinu. Imao je ono što je želeo i dalje

motanje po okolini samo bi nepotrebno odložilo njegov trijumf pred Vebom Džilsom.

– Naravno – rekao je – ali bih hteo da rogove ponesem sa sobom.

– Razume se – Holidej se diskretno osmehnu. – Samo bi budala ostavila ovakav trofej. Njime možeš da dokažeš kako si pravi lovac. – Razumeo je mladićevo oduševljenje, setivši se sopstvene mladosti. – Ti rogovi su verovatno najlepší koje sam ikada video – dođao je iskreno. – Srećan si što si naišao na takav primerak.

– Čekajte samo dok Veb vidi! – On radi sa mnom na istom ranču.

Din Kovi je kleknuo pored jelena i izvukao nož iz kanije. Holidej ga je malo posmatrao dok je ovaj obilazio nožem oko jelenovog čela, ne znajući gde da počne. – Jesi li ikada skidao jelenske rogove? – upita ga najzad.

– Nisam – prizna Kovi.

– Onda ću ti ja pokazati. – Zapadnjak kleče pored Kovija. – Prvi rez moraš načiniti ovde...

Nešto kasnije, kada su rogovi i deo jelenove lobanje bili privezani lasom za sedlo Kovijevog konja, a i najbolji komadi mesa izdvojeni za put, Holidej i njegov mladi poznanik krenuše pešice ka udaljenom ranču. Nisu žurili, jer ni na koji način ne bi mogli stići do ranča pre noći.

*

Posle obilne večere, koja je posle dugotrajnog posta zapadnjaku izuzetno prijala, u primitivno napravljenom logorištu, Kovi zavi cigaretu, a zapadnjak

uze jednu od preostalih mu cigara. Pre nego što je pripalio, rekao je:

– Pretpostavljam da se pitaš kako to da nemam konja?

– Da, palo mi je to već na pamet – prizna mladić.

– I mislio sam. Čovek ne može, a da ne razmišlja o onome što vidi. – Kresnuo je šibicu i zapalio cigaru. – Pa lepo, sinko, evo kako se to desilo...

*

Za to vreme na Koganovom ranču Seš Džilman se brijao. S velikom oprežnošću koristio je rančarov brijač, toliko oštar da bi se jednim potezom moglo prezati grlo. U to mu priđe Radigan:

– Seše...

– Da?

– Mislim da će Reton eksplodirati ako ne...

– Kasnije – Džilman se zagleda u svoj lik u ogledalu. Smatrao je sebe zgodnim čovekom, a i drugi su mu to govorili.

– Ne verujem da će to tako olako primiti, Seše – upozori ga Radigan zabrinuto.

– Onda mu reci neka dođe da porazgovaramo.

– Dobro – Radigan se okrete.

Dok je potkresivao bakenbarde, Džilmanove misli vratiše se na trenutak kada je ostao sam s Meri Kogan. Pod rukama je još osećao baršunastu mekotu njene kože, a na usnama dodir njenih, širokih i sočnih. U prvom trenutku ona se opirala, ali je on ostao uporan i čvrsto je držao milujući rukom njenu nagu dojku. A onda, kada je već bila

tako reći slomljena, na njenom se licu ukazao čudan izraz. Kao da na njemu vidi istovremeno i mržnju i strast. No tada je naišao Reton s namerom da ga nešto pita i taj trenutak je prošao.

Bronk Reton se ponovo pojavio:

– Hteo si da razgovaraš sa mnom, Seše?

Džilman spusti ruku s brijačem. Lice mu je postalo zagonetna, neprozirna maska. – Ti nećeš valjda činiti nikakve gluposti, zar ne? – Glas mu je bio mek kao svila.

– Znaš i sam kako je to, Seše – odvrati mladi bandit. – Već dugo niko od nas nije imao žensku. – U glasu mu se osećalo nešto nalik na molbu.

– Naravno da znam, Bronk. – Džilman ispljuska hladnom vodom lice. – Ali kasnije, malo kasnije. – Upro je prst u svoje grudi. – Ja dolazim prvi, a onda Radigan. Ti i Šorti možete vući kocku ili se na drugi način pogoditi ko će biti sledeći.

Reton ga je tmurno gledao. Očigledno mu se vođin predlog nije mnogo sviđao.

– U redu? – upita Džilman, navlačeći košulju.

– Naravno da je u redu.

– Onda dobro. Ti i Šorti pođite u jednu dužu šetnju.

Reton poslušno klimnu glavom. – Da li da sa sobom povedem i Kogana? – upita.

– Razume se i njega. Svež vazduh će mu koristiti. – Ugurao je krajeve košulje u pantalone. – Viknućemo vam kada bude vreme da se vratite.

Reton se okrenu i izađe besneći u sebi. Ušao je u veliku kuhinju, koja je služila i kao dnevna soba, gde je zatekao Šortija naslonjenog na veliki kameni kamin. Kogan je sedeo na stolici, a njegova žena na prostranoj sofi.

Ne okolišeći, mladi bandit se obrati Šortiju: – Džilman želi da malo prošetamo, Šorti.

Šorti je već bio crven od popijenog brendija. – Napolju će biti hladno – primetio je.

– S toliko popijenog brendija ne bi ti bilo hladno ni na severnom polu – dobaci Radigan, pušeći tanku cigaru, koju je našao.

– U redu – popusti Šorti pošavši da potraži svoju vunenu jaknu.

Reton se obrati rančeru: – I ti, seljo, pođi i ti.

Kogan se trgao i ukrutio. Znao je šta će se desiti njegovoj ženi kada ostane sama s dvojicom bandita. Kada je Džilman ušao u kuhinju, on je povikao očajnički: – Kakvi ste vi to ljudi?

– Kakvi smo mi ljudi? Mi smo ljudi koji ne vole da šetaju po zimi sa svojim drugovima – odgovori Džilman i namignu Meri koja izbeže njegov pogled.

Kogan se zagleda u svoju ženu, čudeći se što ona ne plače, ne protestuje i ne moli. Pretpostavljao je da bi u takvoj situaciji svaka časna žena pala na kolena i sklopljenih ruku zamolila da je ostave na miru. Njegova Meri je, međutim, sedela na sofi nema i nepomična.

Džilman se glasno nasmeha: – Tvoja žena ne izgleda baš mnogo uplašena, zar ne, seljo? – Žmirnu preteći očima: – A sada se čisti! – Pogledao je Meri, koja

je smelo dočekala njegov pogled. Ona je u sebi već odlučila da sve prihvati onako kako joj je sudbina namenila.

– Meri... – prošaputa njen muž.

Pogledala je svog muža u oči, netremice, bledeg lica, skoro nezainteresovano, kao da ga ne vidi. Izgledala je kao da je u transu. – Pođi s njima, Klive – rekla je.

Rančer je s nevericom zavrteo glavom. Bio je zbunjen. Kada je, saplićući se, izašao iz odaje, Džilman se glasno nasmeha:

– Šta kažeš na ovo, Radigane?

– Ništa – promrsi Radigan, zureći s iznenađenjem u Meri Kogan. Još pre kratkog vremena nije ni pomišljao da će se tako nešto desiti. Ona mu nije izgledala kao pohotljiva žena. Ali očigledno čovek po nečijem spoljnjem izgledu ne može uvek zaključiti kakav je. Neke žene, koje je poznavao, ostavljale su utisak da ne znaju da sastave ni dve reči, ali su u ljubavi bile temperamentne i neobuzdane. Možda je to bio slučaj i s ženom ovog naseljenika.

Džilman priđe Meri: – Hajdemo, medena.

Ona mu je pružila ruku, koju je vođa bandita prihvatio. Zatim ga je pvela prema spavaćoj sobi, a Džilman je poslušno pošao za njom, noseći u drugoj ruci upaljenu svetiljku.

– Ne mogu da te pročitam – obratio joj se, zatvarajući vrata za sobom.

– Nemoj ni da pokušavaš – odgovorila mu je, dodirnuvši ga vrhom prsta po bradi. – Jednostavno prihvati stvari onakve kakve su.

Govorila je tako prirodno i uverljivo da su skoro sva urođena opreznost i nepoverenje koje je on gajio prema nepoznatim osobama odjednom iščezli. Pa ipak, kada je otpasao opasač s revolverom, bio je dovoljno oprezan da ga ostavi podalje od kreveta, van domašaja njene ruke.

Meri se osmehnula banditu i naredila sebi da se ponaša onako kao što se nikada do tada u životu nije ponašala. Ipak je postojao način, mislila je, da ona i Kliv iz ove noći izađu živi. Da bi to postigla morala je da se pretvara kako joj se vođenje ljubavi s Džilmanom dopada. Nije imala nikakvih iluzija o tome šta će joj se dogoditi ako joj ne pođe za rukom da ga zavarava... I ona i njen muž biće ubijeni. A dotle, kada se Džilman zasiti, morala bi istrpeti svakog od njih po redu.

Džilman se nadneo nad nju i poljubio je u usta. Ona mu je žestoko uzvratila.

On se odvoji od nje za trenutak. – Ti si kanda prava vatra, medena – rekao je.

– Volim pravog muškarca – odvratile je.

– A onaj tvoj gazda nije pravi, je li? – Bandit joj priđe i zagrlivši je, poklopi joj grudi šakama.

– Nije kao ti – rekla mu je mekim glasom.

Džilman nastavi da je miluje po prsima.

– Svuci me – pozvala ga je.

Počeo je da joj otkopčava dugmad na haljini, ali se zapetljao. Želja u njemu rasla je kao plima i činilo mu se da otkopčavanje i svlačenje traje suviše dugo. Konačno je i poslednji komad odeće

pao s nje i ona se našla pred njim potpuno naga. Uhvatio ju je za ruke, odmaknuo malo od sebe i proždirao očima njena topla, zaobljena bedra, bujne dojke sa vrhovima nalik na zrele masline i dugu kosu koja joj je padala po ramenima. Onda ju je snažno obgrlio i promuklim glasom rekao: – Hajde, medena.

Bilo joj je jasno da joj se neće pružiti prilika za ono što je naumila pre nego što sve bude završeno.

Kasnije, kada se ljubavni žar u njemu stišao, Džilman se okrete na bok. Na oči mu se navlačio san kada ga je trglo energično kucanje na vratima.

– Da, ko je? – promrmljao je.

– Ja sam, Seše – čuo se Radiganov glas.

Meri obuze užas. Uхватила je Džilmana grčevito za ramena: – Nemoj ga pustiti!

– Ali moram.

– Zar ti nisam bila dobra? – upitala je. Biti uzeta od čoveka koji joj je, uprkos svoje surovosti, prišao kao ljubavnik i koji je, na njeno gnušanje nad samom sobom, postigao da ona u tome uživa, bilo je jedno. Nešto sasvim drugo je kada ti je u svesti izvesnost da pred vratima stoji red požudnih mužjaka.

– Najbolja što se može zamisliti – odgovorio je iskreno.

– Onda me povedi sa sobom. Budi-mo samo ti i ja. Ja ću biti tvoja ženska.

Džilmanu se ta ideja dopala, iako je znao da bi tako nešto značilo sukob s njegovim ljudima i neprilike u bandi.

– Evo, odmah izlazim Radigane – rekao je.

Radigan se udaljio niz hodnik, trupćući čizmama.

Meri obuze osećaj olakšanja. Skoro radosnim glasom rekla je: – Nećeš žaliti zbog ovoga!

– Nadam se da neću – odvratio je. Onda je ispružio ruku prema podu, gde je bacio svoju košulju. Kada se mašio za džep da uzme duvankesu, Meri je kliznula na drugu stranu kreveta, pa zgrabivši opasač s revolverom, izvukla iz futrole teški kolt. Okrećući se prema krevetu, zapela je obarač.

Metalni zvuk odjeknu u tišini sobe veoma glasno. Na Džilmanovom licu ukaza se zaprepašćenje.

– Prokleta, lažljiva kučko! – prosiktao je.

Držeći teški kolt obema rukama, Meri je ciljala pravo u njegove grudi.

– Ne miči se! Umem da pucam iz ovoga – opomenula ga je, ali joj je glas podrhtavao.

Bandit klimnu glavom. Žena koja je tako vešto i ubedljivo znala da se pretvara i odglumi ljubavni čin, kao ova, bila je bez sumnje sposobna i spremna na sve. Premišljajući šta da čini, progovorio je: – Moram da ti priznam, medena, da si bila zaista uverljiva... Bilo je bez greške. – Zaćutao je malo pa nastavio: – Ali, da li je to zaista bila samo gluma? Ne, ne verujem u to.

– Okreni se – naredila je Meri, mrzeći samu sebe zbog onoga što je učinila, a još više prezirući sebe zato što ju je naterao da oseća ono što nije želela.

Bandit je slutio šta žena namerava. Mada je pomisao da će ga udarcem po glavi onesvestiti izgledala neverovatna, bilo je to ipak nešto mnogo bolje nego dobiti tane teškog kalibra u grudi.

– Hajde, okreni se! – ponovila je Meri, prilazeći bliže krevetu i podrhtavajući od pogleda njegovih očiju.

Poslušao ju je. Kada se okrenuo Meri je zamahnula koltom i iz sve snage munjevito spustila cev teškog revolvera Džilmanu na glavu. Oštar nišan na vrhu cevi razrezao mu je kožu i krv je pocurila. Bandit zastenja i sruši se na krevet. Za trenutak Meri je pomislila da ga je ubila, ali je onda videla da mu se grudi lagano dižu i spuštaju i to ju je umirilo. Mada ga je iz dna duše mrzela, nije mogla podneti pomisao da bude ubica.

Zatresla je glavom kako bi se pribrala, a onda je počela poluglasno da šapuće samoj sebi kako mora biti hrabra i pribrana, jer je glavna opasnost još bila pred njom. Obukla se što je brže mogla i na prstima prišla vratima. Džilman se pomerio i nešto promrmljao. Meri mu žurno priđe i još jednom ga tresnu drškom revolvera po glavi. Onda je, zadihana od uzbuđenja, otključala vrata i provirila.

U velikoj dnevnoj sobi stajao je Radigan i ljutitog izraza lica zurio u vatru. Obe ruke držao je na širokom rubu kamina. Ženski glas, koji je u tom trenutku odjeknuo, presekao ga je po stomaku:

– Ako takneš revolver, mrtav si!

Radigan se ipak brzo pribrao. – Ni na kraj pameti mi ne pada, gospođo – rekao je. Pretpostavljao je kako se žena

dočepala revolvera. Seš Džilman je, dakle, bio uspavan.

Meri nastavi smrtno ozbiljnim glasom: – Ne pomeraj se! Drži desnu ruku tamo gde je. A sada pruži levu i izvuci revolver iz futrole.

On posluša i klimnu glavom.

– Sada ga baci na pod.

Radigan je grozničavo razmišljao. Ako bi pokušao da naglo prebaci revolver u desnu ruku, žena bi ga, ma kako bila nevešta u ciljanju, s ovog rastojanja ipak pogodila. A to mu se nije dopadalo. Odlučio je da posluša. Revolver pade.

– Dobro – rekla je Meri, osećajući kako joj je kamen pao sa srca.

– Je li u redu ako se sada okrenem, gospođo? – glas je zvučao mirno, skoro ravnodušno.

– U redu je. Ali ostani gde si i drži ruke visoko!

– Budite bez brige. – Radigan se okrete i osmehnu se kada joj je video lice. Izgledala je kao sve žene posle ljubavnog čina... malo rumena i meka. – Nadam se da je Seš uživao u vama – dodao je. – Ali ne znam šta ste mu učinili posle toga.

Usne su joj podrhtavale, ali je kolt i dalje ostao uperen u bandita. – Pozovi ostale unutra – naredila je. On se kolebao i ona resko ponovi: – Pozovi ih ili ću te ubiti!

Radigan priđe vratima i Meri odjednom shvati kako bi on to mogao iskoristiti i pobeći. – Stani! – rekla je.

Poslušao ju je. Ona je oprezno obišla oko njega i otvorila vrata. – Pozovi ih odatle gde stojiš. Čuće te.

Radigan sklopi šake oko usta kao u trubu i viknu:

– Hej, momci! Dodite i navalite! – Glas mu je odisao veselošću. Lupež je očito imao smisla za humor.

– Idi sada tamo i stoj mirno – naredi mu Meri, pokazujući revolverom udaljeni ugao odaje.

– U redu, u redu, ali oprezno s tim pištoljem. Nemojte da slučajno opali!

– Moli Boga da ne opali namerno! – Meri odjednom oseti kako joj se vraća snaga. Onda začu bat teških koraka i glasan smeh.

Njih trojica, Kogan ispred ostalih, nahrupiše unutra. Radigan ih dočeka ostrim povikom: – Ne pravite gluposti, jeste li čuli? – Bojao se da bi Reton možda pokušao da potegne revolver ne bi li izmenio nepovoljnu situaciju. Ali mladić je bio dovoljno mudar. Letimičnim pogledom obuhvatio je prostoriju, shvatio šta se desilo i stao kao ukopan.

Meri je sačekala da se galama stiša, a onda napetim glasom naredila: – Klive, makni se dalje od njih!

Njen muž ju je poslušao i stao u stranu. Jedva je mogao da poveruje u ono što je video. Meri, njegova Meri, držala je revolver uperen u Radigana! Da je minut ranije umro ne bi poverovao da je tako nešto moguće!

U želji da predupredi neželjen ishod, Radigan dobaci: – Momci, i sami vidite u kakvom smo sosu. Bolje bi bilo da otpašete opasače.

Još više pijan od hladnog vazduha, Šorti je izgledao kao da nikako ne može da shvati šta se desilo. – Šta, do đavola... – zaustio je.

– Zaveži, pijana budalo! – ciknu Radigan, bojeći se da ovaj ne načini glupost koja bi njega mogla stajati života.

Reton munjevito izvuče Šortiju revolver iz futrole i pusti ga da padne na pod.

– Je li sada u redu, gospođo? – upita Radigan.

– Da, u redu je. – Glas Meri je neprimetno podrhtavao. – Ali biće sasvim u redu tek kada i on baci revolver.

Reton klimnu glavom u znak da je razumeo. – Ne birnite, neću učiniti ništa glupo – ruke mu pođoše do kopče opasača.

Kada je opasač s revolverom pao na pod, Meri se obrati mužu: – Klive, kupi oružje.

Kogan ju je brzo poslušao, a onda je s revolverom u desnici ljutito osmotrio trojicu bandita. Procedio je: – Gde je Džilman?

Radigan se razuzdano nasmeja: – Šta misliš? Gde bi mogao biti?

Rančer se okrenu, gnevno stisnuvši usne i uperi kolt u Radigana.

– Ne, nemoj! – povika Meri. – Neću da budemo kao oni!

Koganovo lice se izmeni. Spustio je cev revolvera nekoliko santimetara. Ipak, i dalje je bio smrknut. Krupne graške znoja orosiše mu čelo. – On je u spavaćoj sobi, je li tako?

– Jeste – odgovori Meri kratko.

– Onda će biti bolje da pogledam šta je s njim.

Zastao je na vratima spavaće sobe. S neizmernom mržnjom pomislio je na ono što se u toj sobi desilo, ali mu je krik besa zastao u grlu. Za ovo Džilman mora umreti. Laganim korakom prišao

je do kreveta, digao ruku i nanišnivši banditu u glavu, povikao:

– Umri, ubico!

*

Odjednom je odjeknuo praskav pucanj revolvera i rančer je kao opčinjen gledao u malu crnu rupu, koja se iznenada otvorila na pokrivaču. Prstom u kome više nije bilo ni trunke snage pokušao je da pritisne okidač, ali taj pritisak jedva da je bio jači od blagog dodira. Onda se ispod pokrivača pojavila Džilmanova ruka i zgrabila cev kolta, okrećući ga na drugu stranu u trenutku kad je iz njega bljunuo plamen.

Rančer oseti snažan, vreo bol u prsima. Džilman još jednom opali iz svog deringera i to tane pogodilo je Kogana tačno između očiju.

Pucnji iz dva revolvera otkrili su Meri da je u spavaćoj sobi nešto pošlo naopako i ledena ruka užasa steže joj srce. Radigan i druga dva bandita znali su tačno šta se desilo: Džilman je u pravi čas došao sebi, ali se pravio onesvešćen dok mu Kogan nije došao nadohvat ruke.

Meri je znala da je od tri pucnja samo drugi ispaliio njen muž. To joj je govorilo da mora pobeći, ili će biti ubijena. Stoga je postupila sa hladnokrvnošću koja je iznenadila Radigana, koji je verovao da će se žena potpuno izgubiti. Umesto da ispusti revolver i brizne u plač, što je bandit očekivao, ona mu naredi: – Dođi ovamo! Hodaj unazad! Brzo!

Bandit ju je poslušao. Znao je da je samo malo potrebno da žena pritisne obarač. U tom trenutku na vratima se po-

javio Džilman. Meri mu je glasom koji se jedva probio iz grla, rekla: – Ostani gde si! – Pritom se zaklonila iza Radigana.

Džilman se trgao. Bio je siguran da je može pogoditi. Ali tu je bio Radigan, čiji je izraz lica, uz svu njegovu surovost i bezobzirnost, ipak delovao na njega.

– Nemoj! – zamolio ga je kompanjon uplašeno.

– Dobro – popusti Džilman pa doda: – Gospođo, tvoj stari je mrtav.

Žena ne odgovori.

– I šta ćemo sad? – upita Džilman malo mirnijim tonom.

– Baci revolver!

Bandit odmahnu glavom. Ni na kraj pameti mu nije bilo da se razoruža i svoju sudbinu položi u ruke uplašene i izbezumljene žene.

– Baci revolver – ponovi Meri – ili ću ovome ispred sebe prosvirati kuršum kroz leđa, a pobiću i ostale.

Odjednom otrežnjen ped opasnošću, Šorti očajnički povika: – Dođavola, Seše, nećeš valjda dopustiti da nas ova luda pobije?

Njegovom vapaju pridružio se i Radigan: – Baci revolver! Ona se ne šali!

– U redu – reče Džilman tobož kolebajući se, mada je u sebi već bio odlučio da se privremeno pokori, tražeći šansu kasnije. Kolt mu kliznu iz prstiju.

Meri duboko uzdahnu. Morala je pobeći odavde. Nije važno kuda, samo što dalje od svega što ju je podsećalo na najstrašnije trenutke njenog života. Noć je bila mračna i pružice joj neophodno utočište.

Oštrim glasom obratila se Šortiju i Retonu: – Maknite se tamo, u onaj ugao!

Banditi je poslušao i bojažljivo odoše u ugao, držeći ruke visoko dignute, iako ona to od njih nije tražila. Merin pogled kliznu do izlaznih vrata i ona je, sada već sigurna u svoj spas, nešto čvršćim glasom naredila Radiganu: – Pođi prema vratima...polako.

– Odmah – poslušao je ovaj. – Samo budite pažljivi s tim đavoljim revolverom.

– Bezbedan si ako ostali ništa ne pokušaju.

– Seše – zacvili Radigan, čije se lice iskrivilo od straha – molim te...

– Ne brini. Neću učiniti ništa glupo – obeća Džilman.

Radigan je već bio prišao skoro do vrata, a ona, zaklonjena iza njega, držala mu je revolver neprekidno pritisnut na leđa. Radigan joj je služio i kao štit za slučaj ako bi neko pokušao da je iznenadi. Nestrpljiva da se što pre dokopa noći, pružila je ruku ka vratima i prsti joj napipaše ručku kvake. – Biću napolju – rekla je s ciljem da zavara bandite o svojim pravim namerama. – Ubiću svakoga ko bude samo nos promolio kroz vrata!

– Da, da, naravno – potvrdi Džilman, koji je sada već bio siguran da žena neće pucati na njih.

Jedan munjevit pokret i Meri je nestala, a vrata su se za njom uz tresak zatvorila.

Džilman zakorači u dnevnu sobu. – Prokleta kučka! – pocio je kroz zube, nezadovoljan sobom. Ovo je bila jedna

od najglupljih opasnih situacija u koju je upao.

– Jeste kučka, ali vrlo privlačna kučka – primeti Radigan s prizvukom divljenja u glasu. Za njega je držanje Meri bilo vrhunac ne samo ženske lukavosti nego i prave habrosti koja je ulivala poštovanje.

– Jeste. – Džilman odjednom primeti da je go. – Zgodna i pametna.

– Šta sada, Seše? – upita Reton.

– Pitanje je na mestu – odvrati vođa bande. – Razmisliću dok se budem oblačio. Pričekajte trenutak!

Ubrzo se vratio iz spavaće sobe, gurajući krajeve košulje u pantalone. – Do sada je imala dovoljno vremena da pobegne odavde – rekao je.

No Šorti nije bio sasvim uveren da se žena udaljila od vrata. Sumnjao je da ih možda vreba, kao što je pretila.

– Možda je tu, spremna da prosvira kuršum prvome koji se pojavi – promrmlja.

Radigan odmahnu glavom: – Seš je u pravu. Ona je pobegla i što se nas tiče treba da je zaboravimo.

Reton ljutito opsova: – Kuda li je samo otišla...

– Možda će se uputiti prema gradu – reče Radigan.

– Da – složio se Džilman, uzdahnuvši. – To znači da će obavestiti šerifa i možemo onda očekivati da nas policijski psi ponovo jure. Ta drolja me je prevarila kao niko do sada – uz krajnji napor priznao je svoju grešku. – Moramo što pre odavde.

Rekavši to, vratio se u spavaću sobu i uzeo s kreveta svoj pištoljčić. Pogle-

dao je telo mrtvog rančera na podu i kiselo se osmehnuo. Onda je zadigao nogavicu pantalona i zavukao deringer u specijalnu futrolu u sari desne čizme.

*

Kada je istrčala iz kuće, prva pomisao Meri je bila da bezglavo pobegne što dalje u mračnu noć. Ali kada je preskočila ogradu od živice i našla se na obližnjem pašnjaku, legla je na zemlju i šćućurila se u visokoj travi.

Priberi se, Meri, priberi se, rekla je sebi. Stani, predahni i dobro razmisli. Nije mudro pobeći daleko u divljinu, a može biti i opasno. Nije sa sobom imala ni hrane ni ćebadi koja bi je štitila od zime.

Ali koliko će dugo banditi ostati u njenoj kući? Po odlomcima razgovora znala je da beže iz Ajdaha, gde su opljačkali neku banku. To je značilo da ne smeju dugo da se zadržavaju.

Počela je da drhti, jer je tanka haljina na njoj bila slaba zaštita od hladnog noćnog vazduha. Morala je naći neki zaklon od hladnoće koja je već počela da je štipa po licu i telu. Ali gde da nađe skrovište?

Sem kuće postojalo je još samo jedno mesto: štala. Ali otići u štalu bilo je rizično, jer šta ako zaspi a banditi odluče da rano krenu? Da li od hladnoće ili od gađenja pri pomisli na sudbinu koja bi je snašla ako bi je banditi našli, Meri ponovo uzdrhta. Ustala je i nekoliko puta mahnula rukama, a onda ih pritisnula uz telo. Smirivši se malo, prišla je bliže kući, znajući da je u mraku niko ne može videti.

Tek što se približila ogradi ugledala je kako su se vrata otvorila i na njima se pojavio jedan čovek. Držao je svetiljku u ruci i osvrtao se oko sebe, kao da očekuje da ga svakog trenutka pogodi kuršum ispaljen iz mraka. Bio je to Šorti. Zatim se pojavio Reton. Njih dvojica zajedno predoše preko dvorišta i udoše u štalu. Meri odahnu, zadovoljna zbog svoje odluke.

*

Povukvši u stranu tešku rezu i otvorivši vrata štale, Šorti reče: – Pitam se, nije li možda, nekim slučajem ovde, Bronk?

Reton sleže ramenima.

– Moguće je, ali ipak sumnjam. U svakom slučaju pogledaćemo. Gospode Bože, šta mi je izmaklo iz ruku! – uzviknu, pomislivši na lepu rančerku.

– Znam šta osećaš – reče Šorti. – I ja sam voleo mlade i sveže žene. – Zakačio je fenjer na dugačku kuku, načinjenu od žice i obojica počеше da se osvrću po štali. – Nije ovde – konstatovala Reton posle nekoliko trenutaka.

Malo kasnije pridružio im se i Seš Džilman.

– Jeste li već gotovi? – upita.

– Još samo malo, Seš – odvrati Reton, ali mu je glas zvučao nekako šuplje. Vođa bande je znao razlog takvog Retonovog držanja i pomislio je da će biti bolje ako se stvar odmah raščisti.

– Bio sam malo grub – priznao je, osmehujući se. Spustio je ruku prijateljski mladiću na rame.

Reton se na taj gest nasmešio kao kučence koje bi želelo da zadovolji svog

gazdu i s izvinjavanjem u glasu odgovorio: – U redu je, Seše. Razumem kako je to.

U to je u štalu ušao i Radigan, noseći vreće pune hrane. – Čujte vas dvojica – reče Džilman. – Kako bi bilo da zaboravite šta se među vama desilo?

– Pa, ne znam... – odvrati Šorti zbunjeno.

Džilman dobaci Radiganu brz pogled koji je ovaj lako razumeo. Vođa bande je od njega tražio da učini prvi korak. To se njemu nije preterano dopalo, ali je pokorno prihvatio Džilmanov zahtev.

– Čuj, Šorti, da ne pravimo gluposti... ne treba da se ljutimo jedan na drugog – predložio je i pružio ruku.

– Dobro, neka bude – prihvati ruku Šorti.

– Odlično – bio je zadovoljan Džilman. – A sada da se čistimo odavde! Smuči mi se kad pomislim na ovaj ranč.

Petnaestak minuta kasnije banditi su odjahali u noć. Meri Kogan je ostala da stoji na svom mestu, osluškujući topot kopita, koji se polako gubio u daljini. Uzdah olakšanja oteo joj se s usana i uprkos silnoj želji da potrči u kuću, ostala je gde je. Možda je to bio samo neki trik lukavog banditskog vođe? Možda je time hteo da je prevari, da je navede da poveruje kako su otišli i kako se neće vratiti? Zbog toga je ostala da sačeka i vidi šta će se desiti. Prošao je jedan čas, a onda još jedan. Bila je to jedna od onih ledenih letnjih noći u ovom kraju i njoj se činilo da će joj se srž u kostima pretvoriti u led. Konačno, skoro sigurna da je opasnost minula, laganim korakom ušla je u kuću u kojoj su nez-

vani gosti ostavili upaljenu lampu. Osvrnula se po dobro poznatoj prostoriji, a zatim se uputila do spavaće sobe gde je ležalo telo njenog muža. Smrt je na lice Kliva Kogana utisnula pečat zaprepasćenja i patnje. Pri pogledu na malu crnu rupu od metka između njegovih očiju Meri uzdrhta celim telom.

Zatim se okrenula i zaslepljena jadom istrčala iz sobe.

*

Dok Holidej oseti da ga neko drma i otvori oči.

– Hej, šta vam je? Jeste li dobro? – glas Dina Kovija bio je uzbuđen.

Zapadnjak ga je upitno gledao tek upola rasanjen.

– Vikali ste u snu – objasni mladić, čije se blede lice tek naziralo pri slaboj mesečini.

Dok zatrese glavom. Seti se sna: opet dvoboj s nekim bradatim tipom, a on ne može da iščupa svoje koltove iz futrole... Ali nije želeo da o tome razgovara s Kovijem, mada je u njegovom glasu zapazio notu saosećanja. – S vremena na vreme muče me ružni snovi – priznao je. Pružio je ruku da uzme cigaru iz džepa. – Uskoro će jutro – dodao je. – Ja više ne mogu da spavam, ali ti možeš.

– Da li biste popili kafu? – upita Kovi i sam rasanjen.

– Ako budeš dobar da je skuvaš.

Kovi se osmehnu: – Naravno. – Glas mu je bio malo sanjiv ali se činilo da je zadovoljan što svom saputniku može učiniti uslugu.

Holidej je pripalio cigaru i odbio nekoliko gustih dimova, a Kovi je ustao i prikupivši nekoliko suvih grana, potpalio vatru. Dok je to radio razmišljao je o onome što je prošle večeri čuo. Holidej je imao dosta razloga za osvetničko raspoloženje i gledajući u zapadnjakove čeličnoplave oči bio je zadovoljan što taj čovek ne progoni njega nego nekog drugog.

Oko pola sata posle izlaska sunca nastavili su put i malo kasnije Kovi saopšti:

– Uskoro bi trebalo da stignemo do ranča.

– Odlično – obradova se Dok, nadajući se da će mu rančer Kogan prodati kornja. – Koliko još imamo da putujemo?

– Još oko milju. Kada stignemo do onog uzvišenja s njega ćete videti rančersku kuću.

– Neću zažaliti – našali se Dok. – Napešao sam se preko mere.

Kada su se popeli do vrha uzvišice Kovi pokaza prstom prema kući. – Eno je – reče ponosno. Ali Holidej nije gledao tamo gde mu je mladić pokazivao, već je zurio u tle, na mesto gde je vetrom odneta trava otkrivala голу zemlju.

– Nešto nije u redu? – upita Kovi, primećujući čudan izraz na zapadnjakovom licu.

– Ne, hajdemo – Dokov pogled bio je tvrd i hladan.

Mladić je do tada već zaključio da je Holidej tip koji samo jednom kaže ono što želi da učini ili da učine drugi. Zbog toga nije dalje zapitkivao. Kovi je bio veoma mudar za svoje godine. Kada su

prišli bliže kući, namrštio se. – Čudno – rekao je.

– Šta je čudno? – zapadnjak je još uvek razmišljao o tragovima konjskih kopita, koje je video na vrhu uzvišenja.

– Nema dima iz dimnjaka. Misis Kogan je u ovo vreme obično već na nogama.

Kovijev glas zvučao je zabrinuto i Holidej je znao da za to ima mnogo razloga: ljudi koje je gonio bili su ovde. Skoro da je osećao njihovo preteće prisustvo u svežem jutarnjem vazduhu. – Pripremi se za iznenađenje – upozorio ga je Holidej, stežući čvršće pušku u ruci.

– Šta hoćete time da kažete?

– Ljudi koje gonim bili su ovde.

– Otkud to znate?

Zapadnjak je pokazao rukom ispred njih: – Pretpostavljam da onaj čovek ne leži napolju na zemlji da bi se nadisao svežeg vazduha.

– Veb! – povikao je Kovi i odbacivši vođice svog konja, potrčao je kao bez duše. Holidej je uzdahnuo i dohvatio vođice koje je mladić ispustio. Zastavši za trenutak, potapšao je konja po vratu i rekao: – Hajdemo polako, stari moj.

Kada je stigao do tela Veba Džilsa, Din Kovi je stao kao ukopan. Telo je ležalo izvijeno u groteskno neprirodnu figuru. Kovi je stajao nad njim i zurio očima razrogačenim od užasa. Holidej je bio u pravu! Okrenuo se i pogledao visokog zapadnjaka, koji ga je u međuvremenu stigao.

– Po onome što si mi pričao, mislim da ti je taj čovek bio prijatelj – rekao je.

– Da, bio mi je prijatelj.

– Žao mi je, dečko, što se to desilo.

Kovi okrenu glavu, očiju punih suza.

– Kakvi su to ljudi koji su ovako nešto mogli učiniti?

Holidej mu odgovori smirenim glasom:

– Najgori koji se mogu zamisliti.

Dok je govorio, njegova pažnja bila je usredsređena na siluetu jedne žene koja se pojavila na vratima kuće. U ruci je držala uperenu pušku.

– Misis Kogan! – povika Kovi.

Meri se na njegov uzvik nije ni pomerala. Stojala je nepomično, bledog lica i staklastih očiju uperenih u pridošlice. Čutala je sve dok Kovi nije dotrčao do nje i cepteći od uzbuđenja povikao: – Misis Kogan, šta se desilo?

– Kasnije, Dine – odvratila je. – Ko je on? – upita za Doka.

– Prijatelj.

Ženinim licem preletela je senka straha kada se visoki zapadnjak uputio prema njima i ona nesigurnim glasom upita Kovija: – Jesi li siguran?

– Da, siguran sam.

Holidej priđe sasvim blizu i dotače prstima obod šešira, koji je jedini od odeće na njemu sačuvao prvobitnu elegantnu formu. – Dobar dan, gospođo. Ja sam Džon Holidej.

Žena ga je obuhvatila pogledom i zadržala se na njegovim čeličnoplavim očima. Izgledao je prljav, neuredan i umoran i nedostajalo mu je čišćenje, brijanje i kupatilo. Pa ipak, njegov duboki glas zvučao je umirujuće, a oči su gledale prodorno, ali bez zadnjih misli. Ni po čemu nije bio sličan onim ljudima

koji su noćas od njenog života načinili pakao.

– Ja sam Meri Kogan – predstavila se žena.

Zapadnjak se pažljivo zagledao u njeno lice i zaključio da je ona u poslednjih nekoliko časova preživela užasne muke. Pokazao je palcem preko ramena na mrtvog čoveka u dvorištu: – Pretpostavljam da ste već upoznali Džilmana i njegovu bandu.

U njenim očima pojavilo se iznenađenje.

– Da, ali otkuda vi...

Dok je prekide pitanjem: – Je li još neko mrtav?

– Da. Moj...moj muž. – Pokazala je prema unutrašnjosti kuće. – Uđite da se zaklonite od sunca.

– Mister Kogan...mrtav? – promuća Kovi.

Odjednom se Meri Kogan više nije mogla obuzdati. Oborivši glavu, počela se tresti kao u groznici. – Da, Dine, mrtav je! – Prodoran jauk oteo joj se iz grla i zario se zapadnjaku kao šiljak noža u srce.

*

Jedan sat kasnije sedeli su u kući i pili sveže skuvanu kafu. Deo mučne atmosfere, izazvane tragedijom i očajanjem Meri Kogan, odagnao je razgovor i prisustvo smirenog zapadnjaka, koji se posle prvog gutljaja mašio džepa i izvadiвши cigaru, upitao: – Dozvoljavate li da zapalim, gospođo?

– Naravno – glasio je odgovor i Holidej odgrize vrh cigare i stavi je u usta. Razmišljao je o njenom mrtvom mužu,

Džilmanovoj bandi i teškoćama i opasnostima s kojima će se morati uhvatiti u koštac. Ti zlikovci zaslužuju da glavom plate za počinjene zločine. Moraju biti zgaženi kao zmiје otrovnice. Onda se obrati ženi:

– Jeste li raspoloženi da porazgovaramo o jednoj važnoj stvari, misis Kogan?

– O čemu? – upita ona bezvučnim, ravnim glasom. Oči su joj bile mutne i upale.

Prisiljen da nastavi razgovor, zapadnjak bespomoćno raširi ruke. – Treba mi konj – reče. Prethodno je već objasnio zbog čega goni Džilmanovu bandu, ali nije bio siguran koliko su, u njenom stanju, njegove reči doprle do njene svesti i koliko je iz njih mogla zaključiti o njegovim daljim namerama.

Umeša se Kovi: – Mogao bih uhvatiti nekog konja s pašnjaka, ako pristajete, misis Kogan.

– Kao što sam vam već rekao – nastavi zapadnjak – mogao bih vam platiti samo pedeset dolara za konja i...

– Ne treba ništa da platite – prekide ga Meri.

– Kako to mislite, misis Kogan?

– Kažem vam da vas taj konj neće ništa koštati, mister Holideje. Pored toga, dobićete i sedlo.

Holidej zadovoljno klimnu glavom. – U redu. Poslaću vam novac čim stignem bandu i uzmem ono što je moje... to vam obećavam.

Ona se na to osmehnula odsutno, zagledana nekud u daljinu: – Zar zaista mislite da ćete ponovo dobiti vašeg ko-

nja i sve ono što vam je opljačkano, mister Holideje?

– Naravno.

Kovi odgurnu stolicu i ustade.

– Onda idem da doteram nekoliko konja – reče.

– Mnogo vam dugujem za ovo, misis Kogan – govoreći to, zapadnjak je razmišljao o tome kako na ovom svetu ima još dosta iskrenih i velikodušnih ljudi. – Recite mi... ti banditi... jesu li pominjali kuda nameravaju da idu?

– Ne, nisu.

– Baš ništa? Ni ime nekog grada ili, možda, neke planine?

Odmahnula je glavom: – Nisu.

Dok uzdahnu. To će mu veoma otežati gonjenje, iako je postojao trag koji će moći da sledi. Ne shvatajući njegovu zadubljenost u misli, Meri ustade: – Pripremiću vam malo hrane za put.

Pri pominjanju hrane Dok se seti još nečega što će mu nedostajati. Opazivši da je puška koju je Meri imala u ruci istog kalibra kao i njegova, upitao je:

– Ima li još municije u kući?

– Da, ima. – Prišla je jednom ormariću i otvorivši ga, izvadila sa najniže police jednu praznu limenu kutiju za kafu. Izgleda da ovo nisu primetili – konstatovala je pokazujući niz kartonskih kutija za metke, koje su se nalazile van domašaja pogleda.

Iz nekih razloga Kliv nije voleo da se municija nalazi na mestu gde se do nje može lako doći i to je sada ispalo dobro. Ja... – ućutala je, gušeći se od jecanja. Prošlo je nekoliko minuta dok se pribrala i mogla da nastavi: – Uzmite ko-

liko god vam je potrebno, mister Holideje.

Zapadnjak se sagnuo i uzeo polovinu kutijica.

– Nadam se da ćete korisno upotrebiti svaki metak! – rekla je Meri.

– Najverovatnije da hoću, misis Kogan. – Holidejevo lice se izmenilo i na njemu se pojavio ljutiti izraz. Po prvi put od kako je taj čovek došao na ranč u Meri se učvrstilo uverenje da će on možda i uspeti u onome što je naumio. Utoliko bolje, jer će tada i njen jad i patnja biti osvećeni.

Dok se pitao kakva budućnost očekuje sada tu ženu na ovom ranču. Izvesno je da neće biti laka.

Odjednom se začuo topot mnogobrojnih kopita. Zapadnjak iziđe i ugleda mladog Kovija kako uteruje krdo konja u visoko ograđeni prostor. Svi su konji bili odlični, ali se Dokov pogled zadržao na jednom prsatom zelenku sa krupnim belim pečatima.

– Ovaj mi nekako najviše obećava – rekao je.

– Znao sam da će vam se dopasti, mister Holideje.

Prišla je i vlasnica ranča. – Uzmite kojeg hoćete, mister Holideje.

– Hoćete li da odaberete sedlo? – upita uslužno Din Kovi.

– Da.

– Onda pođite za mnom – mladić se uputi ka štali.

Ubrzo zatim Dok je zatezao kolan teksaškog sedla oko trbuha zelenka. Kada se popeo u sedlo, Kovi otvori teške vratnice i ostali konji nestrpljivo pojuriše napolje, džilitajući se zadnjim nogama.

ma. Holidej je morao zauzdavati zelenku da i on ne jurne za krdom. Osećao je pod sobom nabujalu snagu tog ždrepcu. Konj je lagano i elegantno kaskao i tako, poigravajući se, stigao do rančerske kuće, gde je Holidej sjahao i vezao ga za prečku ispred pokrajnih vrata. U to je na verandu izišla i Meri.

– Evo vaših namirnica – rekla je, pružajući mu vrećicu s hranom. – Znam da to nije mnogo, ali su skoro svu hranu odneli Džilmanovi banditi. – Nemoćno je slegla ramenima kao da se pravda i zapadnjak ponovo oseti sažaljenje i brigu za nju.

– Pa, onda je vreme da pođem – rekao je, gurnuvši vrećicu u jednu od njegovih putnih torbi.

Kovi mu se približi. – Mnogo sreće, mister Holideje! – Gledao ga je s divljenjem i odanošću.

Zapadnjak ozbiljno klimnu glavom:

– Mislim da će mi sreća zaista biti potrebna.

– Hoćete li nam javiti šta... – zausti Meri.

– Razume se da hoću, misis Kogan. – Sagnuo se da uzme vođice u ruke i pojaše, kada se odjednom nečega setio. Zavukao je ruku u džep pantalona i izvadio šerifsku zvezdu i pružio je Meri. – Uzmite ovo – rekao joj je, pa videvši izraz čuđenja na njenom licu objasnio: – Pripadala je šerifu koji je vodio poteru o kojoj sam vam govorio. Možete tu značku predati lokalnom šerifu, a on će već znati šta da učini. – Vinuo se u sedlo i obratio se Koviju: – Očisti što pre možeš onu jelensku lobanju. Uradi to pažljivo i stavi je na sunce pa će brzo

pobeleti. – Ponovo se vratio pogledom na Meri Kogan. U tom trenutku rastanka izgledala mu je i lepa i nesrećna i jadna. Da je mogao, ostao bi par dana da joj pomogne da zaboravi na svoj jad. – Čuvajte se, misis Kogan – rekao je, unoseći u te reči sve što je mislio.

– Hoću, hvala vam.

Odjahao je. Meri Kogan i Din Kovi stajali su nepomično, ispraćajući ga pogledom sve dok nije nestao iza horizonta. Tek tada je vlasnica ranča progovorila:

– On je hrabar čovek, Dine.

– Jeste – potvrdi mladić. Na licu mu je lebdeo neki čudan izraz i jedna ideja počela je klihati u njegovim mislima.

*

Holidej se ubrzo uverio kako u svom zelenku ima izvrsnog konja. Bila je to brza i izdržljiva životinja, bar koliko i ona koju je Džilman oteo od njega. I municija je odgovarala i njegovoj puški i koltu. Pušku će morati da isproba da bi proverio kako nosi.

Prošla su puna dva časa pre nego što je kod jednog izvora naišao na trag bandita. Pustio je konja da se napije, a onda produžio, dok ga je s leđa grejalo toplo popodnevno sunce. Nešto kasnije, na jednom peskovitom komadu tla ponovo je naišao na trag. Vodio je ka zapadu.

Holidej je veoma malo znao o ovom kraju i o predelu kuda je trag vodio. Primetio je samo da je oblast prilično brdovita. Naselja je bilo malo i bila su udaljena jedno od drugog, kao i malobrojni rančevi na koje bi naišao. Ipak

se nadao da će doći do obaveštenja. Četvorica jahača u grupi bila su lako uočljiva.

Te večeri se ulogorio ispod jedne nagute stene koja je činila idealnu i prostranu nadstrešnicu. Tragovi divljači, čiji se miris svugde osećao, pokrivali su tle. Pošto je večerao i proverio da li je zelenko dobro sapet, Dok baci nekoliko grana na vatru i pri jarkoj svetlosti počeo da razgleda svoje oružje. Onda je malo vežbao potezanje kolta kako bi ostao u formi. Zatim je ponovo seo i pripalio cigaru. Misli mu se vratiše na Meri Kogan.

Pitao se kako će se snaći kao udovica, prepuštena sama sebi, mada je pored sebe imala mladog Kovija. Ali ta kombinacija je bila pogodna za opasne neprilike. Mlada žena i neiskusni mladić! Ali šta ga se to uopšte ticalo? Umoran, legao je i zaspao, ali laganim snom, uvek na oprezu.

Došlo je jutro, prohladno i s mirisom kiše u vazduhu. Zapadnjak pojaha zelenka, koji je jezdio kao vetar. Morao je čak da ga obuzda da ne juri prebrzo. Bio je zadovoljan, jer će možda doći vreme kada će morati da se osloni na zelenkovu brzinu i izdržljivost.

Zašavši u brdovit predeo s dosta razbacanih šumaraka, pogodan za zasede, Holidej uspori i nastavi da jaše veoma oprezno jer banditi nisu više mogli biti daleko ispred njega. Oko podneva zategao je vođice. Žmireći, zagledao se napred, jer je osetio miris dima. Obišao je jedan gusti šumarak i tu sjahao, pritiskajući šakama ždrepčevu njušku da ga slučajno ne bi rzanjem odao. – Budi

miran, mali – obratio mu se umirujućim glasom jer je zelenko počeo da striže ušima i nervozno podrhtava. Holidej veza uzde za jednu nisku granu i s puškom na gotovs opreznim korakom zađe u žbunje. Posle nekoliko minuta je zastao, a onda odahnuo kada je ugledao jednog čoveka pored logorske vatre. Odeven u odelo od jelenske kože, čučao je pored vatre i nešto kuvao, a njegov konj je pasao, sapet nedaleko odatle. Imao je dugu kosu, u pojasu revolver, a na kamen kraj njega bila je prislonjena teškokalibarska puška.

Holidej doviknu:

– Hej, vi tamo!

Ne okrećući se, čovek kratko odvrati: – Zdravo. – Zapadnjak je imao utisak kao da on zna kako je Dok već izvesno vreme tu. – Dođite – pozvao ga je nepoznati, okrenuo se i osmehnuo. – Kafa je skoro gotova.

Zapadnjak krenu ka vatri s puškom u levoj ruci, pazeći da mu desna bude stalno u blizini kolta. – Lepo miriše – primeti, dok je nepoznati upravo skidao lonče s vatre.

– Pa mora da miriše – odvrati ovaj – kad sam stavio u vodu dovoljno kafe i svega ostalog što može zadovoljiti i najprobirljiviji ukus. – Osmehnuo se još jednom i Dok opazi da je mlađi nego što bi se po prosedoj kosi i bradi moglo zaključiti. Imao je najviše četrdeset godina. – Ja sam Ned Sterling – predstavio se.

– Džon Holidej – odvrati zapadnjak.

Sterling žmirnu, kao da se nečega priseća i u očima mu zaiskri plamičak dubljeg zanimanja. Činilo se da će nešto

upitati, ali on samo uze lončić, napuni ga toplim napitkom i pruži ga Doku. Nije čak ni zapitao zašto se njegov gost krišom privukao logoru.

Holidej međutim odmahnu rukom. – Uzmite to sebi – reče. – Ja idem da dovedem svog konja.

– U redu – složi se Sterling. Posmatrajući zapadnjaka koji se lakim korakom udaljio, zaključio je kako je to opasna zverčica, ali mu nije ličio na nekog ko je u bekstvu. Pre mu je ličio na čoveka koji nekoga goni.

Holidej se ubrzo vratio i izvinjavajući se, odmahnuo rukom: – Oprostite što sam se onako prišunjao.

Sterling se pogladi po bradi. – U ovim predelima isplati se biti oprezan. Svuda može vrebati opasnost. A vi, izgleda, nekoga gonite?

– Da, ali kako ste pogodili?

– Samo sam naslutio, mister Holideje. – Dodirnuo se prstom po nosu. – Kada čovek živi usamljen u ovim predelima, onda mu njuh i instinkt postanu izoštrjeni kao u zveri. – Pokazao je neodređeno prema severu. – Imam tamo malu kolibu. Živim tamo sam s još par poludivljih mačaka.

Zapadnjak klimnu s razumevanjem glavom. Nije bilo neobično naići na čoveka koji je iz nekog razloga okrenuo leđa gradovima i ljudima. Pa i on živi u izvesnom smislu tako, usamljeno!

Sterling nastavi spokojno: – Ovde me niko ne uznemirava. I to mi se dopada. – Kapci su mu bili pali napola tako da je odavao utisak sanjivog stvorenja. Gledajući ga, Doku se učinilo da je to čovek koji je našao jezik pomirenja sa

svetom. Srećan je, iako to možda ne zna. Srkućući kafu, upita: – Jeste li u poslednja dva-tri dana primetili nekoga? – Iako se trudio da to zvuči onako uzgred, Sterling je osetio da je iza toga stajao jak razlog.

– Možda – odgovorio je.

Holidej oseti uzbuđenje. – Jeste li niste?

– Zavisi – sa Sterlingovog lica nije se moglo ništa pročitati. – Jeste li vi policajac, Holideje?

– Ni govora. Ja sam privatno lice i tražim četvoricu ljudi... – a onda, da ga Sterling ne bi pogrešno razumeo da je lovac na glave, ukratko mu je ispričao šta se desilo.

Sterling je, slušajući priču, s vremena na vreme klimnuo glavom. Kada je Holidej začutao, on s glasom punim simpatije i saosećanja reče: – Bili ste zle sreće... ali ste ipak srećniji od one žene koja je izgubila muža. Da, Holideje, video sam ih.

– Kada?

– Juče popodne. Malo južnije odavde. Jahali su punom brzinom.

– Imate li neku ideju gde su se mogli uputiti?

– Znate isto koliko i ja. Kao i većina ljudi u ovom kraju, i ja sam čuo za Džilmanovu bandu. Pre izvesnog vremena otišao sam u grad da nabavim namirnice, pa sam tada kupio i svu silu novina.

– U kom ste gradu bili?

– U gradiću Gold Blaf. Nekada je to bio veliki zlatni rudnik s naseljem kraj sebe, ali je kasnije propao. Sada se tamo uglavnom seče drvo za građu. – Na

licu mu se ukaza izraz ojađenosti. – Neće proći još dugo, a brda će ostati potpuno gola.

– Koliko je to daleko odavde?

– Dvadesetak milja. Možda će i banditi tamo svratiti – slegnuo je neodređeno ramenima.

Holidej isprazni svoje lonče. – Onda će biti bolje da krenem. Hvala vam na kafi i...

– Bilo mi je zadovoljstvo – prekide ga ljubazno Sterling.

Uzjahavši, zapadnjak zapita:

– Kuda se ide za taj Gold Blaf?

– Pođite prema jugu. Vidite li onaj visoki planinski prolaz?

Holidej pođe pogledom za Sterlingovim pruženim prstom.

– Da.

– Prođite prolaz, nastavite pravo napred i naići ćete na široku klisuru. Pođite klisurom i posle otprilike pet milja naići ćete na otvorenu preriju i pašnjake. U preriji ćete naći put koji će vas nepogrešivo odvesti u grad.

Holidej klimnu glavom:

– Hvala još jednom.

Poterao je konja u kas i posle pola časa stigao do planinskog prolaza. Zaustavio je zelenka i sedeći u sedlu stao da predahne i razmisli. Sa razdaljine od nekoliko milja video se jasno pramen dima od Sterlingove vatre. Dok prinese ruku obodu šešira u znak pozdrava, pa pojaha dalje.

Od tog trenutka nije se mogao oteti utisku da ga neko prati. Šesto čulo mu je stalno davalo signale i od toga ga počеше podilaziti žmarci. Konačno, dok je jahao kroz gustu šumu, on odluči da

proveri da li to šesto čulo zbija s njim šalu. Sjahao je, vezao zelenka za jedno drvo i vratio se putem kojim je došao. Posle pređenih dve-tri stotine metara kleknuo je u senku jednog bora.

Prošao je skoro ceo čas. Bilo je već kasno popodne i iznenađujuće hladno za to doba godine. Još je više Dok bio iznenađen kada je opazio da njegovim tragom jaše ni manje ni više nego Din Kovi, očiju uprtih u tle pred sobom. Kada se mladić sasvim približio, Holidej iziđe iz zaklona.

– Dosta si daleko od kuće, Dine – reče nehajno. – Tražiš li zalutala goveda?

– Do vraga! – uzviknu Kovi i ruka mu se ukoči na dršci kolta. – Ne, ne tražim stoku – reče, sabravši se.

– Šta onda tražiš ovde?

– Pomislio sam da će vam biti potrebna pomoć, mister Holideje.

– Pogrešno si mislio. Okreni konja i vrati se.

Kovi tvrdoglavo odmahnu glavom. – Neću.

Ne želeći da se prepire s mladićem, zapadnjak raširi ruke. – Baš si uporan.

– Neću vam smetati. Uostalom, umem da pucam.

Vrlo je vešto potegao revolver imajući u vidu da je sedeo u sedlu. Opalio je i na tridesetak metara odatle pogodio jednu šišarku.

Zapadnjak ga iznenađeno pogleda. – Dobar si, zaista dobar... Na takve kao što si ti ne nailazi se svakoga dana.

Kovi porumene. Pohvala iz Dokovih usta bila mu je najdragoceniji poklon.

– Nisi dosad učestvovao u nekom okršaju? – upita ga Dok.

– Nisam – odmahnu Kovi glavom.

– Možda ćeš imati za to prilike pre nego što se nadaš. A ja ću, čim bude-mo naišli na pogodno mesto, isprobati ovu pušku. Nisam stigao dosad, jer sam žurio i nisam hteo da izgubim trag.

Krenuli su zajedno dalje i posle dva-desetak minuta šuma se proradila, onda su izašli na otvorenu preriju, ograničenu u daljini ogradom od bodljikave žice...

– Za danas je dosta – reče Dok silazeći s konja.

Kovi lako skoči na zemlju. – Koliko daleko može biti taj grad? – upita.

– Možda nešto više od desetak milja, ali dok bismo prešli to rastojanje bila bi već uveliko noć, a ja ne volim da u nepoznato mesto ulazim suviše kasno.

– Onda da podignemo logor?

– Da. Sutra ćemo nastaviti put.

Dok je mladi Kovi ložio vatru i vezi-vao konje, Dok se posvetio svojoj puški. Ispalio je nekoliko metaka i konstato-vao da je oružje dovoljno precizno. To mu je bilo veoma važno, jer od preciz-nosti oružja ovde na Zapadu često zavi-si život.

*

Gold Blaf ugnezdio se stidljivo u jed-noj uzanoj dolini. Kao i mnogi drugi gradovi ovde, sastojao se od građevina načinjenih od dasaka i brvana, koje su imale lažne fasade, kako bi izgledale lepše nego što stvarno jesu.

Iste večeri kada je Holidej probao svoju pušku, Džilman i njegova banda nalazili su se za šankom u salunu „Zlat-na žica“.

Prispeli su u grad malo pre podneva i od tada su se uporno nalivali obilnim količinama pića, koje ih je ozbiljno uh-vatilo, pa su se ranije namere Seša Džilmana da posle nekoliko ispijenih čašica napuste grad raspršile u ugod-noj izmaglici od ukusnog uvoznog bren-dija.

U opštem prijatnom raspoloženju Ra-digan prvi glasno reče: – Ne moramo žuriti, Seše. I sutra je dan.

Džilman klimnu glavom u znak da se slaže: – Tako je. Jedna noć u gradu dob-ro će nam doći posle svega što smo pre-turili preko glave.

– Života mi, tako je! – nasmeja se Bronk Reton, koji je tačno isplanirao kako će provesti većinu noći koje su stajale pred njim.

Šorti se osmehnuo, prinoseći punu čašu ustima. Od svega na svetu on je najviše voleo dobru kapljicu.

Naručili su još jednu turu pića. Onda Džilman reče:

– Ovde bar nema čuvara zakona zbog koga bi trebalo da brinemo.

Radigan klimnu glavom. Čuli su da je gradski šerif umro kratko vreme posle njihovog zadnjeg boravka u Gold Blafu. Tačnije rečeno, bio je ubijen i čini se da niko nije bio preterano zainteresovan da preuzme njegov posao, što je ljudi-ma Džilmanovog kova savršeno odgo-varalo.

– Možda bismo mogli, pre nego što odemo, da obavimo ovde neki poslić – predloži Reton prateći pogledom jednu mladu ženu koja se kretala između stolova.

– Ne – odbi Džilman. – Suviše smo blizu našeg skrovišta.

– Tako je – složi se Radigan. – Pametnije je da ovde ni u šta ne zabadamo noš.

Sada je ona devojka stigla do njih. Mogla je imati osamnaest-devetnaest godina. Koža joj je bila glatka i mlečno bela, a na obrazima naziralo se slabo rumenilo. Osmehivala se izazovno. – Hoćete li vi, momci, dugo ostati u gradu?

– Dovoljno dugo – odvrati Reton, gledajući je pravo u oči.

– Imaš li možda sestru? – upita je Radigan, videvši da devojka ima oči samo za Bronka, koji joj je po godinama bio bliži.

Kratko se nasmejala i otkrila dva niza divnih, belih zuba. Onda se nagnula do Retonovog ramena, pri čemu joj se otkrio duboki, zamamljujući izrez na grudima. Šorti je iskolačio oči i zgrabivši čašu, kao da se teši, sasuo sve u grlo.

Džilman se glasno nasmeja: – Ne bi trebalo da takvu predstavu priređujete starijem čoveku kao što je on, gospođice. Siguran sam da ne bi izdržao još jednom takav prizor.

Svi su se nasmejali, pa i devojka.

– Pokazaću vam ja ko je Šorti! – banditov glas bio je skoro piskav. – Koliko? – upitao je iznenađenu devojku.

Ona je duboko uzdahnula: – Mislim da ste me pogrešno shvatili. Moja majka je vlasnik ovog hotela i saluna.

Reton nije krio ogromno iznenađenje. – Ali mi smo mislili... ovaj...

– Nije važno šta ste mislili – odvrati devojka, smeškajući se. – Ja sam htela da vam poželim dobrodošlicu u grad.

Džilman skide šešir. – Ja sam rančer iz Montane, mis. Na putu smo za Beker, gde nameravamo da kupimo jedan broj stoke za priplod. Ostaćemo u gradu samo noćas. – Tu laž izgovorio je glatko i mirno kao da će posle toga odmah otići na ispovest.

– Pretpostavila sam da ste stočari – reče devojka. – Jeste li već negde rezervisali sobe za noć?

– Još ne – vođa bande se najljubaznije osmehnuo.

– Pa, onda biste možda želeli da noć provedete ovde, mister...

– Oprostite, još se nisam predstavio. Ja sam Garner Horn – reče Džilman. Pokretom glave pokaza ka Radiganu. – Ovo je Lorn Bening. – Onda pogleda Šortija: – To je Arč Hant, a ono – pokaza prstom na Retona – on je zgodni, mladi Taj Larč.

Svaki od trojice bandita odmah je urezao u pamćenje svoje novo ime. To je bila njihova stara igra.

Devojka se ponovo nasmešila: – Ja sam Seli Kinkej. Idem da vidim da li moja majka ima dovoljno soba za vas. – Znala je da ima, ali je to namerno prećutala, jer nije htela da kod gostiju ostavi utisak kako poslovi ne idu dobro. A nisu išli. Od kako je u rudniku nestalo zlata, oni su jedva sastavljali kraj s krajem i sada su se nadali da će logori goroseča, koji su kao gljive nicali u brdima, doneti makar malu promenu nabolje.

Kada su ostali sami, Džilman progovori:

– Mislím da bismo sada trebali da se dogovorimo za dalje. Povratak u Kugar planine je sutra ujutru. Od ovog časa bi trebalo da prekinemo s pićem, jer inače nećemo biti u stanju da ustanemo. Jasno, momci?

– Što se mene tiče, jeste – složi se Reton. Imao je predosećaj da će mu ova noć ostati duboko urezana u pamćenje.

Džilman naglo ustade i odgurnu stolicu. – Ja idem malo da prošetam i udahnem svežeg vazduha.

– I ja ću – pridruži mu se Radigan.

Šorti ostade da sedi, tmurnoga lica. Pošto nije bio zainteresovan za druga zadovoljstva, računao je da će te noći pijančiti do besvesti. Ali Džilman ipak zna najbolje. Skrovište im je bilo skoro dva dana jahanja odatle, što je suviše za mamurnog čoveka.

Džilman i Radigan su upravo hteli da pođu kada se Seli Kinkej vratila i obavestila ih da imaju dovoljno soba za sve njih.

– Odlično – vođa bande klimnu glavom i pokaza palcem na Bronka Retona. – On će upisati naša imena u knjigu gostiju, pa ćete zatim njemu pokazati sobe. – Uzeo je bisage s naslona stolice i prebacio ih preko ramena.

– Naravno – devojka se osmehnu Retonu, koji joj uzvрати.

– Jesmo li rezervisali i mesto za večeru? – upita Džilman.

– Pa, pretpostavljala sam da ćete tu večerati i već sam rekla da pripreme sto. Večera je u pola sedam.

– Odlično. – Džilman i Radigan izađoše iz saluna, dok su Seli Kinkej i Bronk Reton, čavrljajući kao stari prijatelji, izašli u hotelsko predvorje. Pošto je Reton upisao njihova lažna imena u veliku knjigu gostiju, Seli ga je dodirnula po mišici. Na licu joj je blistao izraz lukave pohlepe, kome je mladi bandit jedva mogao da odgonetne značenje.

– Želite li da vam pokažem vaše sobe? – upitala je Seli Retona i osmehnula se portiru, koji brzo skrenu pogled, pomislivši kako je kćerka misis Kinkej uvek ista kada se u hotelu pojavi usamljen, zgodan mlad čovek. Jedva je čekala da stavi šapu na njega što za njen moral nije baš bilo pohvalno.

Bandit i devojka potrčaše uz stepenice. Kada su stigli u hodnik ona pokazala: – Vaša je soba na desnoj strani, na kraju hodnika, Taj.

On na to odvrati: – Možeš me zvati Bronk, važi? To mi je nadimak.

Ona otvori vrata sobe broj osam. – Stigli smo, Bronk.

Soba je bila mala i skromno nameštena: krevet, mali umivaonik s lavom, ubrus prebačen preko šipke i malo ogledalo na zidu. To je bilo sve.

Reton se osvrnu za sobom kada je čuo da su se vrata zatvorila i kroz glavu mu sinu da na ono što želi možda neće morati da čeka do noći. Devojčin gladan pogled mu je to potvrđivao i on se raširenih ruku ustremi na nju.

*

Džilman i Radigan su za to vreme šetali trotoarom nekoliko blokova kuća dalje od hotela. Vreme je bilo znatno

hladnije nego što bi se moglo očekivati. Vođa bande prvi prekinu ćutanje.

– Može čak pasti i sneg.

Radigan se namršti: – Znaš da bi se moglo desiti da budeš u pravu. Samo bi nam još to trebalo! – Mrzeo je da putuje po snegu ne samo zbog hladnoće nego i iz mnogih drugih razloga.

Kao da čita kompanjonove misli, Džilman nastavi:

– Bez obzira na sve, mi sutra ujutru putujemo.

– U redu – reče Radigan.

– Dosta smo se šetali – zaključí Džilman. – Hajdemo da se operemo.

– Da, mogli bismo. Pitam se je li Bronk do sada obavio ono što je naučio.

Džilman neodređeno slegnu ramenima: – To me ne bi iznenadilo. Ona cura mi i liči na neku uspaljenicu. – Promuklo se nasmejao.

Radigan mu se glasno pridruži, a onda odjenom zastade.

Džilman se začuđeno okrenu i na njegovom licu opazi neki čudan izraz.

– Šta je? U čemu je stvar?

– Ne znam, Seše.

– Mogao si mi dati i neki bolji odgovor.

– Zaista ne znam... Čuj, jesi li ti ikada imao osećaj da će sve odjednom poći naopako? Znaš, ono kad čovek sluti da će mu sreća odjednom okrenuti leđa? – Stojao je s veoma uznemirenim izrazom na licu.

– Da, mislim da sam jednom ili dva puta tako nešto osetio, ali to je kratko trajalo. – Džilman lupi Radigana po ramenu. – Bilo pa prošlo! Zaboravi na to!

Ono što ti večeras treba je jedna vrela, temperamentna žena.

Radigan je, međutim, i dalje bio zabrinut i nastavio je da vrti glavom. – Najčudniji osećaj koji sam ikada imao – rekao je. Onda je naglo zgrabio Džilmana za ruku i čvrsto je stegao. – Čuj, pakujmo se i pođimo!

– Sada?

– Da, odmah sada!

– Ne, Radigane – Džilmanov glas bio je oštar kao sečivo. – Proći će to, Hajdemo, dobra večera odagnaće nam neprijatno raspoloženje. – Uhvatio je kompanjona pod ruku i pokušao da ga povede. Ali Radigan se oslobodio Džilmanovog stiska i nastavio da ga ubeđuje: – Taj osećaj... to je neko predskazanje...

– Predskazanje! – Džilman se namršti, nezadovoljan zbog slabosti partnera. – Čoveče, dođavola, ti si izgubio svaki smisao za realno! – rekao je i pošao.

Ali Radigan se nije dao pokolebati. Ostao je na mestu i odjednom rekao: – Ja odlazim!

Džilman sleže ramenima: – Ako baš hoćeš, ti slobodno pođi.

– I hoću. – Prevukao je nadlanicom preko usana. Nikada u životu nije bio tako preplašen kao sada. Iako nije imao ama baš nikakvog razloga ni povoda za brigu, sem one nagonske slutnje da im je sreća na izmaku.

– Bolje bi bilo da prvo pojedеш nešto toplo – posavetova ga Džilman, pokušavajući da ga smiri.

Radigan shvati da je Džilmanov predlog razuman. – U redu, večeraću – prihvati.

Ćuteći, vratili su se do hotela. Džilman zanesen u misli zbog Radiganovog neobičnog držanja. Pitao se kako je moguće da se ovaj tako pokolebao. Radigan je hodao smrknut, podrhtavajući što od hladnoće, što od unutrašnjeg nespokojsva. Jesu li to duhovi njegove prošlosti došli da ga zgrabe i kazne za sve što je počinio?

*

U rane jutarnje sate počeo je da pada sneg i ubrzo je tle bilo prekriveno belim ćilimom debelim nekoliko santimetara. Holidej i Kovi su se probudili od hladnoće i pošto im mala logorska vatra nije vratila osećaj udobnosti i topline, osedlali su konje i spremili se da pođu.

– Dodavola s tim snegom – mrmljao je zapadnjak.

– Baš je čudno da sneg padne u ovo doba godine, zar ne? – progundao je Kovi.

– Jeste, čudno je, ali u ovim planinama čovek uvek može očekivati najgore. – Holidej pljesnu svog konja po sapi-ma. – Jedan stari lovac pričao mi je kako je u Stenovitim planinama jednog leta pao sneg debeo pola metra. S obzirom na to, ovo i nije tako začuđujuće.

– Ako je tako, onda ste u pravu.

– Jesi li spreman? – upita Dok.

Kovi klimnu glavom:

– Spreman kao i uvek!

Zapadnjak se osmehnu mladom čoveku. Od njega će, pomisli, zaista jednom biti pravi zapadnjak i uz malo sreće možda će postati i veliki rančer. Ko zna?

– Hajdemo! – pozvao ga je i vinuo se u sedlo.

*

Kada su se prvi zraci dolazećeg dana kroz kapke na prozorima probili u sobu Bronk Reton se probudio i osetio meko, nago Selino telo čvrsto priljubljeno uz njegovo. Iako još sanjiv, osetio je kako mu to prija imati pored sebe nešto svoje, nežno, mekano i toplo. Ostao je da leži nepomično, uljuljkivan tom prijatnošću, puštajući da mu se, nakon dubokog, zdravog sna, čula malo po malo probude. Onda se setio kako je Radigan odjednom sinoć odjahao čudno raspoložen i pitao se kako je uopšte moguće da neko zapadne u raspoloženje toliko suprotno njegovom.

Sali se promeškoljila i šćućurivši se još jače uz njega, otvorila sanjive, plave oči. Izgledala je lepa, sveža i rumena.

– Zdravo – oslovi je Reton.

– Zdravo – odgovorila je devojka sanjivo. – Bilo bi bolje da odem u svoju sobu pre nego što moja majka ustane.

– Ne žuriš se valjda, baš toliko, je li?

– Bronk Reton je provukao ruku ispod njenog tela i, obgrlivši je, privukao je sebi.

Ona se zasmejala tihim, krhkim, grlenim smehom, u kome je bio tako snažan prizvuk čulnosti da je Retonu zas-tao dah.

– Gospode Bože, pa ti si zaista nešto posebno! – izustio je.

Mogla mu je na to odgovoriti da su joj to do sada svi njeni momci rekli, ali nije. Taj podatak iz svoje prošlosti zadržala je za sebe.

U susednoj sobi Seš Džilman je začuo škripanje krevetskih opruga i osmehnuo se na te dobro poznate mu ljubavne zvuke. Pomislio je kako će Bronku dobro činiti ako se pre odlaska iz grada dobro istutnji i izmori.

Onda se i njegove misli okrenuše na čudno Radiganovo ponašanje.

Nikada ne bi ni pomislio da bi Radigan mogao biti takav, zbunjen, nesiguran u sebe, kolebljiv i uplašen. Ali neka. Za nekoliko dana on će se već povratiti. Doći će sebi. Postaće onaj stari.

Pre njegovog polaska dogovorili su se da se nađu u skrovištu, podseti se vođa bande i razmišljajući i dalje o tome, ustade iz kreveta i priđe prozoru. Staklo je bilo zamagljeno, što je značilo da je napolju hladno. Digao je prozorsko okno i ugledao snežni prekrivač.

Lice mu se smračilo. Nezadovoljan onim što je video, pomislio je da će se Radigan možda zaustaviti u jednoj od onih koliba na koje su naišli pri svom dolasku, jer je do teško prohodnih Kugar planina trebalo preći više od dvadeset milja, a onda još jednom skrenuti na zapad. Po ovoj hladnoći to putovanje neće Radiganu biti prijatno.

Vrativši se u krevet, Džilman je počeo da zavija svoju prvu jutarnju cigaretu. Dok je to radio, čuo je s druge strane zida devojčino dahtanje i vrištanje u ekstazi.

– Srećan mladi kućkin sin – promrmljao je za sebe, setivši se izrabljene stare prostitutke s kojom je on proveo deo prethodne noći. Ni ona, a niti jedna druga u poslednjih dosta godina nije bila ni približiti Meri Kogan. Šta posled-

njih godina? Trgao se. Meri je bila najbolja žena koju je ikada imao!

*

Na oko devet milja daleko od grada, dosta blizu glavnog puta koji je vodio prema severu, nalazila se jedna stara koliba od dasaka, koja je nekada služila kao sklonište za kauboje koji bi u tom kraju čuvali goveda sa nekog od bližnjih rančeva. Iz grubo izgrađenog dimnjaka od nepečene cigle uzdizao se pramen dima. Ispod jedne nadstrešnice stajala je sivkasta kobilica. Čovek koji je prošle noći dojahao na njoj do te brvnare nije imao nikakve dokumente kojima bi mogao dokazati da je njen zakoniti vlasnik. Bio je to Radigan koji je unutra, u kolibi, sedeo pored vatre i grejao ruke na plamenu koji je veselo poigravao. Još uvek je bio tmuran i neraspoložen.

Kada je napustio grad nije mu bilo teško da prati put duboko izbrazdan točkovima, ali kasnije je počeo padati sneg. Nije bio previše jak, ali je bio dovoljno gust da te tragove pokrije. Zato je Radigan, kada je pred sobom ugledao snegom oblepljenu siluetu kolibe, odlučio da će biti najbolje ako se tu zaustavi.

Posle sna i odmora koji je on doneo, iščezlo je nešto od Radiganovog crnog raspoloženja i zloslutnih strahovanja. Sada je bio nešto smireniji i bilo mu je čak teško da zamisli sebe u onakvom raspoloženju u kakvom je bio sinoć. Pitao se kako se to uopšte dogodilo da postane tako uznemiren.

– Mora biti da sam omekšao – govorio je sam sebi. Nikakvo čudo nije bilo

što su ga Seš i ostala dvojica iz bande tako čudno gledali. Pitao se jesu li i ostali napustili grad kao što su planirali, odmah posle doručka. Pretpostavljao je da jesu. Ali ako je i tako, on ih neće čekati u ovoj kolibi. Produžiće put. Bolje da bude sam sa svojim mislima nego da se suoči sa njihovim začuđenim pogledima ili, čak, eventualno bude prinuđen da odgovara na njihova pitanja.

Začuvši udaljeno frktanje konja, Radigan potisnu misli koje su ga zaokupljale i vrati se u stvarnost. Ustao je sa svog mesta i izvadivši kolt ispod debele jakne od ovčjeg krzna, prišao vratima.

Povukao je rezu i sasvim malo ih odškrinuo.

Spolja se začuo povik:

– Hej, vi tamo u kolibi!

Radigan je provirio kroz vrata i ugledao dvojicu konjanika koji su se zaustavili na nekih dvadesetak metara daleko od vrata. Bili su ogrnuti kišnim kabanicama, a ispod kabanice dobro utopljeni. Šešire su duboko natukli na čelo.

– Šta hoćete? – odazvao se Radigan.

Konjanik s desne strane ga zapita:

– Je li ovo put za Gold Blaf, prijatelju?

Bandit se malo opustio i otvorio vrata, mada je i dalje držao kolt u ruci.

– Jeste – odgovorio je. – Do grada imate još nekoliko časova jahanja i...

Začutao je u pola rečenice, jer je čovek koji je to pitanje postavio u tom trenutku palcem odigao šešir s čela, tako da je otkrio lice.

– Zdravo, Radigane – oslovio ga je Dok Holidej ledenim glasom.

U tom trenutku sve jučerašnje crne slutnje i strahovanja ponovo su prepla-

vili Radigana i kada je, reagujući spontano i mahinalno na otelotvorenje onoga što je još maločas smatrao svojom fatamorganom, potegao revolver, ličio je na zbunjenog čoveka, na nešto što nije bilo ni nalik na onog hladnokrvnog, pribranog revolveraša koji je iz dobrog broja okršaja i dvoboja izašao kao pobednik.

Reagovao je dosta brzo, ali smušeno i bez srca.

Zapadnjakove reakcije bile su brze i precizne, kao i uvek. Desna ruka mu je otkrila kraj kišnog ogrtača i, oslobodivši dršku revolvera, on je munjevito potegao svoj kolt. Levom rukom je istovremeno trgao vođice svog konja jer je primetio da je Radigan uperio revolver prema njemu.

Dva pucnja su odjeknula i slila se u jedan.

Holidej je čuo kad je tane iz Radiganovog pištolja zviznulo pored njegovog uha i proseklo hladan vazduh tamo gde se delić sekunde ranije nalazila zapadnjakova glava. No njegov metak je pogodio! Video je kako se kuršum zario u Radigana i kako ga je odbacio nazad u kolibu.

Bandit je ispustio revolver na sneg i Dok je znao da Radigan više neće ustati sa tla.

Skočivši iz sedla na zemlju, Holidej nije opazio zaprepašćen izraz Kovijevog lica. Ne obraćajući pažnju na svog mladog pratioca, Holidej je nahrupio kroz otvorena vrata u kolibu i tamo zatekao pogođenog revolveraša, koji je ležao na pođu, pritiskajući obema ruka-

ma grudi. Između zgrčenih prstiju slivala se krv.

Holidej je vrhom čizme okrenuo Radigana na leđa. Iako ranjen, bandit je mogao potegnuti skriveni pištolj ukoliko ga je, naravno, imao. Ali Radiganu više nije bilo do toga, jer je umirao.

– Ti... huljo...ti, kućkin sine...– glas bandita je podrhtavao od mržnje.

Zapadnjak klimnu glavom, prihvatajući to kao normalan izliv besa.

– Gde su ostali? – upita.

Upinjući se da govori, Radigan je uspeo nekako da prokrklja:

– Misliš da ću ti reći?

– Ne smeta – odvrati mu Dok. – Ionačko ću ih naći.

U tom je u kolibu ušao i Kovi i zastao odmah iza Holideja. Pre ovoga nikada nije video čoveka na samrti.

Uverivši se kako više ne mora zazirati od Radigana, Holidej se okrenuo mladiću:

– Loš način da se okonča život, zar ne, Dine?

Talas bola preplavio je bandita i ovaj je prostenjao:

– I ti ćeš tako završiti, Holideje!

Sklopio je oči i telo mu se počelo grčiti i podrhtavati kao da izvodi neku sablasnu, avetinjsku igru. Zatim se naglo umirio.

Izišli su iz kolibe i Kovi je postavio pitanje koje se vrzmalo i po zapadnjakovoj glavi:

– Otkuda to da smo ga ovde našli samog?

Holidej slegnu ramenima:

– Kaži mi da ti kažem! S tim ljudima čovek nikada nije siguran, ali lako je

moguće da su se nešto sporečkali. – Udahnulo je kroz zube hladan, oštar vazduh. – Trebalo bi da pogledam šta je nosio sa sobom.

Rekavši to, vratio se nazad u kolibu, s pomešanim osećanjem gađenja i ljutine. Ali i to se moralo obaviti. Morao je videti je li Radigan sa sobom nosio nešto od njegovih stvari.

U Radiganovim bisagama našao je dve hiljade dvesta pedeset dolara i svoju zlatnu tabakeru. Presrećan što je opet u njegovim rukama, zapadnjak ju je otvorio, ali je konstatovao da je prazna. Bandit je popuštao sve njegove fine cigare.

Stavio je tabakeru u džep zajedno s nađenim novcem.

– To je verovatno njegov deo opljačkanog novca. – Biće muke da utvrdimo šta je od toga moje, a šta od ostalih žrtava – rekao je Koviju koji nikada nije video toliko novca na gomili.

Mladić ga upita:

– Šta nameravate da učinite s tim novcem?

– Još uvek ne znam. Možda ću zadržati svojih hiljadu dolara, a ostatak predati šerifu u gradu. Vidiš, Kovi, taj novac je prljav, proklet. On na neki način čoveku donosi nesreću ma koliko da se onaj, koji ga krade i otima, tome ne nada.

– Vi zaista verujete u to?

– Da, potpuno. A sada bolje da pođemo. Preporučujem ti da budeš oprezan. Može se desiti da na daljem putu do grada naletimo i na ostale.

– Mislite da bi se to moglo desiti?

– Nisam siguran, ali slutim da ostali ne mogu biti daleko.

Rekavši to, Holidej je prikupio vođice svog konja i malo kasnije dva konjanika su se uputila prema gradu, ostavljajući u plitkom snegu tragove svojih konja.

Kao što je Dok i slutio, u Gold Blafu ih je očekivao obračun.

*

U rudarskom gradu bilo je već skoro osam časova ujutro i restoran saluna „Zlatna žica“ počeo je da se prazni.

Trojica bandita sedeli su za jednim stolom i završavali s ispijanjem kafe.

Zlovoljnog izgleda lica, Reton je procedio:

– Baš je to prava beda kad čovek pomisli da mora na put po ovakvom vremenu, Seše. Zar ne bi bilo bolje da останemo pod toplim krovom još jedan dan i noć?

Sada se i Šorti javio:

– Mislim da je Reton u pravu. Vreme bi moralo brzo da se prolepša s obzirom da smo u sredini leta!

– Krećemo kao što je dogovoreno i neću da se o tome više raspravlja – prekide ih autoritativno Džilman. – Sem toga ...– obratio se direktno Retonu – ti si se malo previše zagrejao za tu devojku, zar ne?

– Šta i ako jesam? Dodavola, nemaš prava da me za to osuđuješ! To je moja privatna stvar!

Džilman se samo osmehnuo i primećio:

– Ne bi trebalo da imaš previše zablude o njoj, moj mladiću. Da nisi naišao

ti, ona bi našla nekog drugog ko nosi pantalone. Je li tako, Šorti?

Šorti potvrdi klimanjem glave. Za nje ga je postojala samo jedna strast: viski. I tu je znao da pravi razliku. A što se tiče žena, one su, po njegovom mišljenju, sve dolazile u istu kategoriju. To je i rekao:

– Žene... pa one su sve iste! To sam iskusio. Žele te samo onda kad osete da imaš novca i kada mogu od tebe nešto da izvuku.

– Ostaćemo ovde, u gradu, još nekoliko sati – odluči sada Džilman, zaključivši da ipak treba učiniti neki ustupak Retonovoj usijanoj glavi. – Možda će se danas vreme malo prolepšati. Prema tome, ako nešto nameravaš, gledaj da to vreme iskoristiš što bolje možeš, Bronk, jer ćemo posle toga sigurno otići.

Reton se zadovoljno osmehnuo:

– Da znaš da hoću!

Rekavši to, udaljio se žurnim korakom.

– Mladi glupan – promrmlja Šorti.

Džilman ga pogleda i pomisli: Zlovoljna stara huljo! I ti bi bio isti takav da si mlad, zgodan i temperamentan. Ništa od toga nije izgovorio glasno. Rekao je samo:

– Za jedan ili dva sata pripremi konje za put, Šorti!

– Ne brini!

Džilman odgurnu stolicu i ustade.

– Treba da završim još nekoliko stvarčica. Videćemo se.

– Videćemo se – ponovi Šorti kao odjek.

Džilman se iz saluna uputi u svoju sobu i ispod kreveta izvadi skrivene,

naduvene bisage. U njima se nalazio njegov deo novca od pljačke banke i novca otetog od Holideja. Prebrojao ga je tek toliko da bi se uverio kako ga niko nije dirao. Sve je bilo na broju. Dok je zakopčavao remen na bisagama, na licu mu je lebdeo zadovoljan osmeh. Spustio je bisage pored kreveta, legao obučen na krevet i zapalio cigaretu. Malo kasnije čuo je Retona i njegovu prijateljicu kako se kikoću u susednoj sobi.

Uživaj, mladiću, uživaj što više, pomislio je. Život ne traje dugo a uživanje još kraće od njega.

*

Kada su Dok Holidej i Din Kovi ugledali razbacane zgrade predgrađa Gold Blafa sneg je već skoro sasvim prestao da pada. Bledo sunce se s mukom probijalo kroz guste, tmaste oblake, ali se u vazduhu već osećao nagoveštaj da se lepo vreme vraća.

Zategli su vođice i zapadnjak reče:

– Odjaši u grad, Dine, i raspitaj se za bandu. Najpre pokušaj u gradskoj štali.

Mladić klimnu glavom.

– Vi ćete me ovde čekati? – upita.

– Hoću.

– U redu.

Rekavši to, Din Kovi odjaha.

Holidej je sjahao s konja i koračajući okolo počeo da maše rukama i lupka se po prsima i bedrima. Trebalo je iz organizma isterati nahvatanu hladnoću. Smatrao je razumnim rešenjem to što je mladog Kovija poslao da u grad odjaše sam. Jer da je i on pošao s mladi-

ćem moglo bi se desiti da ga neki od trojice bandita primeti.

Din Kovi je brzo saznao da u gradu postoji samo jedna štala. Sjahao je pred njom i vezao svog konja za prečku koja je služila kao privezište.

Vlasnika štale zatekao je kako s izrazom dosade na licu sedi na jednom sanduku.

– Šta mogu da učinim za tebe, mladiću? – upita ga ovaj.

Kovi je usput već smislio šta da ga prvo pita i to i učini.

– Tražim posao – odgovori. – Znate li gde bih ga mogao naći?

Vlasnik štale se počesao prstom po vrhu brade.

– Ne bih znao da ti kažem – reče polako. Pogled mu se zadržao na Kovijevom nisko pripasanom revolveru. – Sem ukoliko nisi zainteresovan za posao šerifa. – Izrekavši to, štalar se zakikotao. – Ali ipak mislim da si suviše mlad za to. – Izraz lica mu se odjednom promeni. Više nije delovao nezainteresovano i kao da mu više nije bilo dosadno. Bilo mu je očito zanimljivo da razgovara s ljudima, naročito ako se radilo o došljacima.

Kovi je, naravno, zapazio tu štalarevu promenu raspoloženja i spremno prihvatio njegovu zainteresovanost za razgovor.

– Moje je ime Din Kovi – predstavio se.

– Ja sam Engas Merdok, sinko. Drago mi je što smo se upoznali.

Zaćutao je, a onda ustao i pružio mršavu preplanulu ruku, koju je Kovi prihvatio i protresao.

– Ovaj grad mi izgleda malo mrtav, zar ne? – primetio je.

Merdok klimnu glavom.

– Jeste, nažalost. Istina, nekada je to bio grad pun života, ali ta su vremena davno prošla. Retko kada navrati poneki putnik, kao i sada. – Načinio je kiselice. – Čoveku se naprosto smuči od gledanja istih faca, ako znaš šta hoću da kažem?

– Da, razumem. Čujte, ja sam upravo došao sa severa. I video sam trag nekih konja koji su išli u ovom smeru.

– To mora da je trag onih stočara iz Montane. Neki nezgodni ljudi, svi nekako opasni i smrknuti. Jedan od njih je odjednom usred noći odjahao. Ta budala me je probudila iz najtvrđeg sna.

Kovi samo što nije poskočio od oduševljenja. Ostala trojica su, dakle, još uvek u gradu.

U tom trenutku Merdok je ugledao jednog od tih tobožnjih stočara, koji je ušao na vrata štale. Kako ono beše njegovo ime, mučio se da se priseti. Ah, da, Arč Hant.

– Dobro jutro, mister Hant – pozdravio ga je.

Šorti, jer to je bio on, samo je promumlao:

– Mi uskoro odlazimo.

Merdok se obrati Koviju:

– Možda bih i znao da ti kažem za neki posao, ako nisi previše izbirljiv.

Kovi se trudio da izgleda što uverljiviji kada se potapšao po ugnutom trbuhu.

– Prazan stomak ne trpi izbirljivost – rekao je.

Merdok se glasno nasmejao i udaljio se da dovede konje.

Šorti je letimičnim pogledom odmerio Kovija i odmah ga otpisao kao nepoznatog i nezanimljivog tipa. No, dok je on prilazio sedlima poredanim preko grede u štali, mladić se krišom išunjao napolje i pojahao svog konja.

Vrativši se, vlasnik štale je primetio da njegovog sagovornika više nema i začuđeno je nabrao obrve.

– Čudno – izustio je, pogledavši prema izlazu.

– Šta je čudno? – upita ga Šorti, nameštajući sedlo na leđa jednog od konja.

– Čudan je ovaj mladić. Najpre je rekao da traži posao, a onda je otišao.

– Ljudi u njegovim godinama nisu ozbiljno zainteresovani da rade – konstatovao je Šorti.

– Izgleda da je tako – potvrdi Merdok i istog trenutka zaboravi na Kovija.

*

Kada se Din Kovi vratio tamo gde je ostavio Holideja, zapadnjak je pušio cigaretu zavijenu od rezervnog duvana. Po izrazu na Kovijevom licu odmah je zaključio da je mladić našao one koje su tražili.

– Još uvek su u gradu – izvestio ga je Kovi uzbuđeno.

Hitnuvši kažiprstom cigaretu u sneg, gde se ona šišteći ugasila, Holidej ga samo kratko upita:

– Jesi li siguran?

– Video sam onog malog, zdepastog, za koga rekoste da se zove Šorti.

– Gde? – nestrpljivo ga prekide Dok.

– U gradskoj štali. Došao je po konje, jer se spremaju da napuste grad, mister Holideje.

– Vraga će ga napustiti – odvrati Holidej i pojaha konja. – Jesi li možda video i nekog od ostalih?

– Nisam.

– Onda hajdemo pravo do gradske štale pre nego što odu!

Poterao je zelenka u oštar trk. Kovi se uputio za njim, ne znajući pouzdano da li mu to krv brže struji u žilama zbog brzog jahanja ili zbog uzbuđenja.

U jednom trenutku Holidej je malo usporio trk svoga konja i Kovi izbi ispred njega.

– Ovuda! – doviknuo je i skrenuo u jednu široku ulicu, koja ih je odvela nekih stotinak metara od gradske štale, ispred koje se Šorti upravo penjao na konja.

Vlasnik štale Merdok pružio je Šortiju vođice druga dva konja i u tom trenutku je ugledao dvojicu konjanika koji su se punom brzinom približavali.

Konjanike je primetio i Šorti i na njegovom licu se ukaza izraz zaprepašćenja. Istovremeno se mašio za revolver. Ali dok je izvukao oružje i pokušao da nanišani, Holidejev zelenko je naleteo na njegovog konja. Revolver u Šortijevoj ruci je planuo i tane je zviznulo preko zapadnjakovog ramena jer se ovaj iz sedla bacio na bandita i svom snagom gurnuo ga glavom u grudi.

Šorti je leđima tresnuo o snegom pokriveno tle i od težine zapadnjakovog tela, koji je pao preko njega, iz njegovih pluća začu se stenjanje. Uhvaćeni u koštac, njih dvojica su se počeli valjati po zemlji.

Merdok je dograbio vođice konja i povikao:

– Šta se to događa?

Kovi je hitro skočio iz sedla.

– Videćete – dobacio mu je kratko, gledajući kako zapadnjak stiska Šortija za vrat kao lovački pas divljač.

– U... udavićeš me – zavapio je Šorti, gušeći se.

– Učiniću ti još nešto mnogo gore ako ne kažeš sve što znaš – odvrati Holidej i proprati svoje reči sa dva žestoka udarca od kojih se Šorti skoro onesvestio. – Jasno?

Merdok je prišao i povukao zapadnjaka.

– Čekajte malo...

– Nazad! – naredi Kovi i u ruci mu blesnu revolver.

– Nema potrebe za tim – Merdok skloni šake sa Holidejevih ramena.

– Onda mi nemojte davati razloga za to.

– Budite sigurni da neću – štalar se skoro zagrcnuo.

Holidej popusti stisak svojih ruku.

– Govori! Gde su ostali? – upita Šortija.

– U hotelu.

– Kojem hotelu?

Šorti se nećkao, ali ga prestraši sjaj zapadnjakovih očiju.

– U „Zlatnoj žici“ – reče.

– Hoće li oni doći ovamo ili ćeš ti povesti...

– Ja treba da odvedem konje tamo.

– Čujte – uzbuni se štalar. – Šta se to ovde događa?

Holidej se okrete prema njemu i oštro upita:

– Imate li u štali jednog snažnog mrkova sa zvezdom?

– Imam. Pripada stočaru iz Montane koji se zove...

– Taj konj je moj, prijatelju, a ovaj pacov, koga držim za gušu je član bande Seša Džilmana. Shvatate li sada u čemu je stvar?

– Hoćete da kažete...

Merdok začuđeno počeo da vrti glavom.

Holidej izvuče nož iz Šortijevog pojasa. Zatim je još više popustio stisak ruku i rekao:

– Radi ono što ti kažem, rugobo, i možda ćeš završiti u zatvoru umesto na vešalima.

Šorti poslušno klimnu glavom: – Kako vi kažete, mister Holideje.

– Vidim, zapamtio si moje ime. – Ustao je i povukao i Šortija za sobom.

– Evo šta treba da uradiš...

*

Seš Džilman je još uvek ležao na krevetu u svojoj sobi, razmišljajući kako je već vreme da se Šorti pojavi i skoro u istom trenutku na vratima se začulo energično kucanje.

– Ko je? – upita, izvadi revolver iz futrole i polako zape obarač.

– Donosim poruku vašeg prijatelja, mister Džilmane – začu se neki sasvim mlad glas.

Džilman siđe s kreveta i malo odškrinu vrata. Pred njim je stajao dečaćić od desetak godina i tutnuo Džilmanu ceduljicu u ruku. Onda je šmugnuo. Džilman zatvori vrata i pročita:

„Seše, iz nekih razloga tvoj konj nije dobro. Najbolje bi bilo da dođeš i sam vidiš.“ Šorti.

Džilmanovim licem ovlada zabrinutost. Mrkov je bio fina, izdržljiva životinja i posle nekoliko dana jahanja vođa bande ga je i zavoleo što je kod njega bila velika retkost. Uzeo je bisage i drugu opremu i izišao iz sobe. Pred Retonovim vratima je zastao i pokucao:

– Bronk!

– Jesi li to ti, Seše? – Glas mladog bandita delovao je pospano.

– Da, ja sam. Čuj, moj mrkov iz nekih razloga nije u redu.

– Šta mu je?

– Ne znam... Šorti mi je poslao ceduljicu. Idem napred da vidim šta je. Naći ćeš me u gradskoj štali.

– Važi, sad ću ja!

– Ponesi sa sobom svoju opremu. Vreme je da napustimo Gold Blaf.

Bronk Reton je pogledao Seli i duboko uzdahnio:

– Bilo mi je zaista lepo, medena. Toliko lepo da ti to ne mogu opisati. Mislim da ću morati opet da dođem da te posetim.

– Kad god zaželiš. – Poljubila ga je strasno još jednom, a onda je ustala i brzo se obukla, pa oprezno odškrinula vrata i šmugnula u hodnik.

Reton pogleda prazan krevet pored sebe i odjednom shvati da mu je dosta praznih kreveta. Pade mu na pamet da se više ne vraća u njihovo skrovište. Nije više imao šta tamo da traži. Reći će to Sešu kad ga bude video u štali.

*

A tamo su Holidej i Kovi očekivali da se pojave preostala dvojica bandita. Atmosfera je bila napeta. Vezan i začepljenih usta, Šorti se nalazio u jednom boksu za konje van domašaja pogleda onoga ko bi unutra ušao. Vlasnik štale Merdok radio je nešto u jednom uglu i pravio se da je sasvim obuzet svojim poslom. Dok Holidej mu je, u stvari, naredio šta mora da čini i videvši prethodno tog čoveka ozbiljnog lica i hladnih sivoplavih očiju u akciji, smatrao je da je najpametnije da se povinuje njegovom naređenju.

Jedan konj u boksu počeo je da cupka, a drugi je njisnuo. Holidejev mrkov je stajao miran, nahranjen i dobro istimaren.

– Neko dolazi! – reče Kovi, stojeći pored velikih ulaznih vrata.

– Skloni se da te ne vide! Brzo! – opomenu ga Dok.

Okrenuvši se brzo kao zmija, Kovi šmugnu u jedan prazan boks.

Dok Holidej mu pribranim glasom dobaci:

– Zapamti da je Džilman moj!

Trenutak kasnije na vratima se pojavio Seš Džilman s bisagama prebačenim preko levog ramena i s karabinom u naručju desne ruke. Zastao je sekundu-dve na ulazu jer je u štali vladala polutama i nije mogao ništa da vidi. No kad su mu se oči navikle na polumrak, ugledao je jednog čoveka odevenog u dugačak ogrtač, koji je stajao na drugom kraju štale. Taj čovek mu čvrsto, odlučnim glasom reče:

– Ni makac, Džilmane! Odbaci oružje!

Shvativši da je upao u klopku, vođa bandita je za trenutak zastao jer je začuo slab šum na desnoj strani. Krajičkom oka ugledao je nešto što je ličilo na ljudsku glavu kako izviruje iznad ograde jednog boksa. Banditova reakcija je bila zadivljujuće brza i smišljena. Okrenuo se u magnovenju, ispalivši istovremeno metak iz puške, a zatim je skočio u stranu, kleknuo na koleno i ispalio drugi hitac na visokog čoveka na drugom kraju štale. U istom trenutku shvatio je da je taj hitac otišao u vetar. Zatim se Holidej bacio u zaklon iza jedne drvene pregrade, a vlasnik štale je kao lasica munjevito šmugnuo na zadnja vrata.

Čučeci, Džilman se sakrio iza jedne gomile naslaganih vreća s kukuruzom. Kroz tu barijeru nijedno tane ga nije moglo pogoditi i za trenutak se osećao sasvim sigurnim. Mozak mu je istovremeno grozničavo radi. Bio je u klopki, to je već znao, ali ko su bili ljudi koji su ga u klopku namamili? Čuvari zakona? Lovci na ucenjene? Ma ko bio, Džilman je sigurno znao da je pogodio onog jednog u pregradi za konje. U tom trenutku do njega je dopro tvrd i odlučan glas:

– Nema ti bekstva odavde, Džilmane!

Džilman pokuša da dobije u vremenu:

– Možda nema...

Da li je preostao samo onaj jedan čovek u dnu štale? Ako jeste, onda su šanse za spas bile dosta velike. Jedan na jednog – s tim se Džilman često hvatao u koštac.

– U stvari nisam rekao istinu – začuo se opet onaj glas, sada s prizvukom cinizma i želje da muči protivnika. – Imaš

jedan izlaz: da odbaciš oružje i da se predaš, pa će o tvojoj sudbini odlučiti sud i porota. Ako ne... – Nepoznati je začutao, a onda dodao: – Znaš li ko sam ja?

– Zar bi trebalo da znam?

Džilman je sada razmišljao o Bronku. Verovatno je čuo pucnje u štali i doći će mu u pomoć.

– Taj mrkov na kome si jahao... moj je.

– Dok Holidej? – sinu konačno vođi bande.

– Baš ja, Džilmane. I da te obavestim: Radigan je mrtav. Nije hteo da se preda.

U tom trenutku Džilmanu kao da odjeknuše reči koje je Radigan pre odlaska izgovorio: „Možda nam je sreća okrenula leđa“. Da li je i njemu sreća okrenula leđa? I gde je Šorti? No sve to sada nije bilo naročito važno. Važno je bilo samo ukloniti Holideja s puta.

Zapadnjak se malo pomerio kako bi pogledao kroz uzani otvor između dve daske na ogradi. Znao je gde je Džilman... iza vreća s kukuruzom. A Kovi? Holideju se nije sviđalo što se mladić više ne čuje.

Igra koju su sada on i Džilman igrali bila je, kako su obojica dobro znali, igra strpljenja i živaca i onaj koji se prvi umori iz te će igre izaći mrtav. Valjalo je samo izdržati.

Okolo gradske štale se u međuvremenu okupila prilična gomila ljudi, ali svi su se držali na pristojnom odstojanju i izvirivali iz zaklona iza uglova kuća, buradi za vodu i drugih predmeta koji su ih štitili od zalutalih kuršuma. Vlasnik štale je u međuvremenu obelodanio ko se nalazi unutra i novost o tome proširila se gradom kao prerijski požar.

U štali se nalazila Džilmanova banda. A protiv njih dva hrabra, vrlo hrabra čoveka.

U međuvremenu Bronk Reton je stigao iza gradske štale i stajao je šćućuren iza jednih pokvarenih kola. Unutra se desilo nešto nepredviđeno i to loše, ali uprkos tome on nije mogao pobeći. Džilman je otišao u gradsku štalu da uzme konje i sada se nalazio unutra, možda mrtav. I on će ući u štalu. Ustao je, ne obraćajući pažnju na posmatrače koji su ga nemo pratili pogledom. Neka ih đavo nosi! Nije ga se ticalo šta oni misle niti šta se u gradu događa. Brinulo ga je samo ko je to u štali pripremio klopku Džilmanu.

*

A unutra, u štali, čekanje je iz trenutka u trenutak postajalo sve neizdržljivije i za zapadnjaka i za Džilmana. Konačno je bandit progovorio:

– Bronk tvrdi da vrlo dobro barataš revolverom, Holideje.

– Prilično.

– Dovoljno dobro da me pobediš?

U Džilmanovom glasu osećao se podsmeħ.

– Pretpostavljam.

Bandit je sada u mislima odmerio mogućnosti koje pred njim stoje i predložio:

– Dokaži to, Holideje!

Bio je sasvim siguran da ga može pobediti i pored toga što je zapadnjak bio čuven po brzini i veštini s koltom.

Holidej je razmišljao o tome što je Džilman predložio. Hoće li biti dovoljno brz da pobedi bandite? Ovaj je bio ne-

sumnjivo brži od Radigana. Razumno bi, dakle, bilo ne rizikovati, nego ostanu u zaklonu i pustiti da vreme radi za njega. Džilman će kad-tad morati da krene s mrtve tačke, jer će se u međuvremenu i građani organizovati i sprečiti ga da pobegne. Ali, da li je on mogao dopustiti da drugi biju njegovu bitku?

– Dakle? – nasmeja se bandit promuklo. – Možda ipak nisi toliko hrabar. – Njegova strela pogodila je cilj.

– U redu, Džilmane, ti i ja.

Džilman je duboko udahnuo kroz zube i slab smešak pojavio mu se na usnama kad je sa sebe zbacio krznenu bundu.

Holidej je takođe odbacio svoj dugački ogrtač. Zatim su obojica izišli iz zaklona. – Reci kad si spreman – progovori Dok.

Holidejevo samopouzdanje nije pokolebalo Džilmana. Široko se osmehnuo, ugledavši Bronka Retona, koji se pojavio iza zapadnjaka, ali sjaj njegovih očiju nije odao njegovo zadovoljstvo. Obojica su skoro istovremeno krenuli u akciji, munjevitim pokretima, skoro nevidljivim za oko. Holidej je čuo onaj karakteristični metalni zvuk zapinjanja obarača iza sebe, ali to nije omelo njegov pokret. Kada mu je kolt poskočio u ruci video je kako je Džilman poleteo unazad kao da ga je neka velika opruga privukla sebi. Dok se okrenu na petama spreman da opali na četvrtog člana bande.

Kada je video da su Džilman i Holidej potegli revolvere, Reton je za trenutak zadržao prst na obaraču, uveren da će Džilman ubiti Holideja. Ali desilo se suprotno i pošto se zapadnjak u okre-

tanju malo pomerio u stranu, Reton je morao da cev revolvera pomeri za nekoliko santimetara. Za tu korekciju bio mu je potreban samo delić sekunde i po njegovom trijumfalnom licu Dok shvati da ga od smrti deli samo treptaj oka.

Ali u tom trenutku odjeknu pucanj i kratak crvenožućkasti blesak osvetli polutamu štale. Holidej vide kako se Reton zateturao unazad, osetivši topao dah banditovog metka pored uha.

Okrenuvši se, ugledao je Dina Kovića kako izlazi iz jedne pregrade za konje. Mladićevo lice bilo je umrljano krvlju. Holidej mu pritrča.

– Dine! Živ si!

Kovi je nadlanicom obrisao oči i pri tom pokretu Holidej ugleda široku krvavu brazgotinu u blizini mladićeve leve slepočnice. Džilman ipak nije sasvim promašio.

– Živ sam, kao što vidite – potvrdi Kovi.

Zapadnjak ga dograbi za ramena i prodrmusa.

– Sve je završeno. Pobili smo, vidiš?

Kovi je samo klimnuo glavom. Onda je osetio da mu se pred očima magli i pao je na kolena. Dok ga je pridržao i postavio da se osloni na ogradu. Onda je otišao do mesta gde je ležao Džilman. Začudo, ovaj je još bio živ i svestan.

– Brz si – izustio je. – Vrlo... brzo... Onda je sklopio oči.

Zapadnjak je kratko vreme zurio u njega. Onda je podigao s tla njegove bisage i otvorio ih. I bez brojanja procenio je da se tu nalazi ostatak opljačkanog novca.

U tom trenutku u štalu je ušao njen vlasnik i Kovi je ustao.

– Je li sve završeno? – upita Merdok s izrazom mučnine.

– Da, završeno je – odgovori zapadnjak. – Postoji li u gradu agencija kompanije Vels Fargo?

– Jeste, postoji. Predstavnik je Džeferson Miler.

– Hoćete li ga pozvati?

– Naravno. Odmah!

Holidej priđe svom konju i potapša ga po vratu.

– Kako si, stari prijatelju?

Snažna životinja prepoznala je svog gospodara po glasu i mirisu i poče ga gurati u grudi vlažnom njuškom.

– Baš dobar konj – rekao je Kovi prilazeći. U njegovoj glavi još se nije formirala jasna svest o tome da je ubio čoveka. To neobično osećanje obužeće ga tek docnije, kada bude sasvim pribran i sposoban da razmišlja.

– Da, dobar je – odgovorio mu je Dok, osećajući kako ga obuzima nesavladiv umor. Želeo je da se što pre domogne dobre čaše brendija i postelje.

Uskoro se u štali pojavio agent kompanije Vels Fargo i zapadnjak mu je ukratko ispričao sve o pljački, gonjenju bandita i, konačno, o završetku koji je ovaj i sam video. Zatim je zamolio Džefersona da preuzme odgovornost za ono što je preostalo od novca opljačkana u Grejt Folsu, a ovaj je se zadovoljstvom tu obavezu preuzeo. Na kraju je Holidej upitao:

– Pretpostavljam da u gradu, kao što je ovaj, postoji hotel u kome se može dobro jesti, piti i prespavati?

Agent kompanije klimnu glavom:

– Pokazaću vam ga, mister Holideje.

– Hvala vam na tome. – Dok se obrati Koviju: – Ti se pobrini za konje, Dine, a posle mi se pridruži.

Pre nego što je izašao iz štale, zapadnjak je letimice prešao pogledom po telima Džilmana i Retona, a onda se zadržao na Šortiju, koga su u međuvremenu dočepala dvojica članova gradskog veća.

– Pa, mislim da smo ovde završili posao – rekao je – i da smo zaslužili kratak odmor.

Izišao je na vedar, prohladan dan i odmah osetio kako umor čili iz njega. Čvrstim korakom hodao je pored agenta Vels Fargoa. Znao je već šta će, pošto se odmori, učiniti.

*

Sunce je grejalo predeo prijatnom toplinom kada se Meri Kogan vraćala na svoj ranč posle nekoliko dana provedenih u gradu. Dok je vozila kola putem koji je vodio prema rančerskoj kući, bila je radosna što niko u gradu nije hteo da kupi ranč. Ona ga je sada osećala kao svoj dom.

Ali ako je već trebalo da ostane, kako će uspeti da vodi ranč i da ga sačuva? Za to će joj biti potrebni i dobri, sposobni ljudi i novac, a ni jedno ni drugo nije bilo lako naći.

Tu je, naravno, bio Din. On je obećao da će se vratiti, ali kako je mogla računati na to kada se pokazalo da je u životu sve tako neizvesno? U ovom trenutku on je možda već bio mrtav, a isto

tako i onaj simpatični i ozbiljni čovek, iako očito avanturista, Džon Holidej.

Zaustavila je kola pred kućom i veza-vši konja za prečku, ušla unutra. Od-lučila je da kasnije ispregne konja i od-vede ga u štalu, jer je tog trenutka ose-ćala neutoljivu glad. Po prvi put posle one stravične noći osetila je potrebu za hranom.

Pripremajući jelo počela je da razmiš-lja o svom mrtvom mužu. On bi u sva-kom slučaju želeo da ona počne novi ži-vot i da ne tuguje za njim. Ukoliko bi mu se nešto desilo, umeo je da joj govo-ri, ona bi morala da ga prežali i da se ponovo uda. To je bila njegova želja. Sa-da, posle svega, i sama je bila svesna da se život mora nastaviti svojim to-kom. Nije mogla živeti u prošlosti i od prošlosti. Jer ništa se nije moglo pro-meniti, bez obzira da li se odigralo juče ili pre hiljadu godina. No, da li će se po-novo udati? To zaista nije znala. Kliv je bio tako dobar čovek i toliko ju je voleo...

Ali kako da izdrži većito sama?

Malo kasnije začula je topot konjskih kopita. Uzela je s police pušku i ubaciv-ši metak u cev prišla vratima. Zatim je spustila cev puške.

– Dine! – povikala je, presrećna što ponovo vidi tog dragog mladića.

– Halo, misis Kogan – pozdravio ju je Din Kovi, skočivši na zemlju. – Izvuk-li smo se!

Ženin pogled sada kliznu ka Doku Holideju.

– Nisam očekivala da ću vas ponovo videti, mister Holideje – rekla je.

Zapadnjak dodirnu prstima obod še-šira.

– Nisam ni ja, misis Kogan. – Pokre-tom glave pokazao je na zelenka kojeg je vodio za sobom. – Doveo sam vam na-zad vašeg konja... sa sedlom, naravno.

– Niste morali, rekla sam vam.

– Mislim da ipak jesam – osmehivao se zapadnjak.

Meri ga je pogledala u oči. Sem tih zagonetnih i dubokih očiju, sve ostalo na Holideju bilo je drugačije nego kad ga je prvi put videla. Sada je bio čist, obrijan, u besprekornom novom odelu, s košuljom i mašnom boje vina. Izgle-dao je mlađi i... zašto ne? Mnogo lepši i privlačniji.

– Sjašite i uđite – pozvala ga je.

– Hvala.

Zapadnjak sjaha. Kada su on i Kovi ušli, vlasnica ranča ih je dočekala re-ćima:

– Stigli ste u pravi čas. Baš sam na-meravala da pripremim nešto za jelo.

– Samo nastavite – složio se Dok. – Mi vas nećemo ometati.

– A meni će biti prijatnije da ručam u društvu.

– Pa... – htede da odgovori zapadn-jak, ali ga Din Kovi preduhitri:

– I nama će prijati ručak, misis Kogan. Nismo ništa jeli od sinoć.

– Onda ćemo to srediti – osmehnula se žena. – Dine, tvoja je obaveza da sta-viš vodu za kafu. Hoćeš li?

– Naravno, misis Kogan – potvrdio je mladić, smeškajući se na Holideja koji je jedva uspeo da odvoji pogled od Meri. Za nekoliko dana, koliko je nije video, na njoj se dogodila vidna promena. Iako

je pri njihovom prvom susretu izgledala izmučena, očajna, a senka smrti joj se videla na licu, zapadnjak je primetio da je Meri lepa žena. Sada su joj oči svetlucale, u obrazima strujala je krv i iz nje je zračio život, stvaran, opipljiv. Bila je oličenje zdrave i životne ženske lepote.

*

Pošto su ručali, Holidej je zapalio cigaretu i zapodenuo razgovor:

– Šta ste odlučili? Ostajete ili odlazite? Din mi je, naime, rekao kako nameravate da prodate ranč.

Meri je zamišljeno odgovorila:

– U prvom trenutku sam zaista nameravala da ga prodam. Ali s prodajom ne ide lako. Sada mislim da je tako i bolje, jer sam zavolela ovo mesto i ovu kuću. Uostalom, ona je moj dom. Ja drugoga nemam.

– Shvatam – primeti Dok.

Din Kovi je odbio dim i saopštio:

– Idem da malo prošetam. Noge su mi odrvenele od jahanja, a sem toga imam i nekog posla. Za ovih nekoliko dana dosta se toga nakupilo.

– Imaš ti posla i ovde – predočila mu je Meri Kogan.

Kovi se nasmeja:

– Znam, ali taj posao će me ionako sačekati!

Ne objašnjavajući ništa dalje, izašao je i ostavio ih same.

Kada su se vrata za njim zatvorila nastala je tišina. Zavaljen u stolici, Dok je pušio i pogledom pratio oblačiće duvanskog dima, koji su se u nepravilnim krugovima dizali prema tavanici. Pred sobom je video svoju lepu domaćicu i

odjednom naslutio da kraj ove njegove životne epizode ima veze s njom. Pročistio je grlo i upitao:

– Kakvi su vaši dalji planovi, misis Kogan?

Meri se već spremila da počne sklanjati posuđe kad ju je zateklo njegovo pitanje – Planovi? – začutala je na trenutak. – U stvari, ja i nemam nekih planova. Znam samo da ću ostati ovde i da ću morati dugo i mučno da se borim, a da li ću uspeti, ne znam... Ne zavisi sve od mene.

– Znam. Uvek nešto zavisi i od drugih.

– U ovom slučaju od drugih zavisi više. Problem je u tome što moram naći novac. Dok to ne rešim biće teško.

– Koliko teško?

– Pa kad već pitate, mogu vam reći da kroz tri meseca dospeva otplata duga. Ako ne nađem novac, ranč će biti prodat u bescenje.

– Koliko iznosi otplata?

– Pet stotina dolara... možda malo više. Eto, sada shvatate moj problem, mister Holideje.

Zapadnjak je razmišljao. Imao je u bisagama dolare, koje je vratio od Džilmanove bande. Šta mu je taj novac značio? Dobio ga je na kocki, a moglo se desiti i da ga ne povrati. Pogledao je Meri Kogan i reši da ga podeli s njom. Osmehnuo se:

– Šta biste rekli na to ako bih vam ja dao taj novac, misis Kogan?

Meri se trгла.

– Vi? Ne znam...zašto...i kako? Nemam da vam ponudim nikakvu garan-

ciju da ću vam ga uskoro vratiti... Čak ni da ću vam ga uopšte vratiti.

– Garancija ste vi... i vaše dobro srce, misis Kogan. Vi ste meni pomogli. Dali ste mi konja, je li tako? I to na poverenje. Da ga nisam dobio nikada ne bih uspeo da povratim svoj novac. Zar nije normalno da vam sada uzvratim uslugu?

Meri Kogan ga je netremice gledala. U njenim očima ogledali su se neverica, čuđenje i nada, a kada je shvatila da zapadnjak misli ozbiljno, njeno se lice ozarilo.

– Mister Holideje – rekla je tiho – zamene je zaista bio srećan taj dan kada ste vi došli na ranč. Biću vaš večiti dužnik.

*

Tri dana kasnije Dok Holidej je jahao uz brežuljak udaljen pola milje od ranča

Meri Kogan. Jahao je prema Bentonville, odmoran, svež i zadovoljan.

Stigavši na vrh brežuljka, zastao je i okrenuvši se, mahnuo rukom.

Meri Kogan mu je otpozdravila sa verande rančerske kuće.

Krenuvši dalje, zapadnjak se u mislima vratio na ono što se te noći zbilo. Ili je to možda bio samo san?

Bilo kako bilo, taj san je bio daleko lepši od noćne more koja ga je godina-ma progonila. Zbilja, jašući sve dalje beskrajnim prostranstvom Zapada, nije bio siguran da li je zaista grlio Meri i da li su njeni vatreni poljupci bili san ili java? Ne, njene tople, vlažne usne i baršunasto glatko telo koje se te noći pripijalo uz njega ipak ne mogu biti privid i plod fantazije. Njeni zagrljaji bili su suviše čvrsti da bi ih mogao pripisati maštarijama.

Nošen tim novim podstrekom za život, poterao je konja u trk.

KRAJ

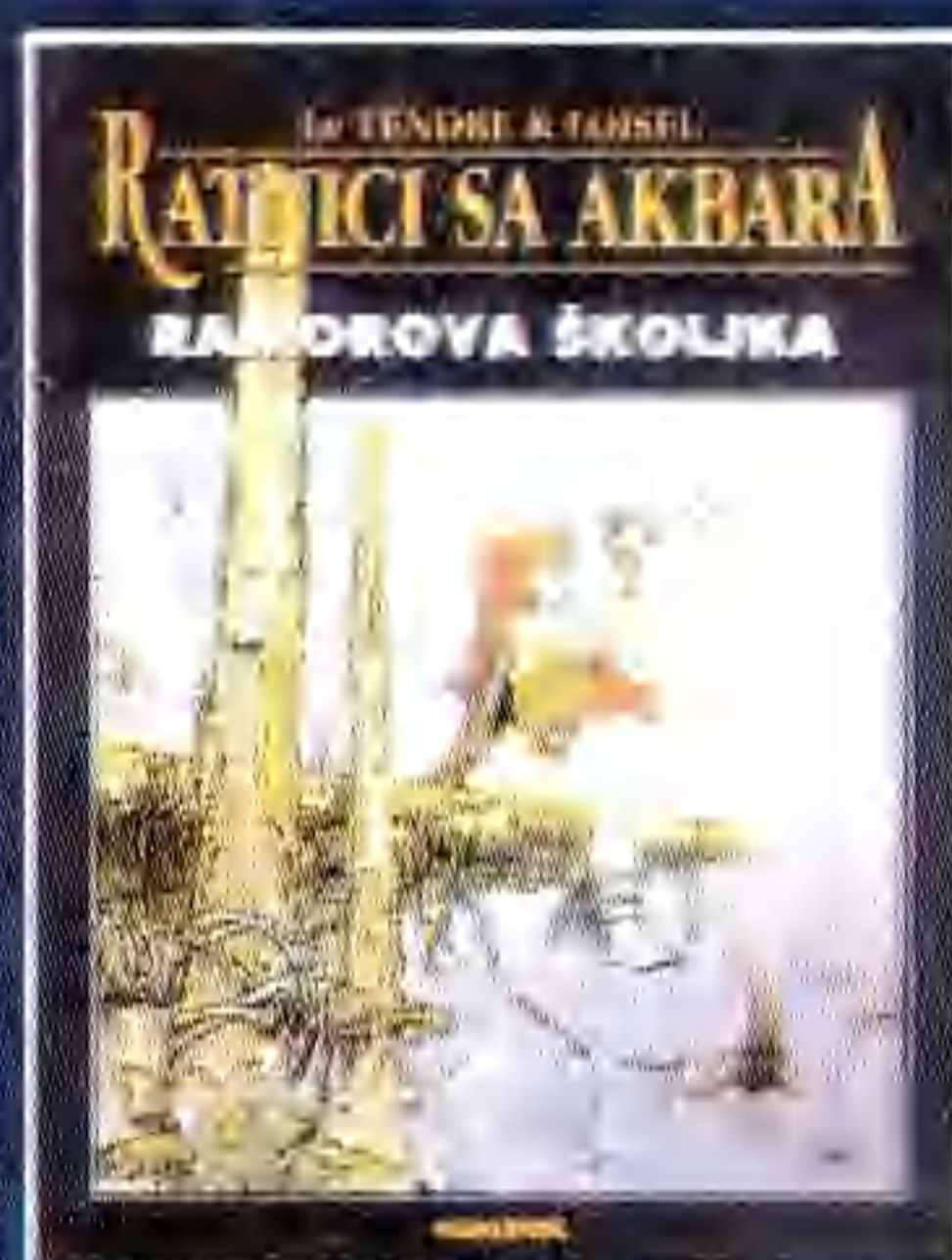
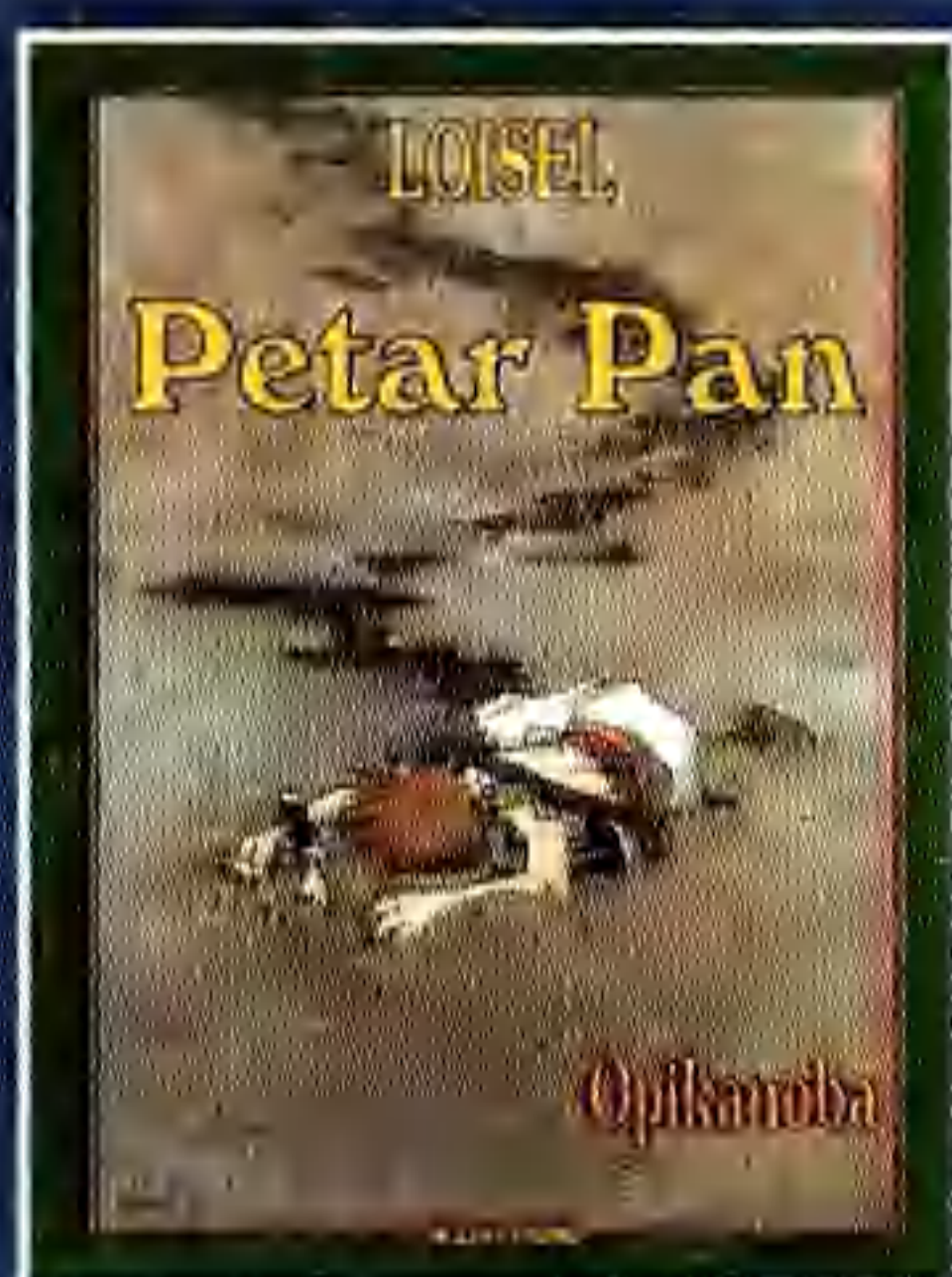
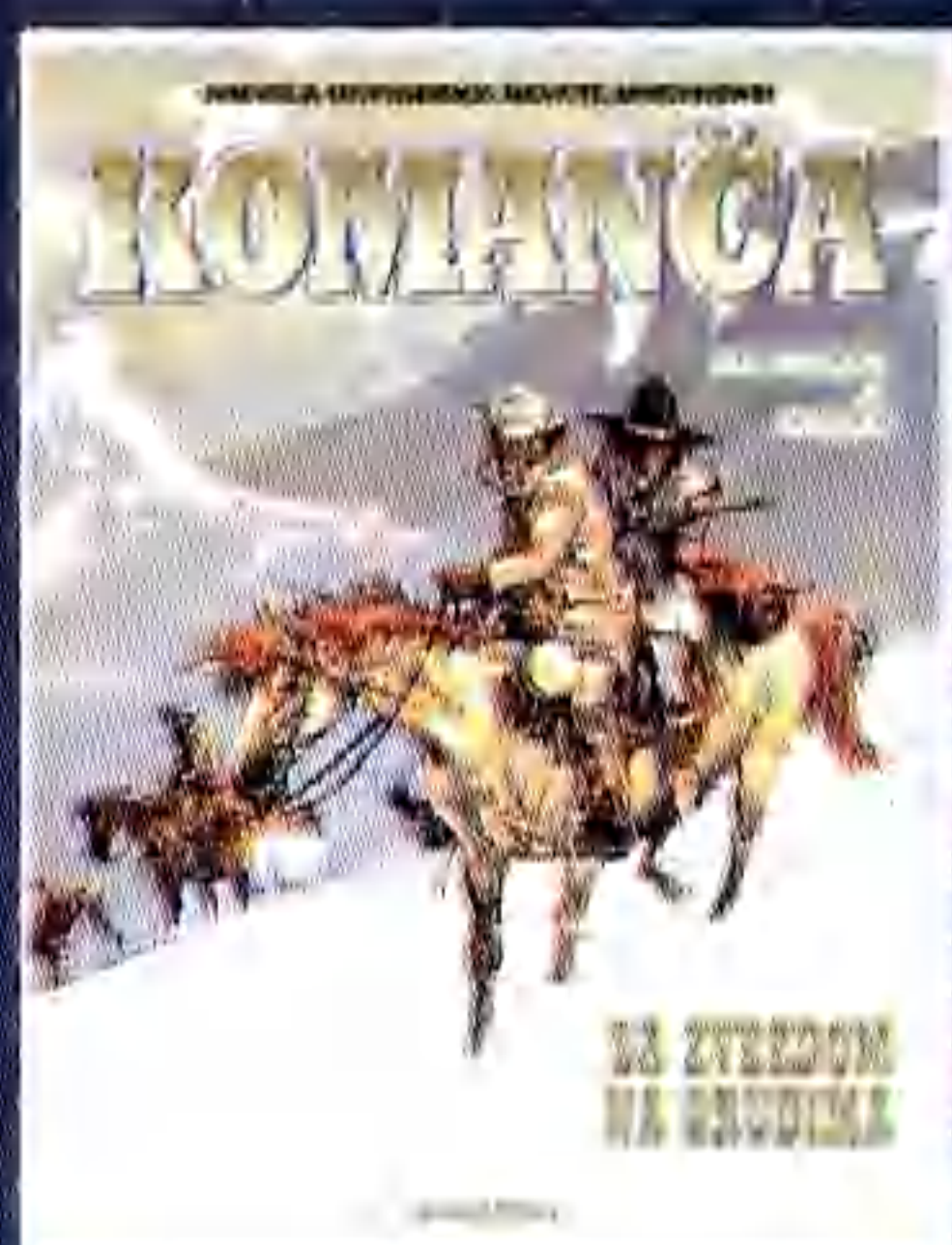
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 614 300

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00333

